Editura CORINT

Jules Verne

Arhipelagul în flăcări

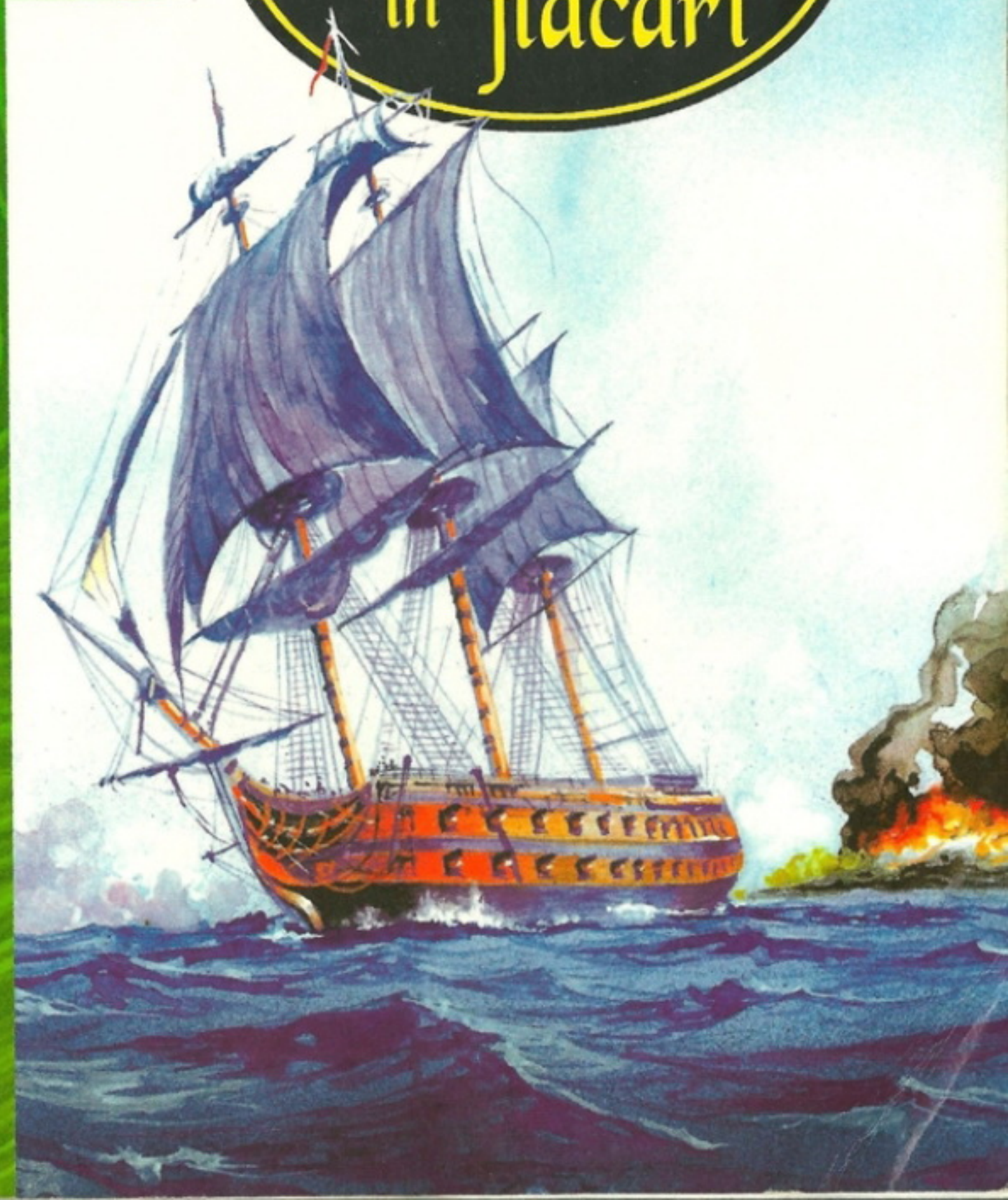

Coperta:
Walter Riess

Ilustrațiile:
Dan Petcan

Redactare:
Radu Badale

Tehnoredactare computerizată:
Mihaela Dumitru

Proiect RI 2010

JULES VERNE

Colecția Editurii CORINT

Jules Verne
L'ARCHIPEL EN FEU

Toate drepturile asupra acestei versiuni în limba română
sunt rezervate Editurii CORINT

ISBN: 973-653-363-8

Timbrul literar se plătește Uniunii Scriitorilor din România
Cont: 2511.1-171.1/ROL BCR, Sector 1

Jules Verne

Arhipelagul în flăcări

Traducere de Cristina Jinga

CORINT
București, 2002

Capitolul I

CORABIE LA ORIZONT

La 18 octombrie 1827, pe la orele cinci după-amiaza, o micuță ambarcațiune levantină naviga cu toate pânzele sus, cu vântul din pupa, încercând să ajungă înainte de căderea nopții în portul Vitylo, la intrarea în golful Coron.

Acest port, numit Oetylos de către Homer, este situat într-una dintre cele trei scobituri adânci, decupate, dinspre Marea Ioniană și dinspre Marea Egee, în această frunză de platan cu care a fost asemuită, pe drept cuvânt, Grecia meridională. Pe această limbă de pământ în formă de frunză se întinde antica peninsulă Pelopones, Moreea din geografia modernă. Cea dintâi dantelură, în partea de vest, o reprezintă golful Coron, deschis între Messenia și Magna; cea de-a doua, este golful Maraton, o răscroială amplă în litoralul austerei Laconia; cea de-a treia este golful Nafplion, ale cărui faleze calcaroase despart Laconia de Argolida.

În primul dintre aceste trei golfuri se află portul Vitylo. Săpat la liziera malului său oriental, în fundul unei anse neregulate, el ocupă primele contraforturi maritime ale masivului Taygetos, a cărui prelungire orogarfică formează osatura acestui ținut al Magnei. Siguranța bazinului său, orientarea căilor sale de acces, înălțimile care îl domină fac din acest port unul dintre cele mai bune refugii, pe o coastă bătută neîncetat de toate vânturile acestor mări mediteraneene.

Corabia, care se lupta cu o briză destul de puternică venind dinspre nord-nord-vest, încă nu putea fi văzută de pe cheiurile portului Vitylo. Le mai separa o distanță de vreo șase sau șapte mile. Deși cerul era foarte limpede, numai vârful celor mai înalte pânze ale sale se desena pe fundalul luminos al zării îndepărtate.

Dar ceea ce nu se putea vedea de jos, se putea vedea de sus, adică de pe culmea crestelor care domină satul. Vitylo este construit ca un amfiteatru, pe abruptele stânci care protejează antica acropolă a Kelaphei. Deasupra acesteia se înalță vreo câteva turnuri vechi, în ruină, cu o origine posterioară curioaselor rămășițe ale unui templu închinat lui Serapis[1], ale cărui coloane

[1] Zeu egiptean al cărui cult a fost introdus de Ptolemeu I Soter (305–283 î.Hr.). Este grecul Hades transplantat la Alexandria, unde a luat numele de Serapis, sinteză dintre Osiris (puterea vitală și zeu civilizator) și Apis (zeul solar). Serapis răspundea preocupării regelui de a găsi un cult care să-i unească pe greci și pe egipteni. S-a bucurat, ulterior, de mare popularitate în lumea greco–romană. (N.tr.)

și capiteluri în stil ionic împodobesc încă biserica din Vitylo. În apropiere de aceste turnuri se ridică, de asemenea, două sau trei capele mici, puțin frecventate, în care slujesc niște călugări.

Aici, se cuvine să cădem la învoială asupra cuvântului „slujesc" și chiar asupra calificativului de „călugăr", aplicate caloierilor de pe coasta messeniană. Unul dintre aceștia, de altfel, care tocmai își părăsise capela, va putea fi apreciat, mai jos, după firea sa.

La vremea respectivă, religia, în Grecia, era încă un curios amestec de legende păgâne și de credințe de sorginte creștină. Mulți credincioși socoteau încă zeițele Antichității ca fiind niște sfinte din noua religie. Chiar și în zilele noastre, după cum atrăgea atenția domnul Henry Belle, „ei confundă semizeii cu sfinții, spiridușii din văile fermecate cu îngerii Paradisului, invocând în rugăciuni atât sirenele și furiile, cât și pe Panaghia[2]." Din această pricină apar unele practici bizare, niște anomalii care stârnesc râsul și, uneori, un cler teribil de încurcat când vine vorba să descâlcească acest haos, prea puțin ortodox.

Mai ales în primele decenii ale acestui secol[3] — adică acum cincizeci de ani, epoca la care s-a petrecut povestea noastră —, clerul din peninsula elenică era încă și mai neștiutor decât acum, iar călugării, lipsiți de griji, naivi, prietenoși, „copii de treabă", păreau destul de puțin apți să păstorească populația, superstițioasă din fire.

Măcar dacă acești caloieri ar fi fost doar neștiutori! Însă, în anumite regiuni ale Greciei, mai ales în ținuturile sălbatice ale Magnei, cerșetori prin natura lor și împinși de nevoie, milogi împătimiți după drahmele pe care le mai aruncau câteodată caritabilii călători, neavând altă ocupație decât a întinde credincioșilor la sărutat vreo icoană apocrifă de sfânt sau de a aprinde candela în troița vreunei sfinte, disperați de sărăcăcioasele lor venituri, obținute din dijme, spovedanii, înmormântări și botezuri, acești monahi sărmani, recrutați, de altfel, din clasele cele mai de jos, nu se dădeau în lături să îndeplinească meseria de pândari — și ce mai pândari! — pentru localnicii de pe țărm.

Astfel, marinarii din Vitylo, înșirați în port în felul acelor lazzaroni[4] cărora le trebuie ceasuri întregi ca să se odihnească după o muncă de cinci

---

[2] În limba greacă: Preasfânta — apelativ bisericesc al Fecioarei. (N. tr.)

[3] Secolul al XIX-lea. (N.tr.)

[4] În limba italiană, în original: cerșetori, zdrențăroși. (N. tr.)

minute, se treziră subit, când îl văzură pe unul dintre caloierii lor coborând iute spre sat, agitându-și brațele.

Acesta era un bărbat de vreo cincizeci sau cincizeci și cinci de ani, puțin spus gras, mai curând împănat cu acea grăsime specifică pe care o produce trândăvia, și al cărui chip perfid nu putea inspira decât o minimă încredere.

— Hei! ce s-a întâmplat, părinte, ce s-a întâmplat? strigă unul dintre marinari, alergându-i în întâmpinare.

Vitylianul vorbea pe nas, cu acel accent care te făcea să crezi că Naso fusese unul dintre strămoșii elenilor, și în acel dialect maniot, în care se amestecă greaca, turca, italiana și albaneza, de parcă ar fi apărut pe vremea turnului Babel.

— Au năvălit ienicerii lui Ibrahim pe culmile Taygetosului? întrebă un alt marinar, schițând un gest de nepăsare, care trăda un patriotism destul de firav.

— Barem să nu fie francezii! îi răspunse primul vorbitor.

— Tot un drac! replică un al treilea.

Iar acest răspuns arăta că lupta, pe atunci în cea mai încrâncenată perioadă a sa, nu îi interesa decât în trecere pe acești indigeni din capătul Peloponesului, foarte diferiți de manioții din Nord, care se remarcaseră atât de strălucit în războiul de Independență.

Însă rotofeiul caloier nu putu da un răspuns nici unuia, nici celuilalt. I se tăiase răsuflarea coborând pe faleza povârnită. Pieptul său de astmatic gâfâia. Voia să vorbească, dar nu reușea. Barem, unul dintre strămoșii lui din Elada, soldatul de la Maraton, înainte de a cădea mort, putuse anunța victoria lui Miltiade. Acum însă nu era vorba nici despre Miltiade, nici despre războiul atenienilor cu perșii. Abia dacă se putea spune că era vorba tot despre greci, referitor la acești sălbatici locuitori din cotlonul cel mai îndepărtat al Magnei.

— Ei! zi o dată, părinte, zi o dată! strigă un bătrân marinar, pe nume Gozzo, mai nerăbdător decât ceilalți, ca și când ar fi ghicit ce urma să anunțe călugărul.

Acesta reuși, în sfârșit, să-și recapete suflul. Apoi, întinzând o mână spre zare:

— Corabie la orizont! spuse el.

La aceste cuvinte, toți trântorii săriră în picioare, bătură din palme și o zbughiră către un stei de piatră, care străjuia portul. De acolo, privirea putea îmbrățișa întinderea mării pe un sector mai vast.

Un străin ar fi putut crede că această forfotă fusese iscată de interesul pe care orice pânză, sosind din larg, este normal să-l stârnească unor marinari împătimiți după treburile mării. Nimic de felul acesta — sau, mai degrabă, dacă vreun lucru îi pasiona acum pe acești indigeni, era dintr-un motiv cu totul deosebit.

Într-adevăr, în momentul în care scriem — nu în momentul în care s-a petrecut povestea noastră —, Magna este încă un ținut aparte în cuprinsul Greciei, redevenită regat independent prin voința puterilor europene, semnatare ale Tratatului de la Adrianopol, din 1829. Manioții, cel puțin purtătorii de azi ai acestui nume, care trăiesc pe limburile alungite între golfuri, au rămas pe jumătate barbari, mai preocupați de libertatea proprie decât de aceea a țării lor. În plus, acest neam de la capătul Moreei de Jos a fost, din toate timpurile, aproape cu neputință de supus. Nici ienicerii turci, nici jandarmii greci n-au izbutit să-l stăpânească. Certăreți, răzbunători, transmițându-și, precum corsicanii, ura de familie, care nu se poate stinge decât în sânge, tâlhari încă din scutece și totuși ospitalieri, asasini, dacă furtul nu se putea fără ucidere, acești sălbatici munteni se consideră, nici mai mult, nici mai puțin, decât descendenți direcți ai spartanilor; dar, izolați pe aceste ramificații ale masivului Taygetos, unde se pot număra mii de micuțe citadele sau „pyrgos", aproape inaccesibile, ei joacă bucuroși rolul echivoc al cetelor medievale de tâlhari, ale căror drepturi feudale se exercitau prin lovituri de pumnal și focuri de flinte.

Dacă, în prezent, manioții sunt încă semisălbatici, atunci este lesne de închipuit cum trebuie să fi fost acum cincizeci de ani. Înainte ca raidurile vapoarelor cu aburi să fi pus capăt, în mod radical, jafurilor pe mare, în timpul primelor trei decenii ale acestui secol, ei au fost cu siguranță cei mai îndârjiți pirați de care se puteau teme vasele de comerț pe toate rutele spre factoriile levantine.

Și mai cu seamă portul Vitylo, prin așezarea sa geografică, la capătul peninsulei Pelopones, la îngemănarea a două mări, prin apropierea sa față de insula Cerigotto, îndrăgită de bandiți, era bine amplasat pentru toți acești răufăcători care bântuiau prin Arhipelag și prin vecinătățile sale din Mediterana. Zona cea mai populată din această regiune a Magnei purta numele deosebit de revelator de Kakovonni[5], iar kakovonnioții, călare pe acest vârf cu care se încheie capul Matapan, puteau opera nestingheriți. Pe

[5] În limba greacă: rău-intenționat, rău-voitor. (N.tr.)

mare, atacau corăbiile. Pe uscat, le atrăgeau prin semnale luminoase înșelătoare. Pretutindeni, le jefuiau și le dădeau foc. Că echipajele acestora erau alcătuite din turci, egipteni sau chiar greci, nu conta — îi masacrau fără milă sau îi vindeau ca sclavi pe coastele berberilor[6]. Când sărăcia a început să se înstăpânească peste ei, iar cabotierele au devenit rare prin împrejurimile golfului Coron sau ale golfului Maraton, în larg de Cerigo sau de capul Gallo, au înălțat rugăciuni publice spre zeul furtunilor, ca să binevoiască să le dea plocon vreun vas de mare tonaj și cu o încărcătură bogată. Nici caloierii nu s-au lăsat mai prejos, rugându-se pentru maximul de profit al credincioșilor lor.

Or, de vreo câteva săptămâni, jaful nu le fusese oferit. Nici o corabie nu nimerise pe țărmurile Magnei. De aceea fu o explozie de bucurie atunci când călugărul lăsă să-i scape aceste cuvinte, întretăiate de horcăieli astmatice: „Corabie la orizont!"

Aproape imediat s-au făcut auzite bătăile surde ale simandrului, un soi de clopot de lemn cu limbă de fier, des întâlnit prin aceste provincii, unde turcii nu îngăduie folosirea clopotelor de metal. Dar lugubrele ciocăniturі au fost suficiente ca să adune în port o gloată avidă, bărbați, femei, copii, câini fioroși și de temut, cu toții deopotrivă numai buni pentru jaf și masacru.

Între timp, vitylienii, strânși pe stânca înaltă, se certau în gura mare. Ce era această corabie semnalată de caloier?

Cu briza de nord-nord-vest care sufla la căderea nopții, această ambarcațiune, cu mura la babord, luneca rapid. Ai fi putut zice că avea să treacă ață pe lângă capul Matapan. După direcția sa de acum, părea să vină din împrejurimile Cretei. Coca începuse să i se contureze deasupra siajului alb pe care îl lăsa în urmă; dar pânzele nu i se deslușeau, apărând doar ca o masă neclară. Așadar, nu se putea recunoaște ce fel de corabie era. Din pricina aceasta, presupunerile privitorilor se încrucișau din minut în minut.

— Este un chebek[7]! spunea unul dintre marinari. Tocmai i-am văzut pânzele pătrate pe catargul focului!

— Ba nu! răspundea un altul, este o pincă[8]! Uitați-vă la spatele înălțat și la etrava umflată!

---

[6] Locuitorii Berberiei sau ai Statelor Berbere — vechea denumire a ținuturilor din Africa de Nord situate la vest de Egipt (Libia și Maghreb). (N.tr.)

[7] Corabie suplă, cu trei catarge, folosită de piratii arabi pe Mediterana. (N.tr.)

[8] Corabie cu pânze și cu pupa rotundă. (N.tr.)

— Chebek sau pincă! Deh! cine ar putea să deosebească de-i una sau alta la o asemenea distanță?

— N-ar fi mai degrabă o polacră[9] cu vele pătrate? observă un alt marinar, care își făcuse un ochean din amândouă mâinile strânse la ochi.

— Doamne-ajută! răspunse bătrânul Gozzo. Polacră, chebek sau pincă, toate au trei catarge, și mai mult fac trei catarge decât două, când e vorba să pice prin locurile noastre o încărcătură zdravănă de vinuri de Candia sau de stofe de Smirna!

La această observație de bun-simț, toți priviră cu și mai mare atenție. Corabia se apropia și creștea încetul cu încetul; dar, tocmai fiindcă ținea vântul strâns, nu se vedea decât din față. Ar fi fost, așadar, peste poate să afirmi că avea două sau trei catarge, adică dacă să presupui că încărcătura sa era sau nu considerabilă.

— Pfui! nenorocire pentru noi, și-a băgat dracul coada! zise Gozzo, aruncând una dintre înjurăturile sale poliglote, cu care își întărea toate frazele. Nu avem de-a face decât cu o felucă[10]...

— Sau chiar cu o tartană[11]! strigă caloierul, nu mai puțin dezamăgit ca restul auditoriului.

Că exclamațiile de dezamăgire au însoțit aceste două observații, este de prisos să mai spunem. Însă, orice fel de ambarcațiune ar fi fost aceea, se putea deja aprecia că nu cântărea mai mult de o sută sau o sută douăzeci de tone. La urma urmei, puțin conta că încărcătura sa nu era enormă, dacă era prețioasă. Există și feluci simple, ba chiar și tartane care sunt încărcate cu vinuri de soi ori cu stofe scumpe. În acest caz, merita să fie atacate și să le aducă un câștig gras cu atât de puțină osteneală! Nu avea rost să deznădăjduiască de pe-acum. De altfel, bandiții vechi, foarte pricepuți în astfel de probleme, găseau că această barcă nu era lipsită de eleganță, ceea ce pleda în favoarea sa.

În acest timp, soarele începea să scapete dincolo de orizont, în vestul Mării Ioniene; numai că apusul de octombrie avea să mai lase destulă lumină, pentru încă vreun ceas, astfel încât corabia să fie recunoscută înainte de a se face întuneric beznă. De altfel, după ce trecuse pe lângă capul Matapan,

---

[9] Ambarcațiune mediteraneană, cu pânze pătrate. (N.tr.)

[10] Barcă micuță din Mediterana, lungă, ușoară și îngustă, cu două catarge. (N.tr.)

[11] Corabie cu un catarg–artimon și un bompres foarte mare. (N.tr.)

schimbase direcția cu vreo două carturi ca să intre mai bine în deschiderea golfului și acum se prezenta în condiții mai bune ochilor privitorilor.

Astfel, cuvântul: șaică! scăpă, o clipă mai târziu, din gura bătrânului Gozzo.

— O șaică! răcniră însoțitorii săi, a căror deziluzie se traduse printr-o revărsare de blesteme.

Numai că, la acest punct, nu se iscă nici o discuție, întrucât nu mai încăpea loc de confuzie. Corabia care manevra la intrarea în golful Coron era, fără îndoială, o șaică. La urma urmei, acești oameni din Vitylo greșeau strigându-și nenorocul. Se întâmpla, nu rareori, să se găsească vreo încărcătură prețioasă și la bordul unor astfel de șeici.

Denumirea aceasta desemnează o barcă levantină de tonaj mijlociu, a cărei selatură, adică arcuirea punții, se accentuează ușor și se ridică în partea din spate. Șaica aceasta era greeată pe trei catarge și mandarele[12] pentru aurică. Catargul principal, foarte înclinat înainte și plasat în centru, purta o velă latină, un contragabier, un gabier și un strai zburător. Două vele foc, în față, și două straiuri zburător, pe cele două catarge inegale din spate, îi completau velatura și îi confereau o înfățișare neobișnuită. Culorile vii în care fusese vopsită coca, curbura îndrăzneață a etravei, varietatea catargelor, forma fantezistă a pânzelor sale o făceau unul dintre cele mai ciudate specimene de șeici — aceste grațioase ambarcațiuni care navighează cu sutele prin apele Arhipelagului. Nimic mai elegant decât această barcă ușoară, culcându-se și înălțându-se pe val, înconjurându-se de spumă, țâșnind înainte fără efort, asemenea unei păsări uriașe, ale cărei aripi ar fi tăiat apa mării, care scânteia acum în ultimele raze ale soarelui.

Cu toate că briza dădea să se înăsprească și cerul se acoperise de „zdrențe" — numele pe care levantinii îl dau anumitor nori de pe cerul lor —, șaica nu-și strânsese nici una dintre pânze. Își păstrase până și straiurile, pe care un marinar mai puțin îndrăzneț le-ar fi coborât, fără îndoială. Evident, din pricină că voia să tragă la țărm, căci, altminteri, căpitanului n-avea de ce să-i pese că își va petrece noaptea pe o mare deja zbuciumată, care amenința să se zburlească și mai tare încă.

Însă, acum, deși pentru marinarii din Vitylo nu mai încăpea îndoială asupra faptului că șaica se îndrepta spre golf, plutea încă întrebarea dacă destinația sa avea să fie tocmai portul lor.

---

[12] Componente ale greementului unui velier, care ajută la ridicarea, orientarea, întinderea și coborârea velelor și a vergilor, asociate cu scripeți și mufle specifice. (N.tr.)

— Hei! strigă unul dintre ei, ai zice că mai caută încă să-și umfle pânzele în loc să tragă la țărm!

— Dracu' s-o ia în spinare! replică un altul. Care va să zică o să vireze și-o să iasă din nou în larg?

— Oare se va duce la Coron?

— Sau la Kalamata?

Aceste două ipoteze erau valabile în egală măsură. Coron este un port pe coasta maniotă destul de frecventat de corăbiile de comerț din Levant, căci de aici pleacă importante cantități de ulei din Grecia de Sud. La fel și Kalamata, port situat în inima golfului, ale cărui bazaruri erau ticsite de mulțimea de produse ale manufacturierilor, stofe sau vase, pe care i le trimiteau diverse țări din Europa Occidentală. Așadar, era posibil ca șaica să fi fost încărcată cu scopul de a ajunge într-unul dintre aceste două porturi — fapt ce i-ar fi descumpănit din cale-afară pe vitylienii noștri, în căutare de prăzi și de jafuri.

În timp ce era observată cu o atenție nici pe departe dezinteresată, șaica înainta cu repeziciune. Curând, ajunse în dreptul stâncii de la Vitylo. Acesta era momentul în care li se decidea soarta. Dacă șaica avea să se îndrepte în continuare spre centrul golfului, Gozzo și tovarășii lui aveau să-și piardă orice speranță de a pune stăpânire pe ea. Într-adevăr, chiar și repezindu-se cu cele mai rapide bărci ale lor, n-ar fi avut nici o șansă s-o prindă din urmă, într-atât viteza acesteia era superioară, cu enorma sa velatură care o mâna neobosită.

— Vine încoace!

Aceste două cuvinte fură rostite curând de bătrânul marinar, al cărui braț, terminat cu o mână încârligată, se îndreptă spre mica ambarcațiune ca o gheară de abordaj.

Gozzo nu se înșela. Cârma fusese potrivită pe vânt, iar șaica se lăsa acum purtată spre Vitylo. În același timp, straiul zburătorului și focul mic au fost coborâte; apoi, gabierul fu strâns pe vergă. Astfel, ușurată de o parte din pânzele sale, era mai bine stăpânită de mâna cârmaciului.

Atunci începu să se lase întunericul. Șaica nu mai avea timp decât doar cât să străbată șenalul[13] până la Vitylo. Existau, ici și colo, colți de stâncă pe care trebuia să-i ocolească, altminteri riscând să se facă fărâme. Totuși,

[13] Canalul navigabil din bazinul unui port, golf etc., care face legătura între uscat și largul mării. (N.tr.)

pavilionul de pilot încă nu fusese înălțat pe arborele principal al micuței corăbii. Însemna că avea un căpitan care cunoștea perfect acest șenal destul de periculos, de vreme ce se aventura prin el fără să ceară ajutor. La fel de bine se putea să nu fi avut încredere — și pe bună dreptate — în practicile vitylienilor, care n-ar fi simțit mustrări de conștiință dacă ar fi făcut șaica să urce pe vreuna din stâncile de sub apă, unde numeroase corăbii își găsiseră deja sfârșitul.

În plus, pe atunci, nici un far nu lumina coasta pe această porțiune a Magnei. Un simplu foc de port servea la călăuzirea prin îngustul șenal.

Șaica se apropia, totuși. Curând, nu mai era decât la o jumătate de milă distanță de Vitylo. Trăgea la țărm fără nici o șovăială. Se simțea că o manevra o mână pricepută.

Lucrul acesta nu era pe placul tuturor acestor păcătoși. Ei aveau interesul ca vasul pe care îl râvneau să se izbească de colții de stâncă. În asemenea împrejurări, reciful devenea complicele lor devotat. El începea lucrarea, iar ei nu aveau decât s-o ducă până la capăt. Mai întâi naufragiul, apoi jaful — acesta era modul lor de a acționa. Astfel erau scutiți de lupta cu armele, de agresiunea directă, în care unii dintre ei puteau cădea victimă. Existaseră, într-adevăr, și unele ambarcațiuni de genul acesta, apărate de un inimos echipaj, care nu se lăsase atacat fără a-și vinde scump pielea.

Însoțitorii lui Gozzo își părăsiră, așadar, postul de observație și recoborâră în port, fără a pierde nici o clipă. Într-adevăr, trebuia să pună în practică acele mașinațiuni obișnuite tuturor jefuitorilor de epave, fie că sunt din Pont, fie din Levant.

Să oblige șaica să eșueze în strâmtele pasuri ale șenalului, indicându-i o direcție falsă, nimic nu părea mai simplu în acest întuneric care, fără să fie încă deplin, era îndeajuns cât să-i îngreuneze manevrele.

— La focul din port! zise scurt Gozzo, căruia însoțitorii săi aveau obiceiul să-i dea ascultare fără șovăire.

Bătrânul marinar fu înțeles. Două minute mai târziu, acest foc — un simplu felinar, aprins în vârful unui stâlp înfipt în digul scund — se stinse brusc.

În aceeași clipă, acest foc fu înlocuit printr-un altul, care la început fu plasat pe aceeași direcție; dar, dacă primul, nemișcat pe stâlp, indica un punct mereu fix pentru navigator, cel de-al doilea, din pricina mobilității sale, trebuia să-l atragă în afara șenalului și să-l expună riscului de-a se izbi de o stâncă de sub apă.

Acest foc, într-adevăr, era un felinar a cărui lumină nu se deosebea prin nimic de aceea a focului de port; numai că felinarul era aninat de coarnele unei capre, care era mânată încet pe primele trepte ale falezei. Lumina se deplasa, așadar, o dată cu animalul și trebuia să oblige șaica la manevre greșite.

Nu era prima oară când oamenii din Vitylo acționau în acest fel. Desigur că nu! Mai mult, numai rareori dăduseră greș în acțiunile lor criminale.

Între timp, șaica pătrunsese pe culoarul de trecere. După ce își strânsese vela mare, nu mai avea decât pânzele latine din spate și vela foc. Această velatură redusă îi era suficientă pentru a ajunge la locul de ancorare.

Spre absoluta uluire a marinarilor care o urmăreau, micuța corabie înainta cu o siguranță de necrezut prin sinuozitățile șenalului. Iar de lumina mobilă pe care o purta capra, părea să nu-i pese nicidecum. Nici în plină zi manevra sa n-ar fi fost mai precisă. După toate aparențele, căpitanul practicase adesea intrarea în portul Vitylo și o cunoștea într-atât de bine încât să se poată aventura prin ea chiar și în toiul celei mai profunde bezne.

Deja putea fi văzut cu ochiul liber acest temerar lup de mare. Silueta lui se distingea clar în întuneric, în partea din față a șeicii. Era înfășurat în abaua sa cu falduri largi, un soi de manta de lână, a cărei glugă îi acoperea cu totul capul. Pe drept cuvânt, acest căpitan, în atitudinea sa, nu amintea cu nimic de modeștii proprietari de cabotiere, care, în timpul manevrei, își treceau fără încetare printre degete mătăniile lor făcute din boabe mari, ca acelea care se întâlnesc la tot pasul în Arhipelag. Nici pomeneală! Acesta, cu o voce joasă și calmă, nu se preocupa decât să-i transmită ordinele timonierului, așezat în partea din spate a micuței corăbii.

În acel moment, felinarul, plimbat pe rampele falezei, se stinse fără veste. Dar nici acest lucru nu împiedică șaica să-și continue netulburată drumul. Pentru o clipă crezură că o deviere bruscă avea să o trimită într-o stâncă primejdioasă, plasată la oglinda apei, la numai o ancablură[14] de port, și care nu se putea zări prin întuneric. O ușoară atingere a cârmei a fost de ajuns să-i modifice direcția și reciful, șters de corabie, a fost evitat.

Aceeași îndemânare a timonierului se vădi și când fu nevoie să ocolească o a doua stâncă subacvatică, care nu lăsa liber decât un pas îngust prin șenal — stâncă pe care mai mult de o corabie o izbise venind spre locul de ancorare, fie că pilotul fusese ori nu complicele vitylienilor.

---

[14] Unitate de măsură, egală cu a zecea parte dintr-o milă marină (aprox. 200 m.). (N. tr.)

Lumina se deplasa, așadar, o dată cu animalul și trebuia să oblige șaica la manevre greșite.

Așadar, aceștia din urmă nu mai puteau conta pe șansele unui naufragiu, care le-ar fi dat pe mână șaica lipsită de apărare. În doar câteva minute, ea avea să ancoreze în port. Ca să mai intre în stăpânirea sa, era absolut necesar să o atace prin abordaj.

Hotărârea fu luată, după o prealabilă înțelegere între netrebnici, și urma să fie pus în aplicare în deplinătatea unei bezne foarte favorabile acestui gen de operațiune.

— La bărci! spuse bătrânul Gozzo, ale cărui ordine nu erau niciodată discutate, mai ales când comanda jaful.

Vreo treizeci de oameni viguroși, unii înarmați cu pistoale, cei mai mulți cu pumnale și securi la brâu, se aruncară în bărcile amarate la chei și se avântară spre șaică, în număr evident superior echipajului acesteia.

În clipa aceea, o comandă se rosti la bord cu o voce șoptită. Șaica, după ce ieșise din șenal, se trezise în mijlocul portului. Chiar fără a arăta o neîncredere exagerată, întregul echipaj, cunoscând proasta reputație a oamenilor din Vitylo, se înarmase, astfel încât, dacă era cazul, să se apere.

Pe moment, nu se întâmplă nimic. Căpitanul șeicii, după ancorare, trecuse din nou de la prova la pupa, în vreme ce oamenii lui, fără a se preocupa de sosirea bărcilor, își vedeau, liniștiți, de aranjatul velelor, ca să elibereze puntea.

Numai că s-ar fi putut băga de seamă că legau velele în așa fel încât să nu fie nevoie decât să tragă de fungi pentru a le ridica din nou, gata de plecare.

Prima barcă acostă șaica dinspre babord, la pupa. Celelalte i se alăturară aproape imediat. Și, cum pavoazul său nu era foarte înalt, atacatorii, scoțând strigăte de moarte, n-au avut decât să ridice un picior și s-au și văzut pe punte.

Cei mai înverșunați se repeziră spre pupa. Unul dintre ei apucă un felinar aprins și-l apropie de chipul căpitanului.

Acesta din urmă, dintr-un gest, își zvârli gluga pe umeri, iar chipul îi apăru în plină lumină.

— Hei! spuse el, va să zică oamenii din Vitylo nu îl mai recunosc pe compatriotul lor, Nicolas Starkos?

Căpitanul, vorbind astfel, își încrucișă liniștit brațele. În clipa următoare, bărcile, îndepărtându-se cu toată viteza, ajunseseră în capătul celălalt al portului.

Capitolul II

FAŢĂ ÎN FAŢĂ

Zece minute mai târziu, o barcă ușoară, un gig, se desprindea de șaică și îl lăsa la picioarele digului, fără nici un însoțitor, fără nici o armă, pe acest om în fața căruia vitylienii tocmai bătuseră în retragere cu atâta grăbire.

El era căpitanul Karystei — astfel se numea micuța corabie care ancorase în port.

Acest bărbat, de înălțime medie, lăsa să se vadă o frunte înaltă și trufașă sub fesul său gros de marinar. În ochii aspri avea o privire fixă. Deasupra buzei de sus, niște mustăți de cleft[15], întinse la orizontală, se terminau în furculiță, și nu ascuțit. Pieptul său era lat, membrele vânjoase. Pletele sale negre i se revărsau în bucle, pe umeri. Abia dacă trecuse de treizeci și cinci de ani, de numai câteva luni. Dar obrazul său argăsit de brize, trăsăturile colțuroase, cuta de pe frunte, adâncită ca o brazdă, în care nici un gând cinstit nu putea încolți, îl făceau să pară mai înaintat în ani decât era de fapt.

Cât despre cum era îmbrăcat în acel moment, nu vedeai nici vesta, nici jiletca, nici fustanela palicarului. Caftanul său, cu glugă de culoare brună, brodat cu fireturi discrete, pantaloni săi verzui, cu pliuri largi, pierduți în cizmele cu carâmbi înalți, aminteau mai curând de veșmintele marinarilor de pe coastele berbere.

Și, cu toate acestea, Nicolas Starkos era un veritabil grec prin naștere și originar chiar din portul Vitylo. Aici își petrecuse primii ani de tinerețe. Copil și adolescent, între aceste stânci își făcuse ucenicia în viața pe mare. Prin aceste locuri navigase el, la voia curenților și-a vânturilor. Nici o scobitură a țărmului nu rămăsese necercetată de dânsul, în lărgime și în adâncime. Nu exista nici un recif, nici un stăvilar, nici o stâncă submarină căreia să nu-i fi cunoscut poziția. Nu exista nici un cot al vadului prin șenal, pe care el să nu fi fost în stare să-l străbată, neajutat nici de compas, nici de pilot, prin numeroasele sale meandre. Așadar, este lesne de înțeles cum, în ciuda falselor semnale ale compatrioților săi, el putuse dirija corabia cu așa o mână sigură. De altfel, știa cât sunt de periculoși vitylienii. Îi văzuse deja

---

[15] (În greaca modernă: bandit.) Muntean liber din regiunea Olimpului și a Pindului, în Grecia otomană. (N. tr.)

la acțiune. Și, probabil, pe ansamblu, nu le dezaproba instinctele de prădători, câtă vreme el personal nu avea de suferit de pe urma lor.

Dar, dacă el îi cunoștea pe ei, și Nicolas Starkos era la fel de bine cunoscut pentru vitylieni. După moartea tatălui său, care fusese una dintre acele mii de victime ale cruzimii turcilor, mama sa, însetată de răzbunare, n-a mai așteptat decât ocazia de a se arunca în prima răscoală împotriva tiraniei otomane. El, la douăzeci și opt de ani, părăsise Magna ca să cutreiere mările și, în mod special, Arhipelagul, destoinicindu-se nu doar în meseria de marinar, dar și în aceea de pirat. La bordul căror vase servise el în toată această perioadă din existența sa, care căpetenii de corsari sau de bandiți îl avuseseră în subordine, sub ce pavilion își făcuse ucenicia într-ale armelor, ce sânge vărsase mâna lui, sângele dușmanilor Greciei sau al apărătorilor săi — sau chiar și acela care curgea prin venele lui —, nimeni n-ar fi putut spune. De mai multe ori, totuși, fusese văzut prin diversele porturi din golful Coron. Unii dintre compatrioții săi putuseră povesti marile sale isprăvi de piraterie, la care participaseră și ei, despre vase de comerț atacate și distruse, despre bogate încărcături transformate în porții de pradă! Însă o oarecare aură de mister înconjura numele lui Nicolas Starkos. Cu toate că era atât de bine cunoscut în provinciile Magnei încât, la auzul acestui nume, toți își plecau capetele.

Astfel se explică primirea pe care i-o făcuseră acestui om locuitorii din Vitylo, de ce le impunea prin simpla-i prezență, cum de toți renunțaseră la planul de a ataca șaica, de îndată ce îl recunoscuseră pe cel care o comanda.

De cum pusese piciorul în port căpitanul Karystei, puțin mai departe de dig, bărbați și femei, care dăduseră fuga pentru a-l întâmpina, se rânduiră respectuoși de-o parte și de alta la trecerea sa. În timp ce debarcase, nici un strigăt nu se făcuse auzit. Se părea că Nicolas Starkos avea destul prestigiu pentru a impune tăcerea în jurul său doar prin înfățișarea lui. Lumea aștepta să vorbească el și, dacă nu avea să vorbească — ceea ce se putea întâmpla —, nimeni nu își permitea să-i adreseze cuvântul.

Nicolas Starkos, după ce le porunci mateloților bărcii sale să se întoarcă la bord, înaintă spre unghiul pe care îl forma cheiul în fundul portului. Dar de-abia făcuse vreo douăzeci de pași în această direcție când se opri. Atunci, observându-l pe bătrânul marinar care îl urma ca și când ar fi așteptat vreun ordin de executat:

— Gozzo, spuse el, aș avea nevoie de zece bărbați zdraveni ca să-mi completez echipajul.

— Îi vei avea, Nicolas Starkos, răspunse Gozzo.

Căpitanul Karystei ar fi putut dori și o sută și tot i-ar fi găsit, pe alese, în rândurile acestei populații de marinari din tată-n fiu. Iar acești o sută de bărbați, fără să întrebe încotro îi va conduce, cărei meserii îi destinase, în favoarea cui aveau să pornească să navigheze sau să se lupte, l-ar fi urmat pe compatriotul lor, gata să-i împărtășească soarta, știind bine că, într-un fel sau altul, vor avea de câștigat.

— Acești zece bărbați, într-o oră, să fie la bordul Karystei, adăugă căpitanul.

— Vor fi, răspunse Gozzo.

Nicolas Starkos, dând de înțeles printr-un gest că nu voia să fie însoțit, urcă mai departe pe cheiul care se rotunjea la capătul digului și se pierdu pe una din îngustele străduțe din port.

Bătrânul Gozzo, respectându-i voința, se întoarse la tovarășii lui și nu se mai preocupă decât să-i găsească cei zece oameni destinați să-i completeze echipajul șeicii.

În acest timp, Nicolas Starkos urca, pas cu pas, cornișa acestei faleze povârnite, care susținea târgul Vitylo. De la această înălțime, nu se mai auzea alt zgomot decât lătratul câinilor feroce, aproape la fel de temuți pentru călători precum șacalii și lupii, niște dulăi cu formidabile fălci, cu capul mare, de buldogi, pe care nu-i speria nici o bâtă. Câțiva pescărușI se roteau în văzduh, cu bătăi scurte din largile lor aripi, reîntorcându-se la cuiburile lor de pe litoral.

Curând, Nicolas Strakos trecu și de ultimele case din Vitylo. Apucă, apoi, pe abrupta potecă dimprejurul acropolei Kerapha. După ce merse de-a lungul ruinelor unei citadele, care fusese odinioară clădită în aceste locuri de către Ville-Hardouin, pe vremea când cruciații ocupau diverse puncte din Pelopones, trebui să dea ocol bazei câtorva vechi turnuri, cu care încă mai era încununată faleza. Acolo, se opri o clipă și se întoarse.

La orizont, dincolo de capul Gallo, secera lunii dădea să se stingă în apele Mării Ioniene. Câteva stele, rare, scânteiau printre strâmtele sfâșieri de nori, mânați de vântul iute al serii. În vremurile de pace, o liniște absolută domnea în jurul acropolei. Două sau trei pânze, abia vizibile, brăzdau oglinda golfului, străbătându-l către Coron sau urcând spre Kalamata. Dacă n-ar fi fost lanternele care se legănau în vârful catargelor acestora, probabil ar fi fost cu neputință să le observi. În schimb, șapte sau opt focuri luminau în

diverse puncte ale țărmului, dublate de reflexul tremurător al apei. Să fi fost focurile bărcilor de pescari sau ale caselor, aprinse pentru noapte? Nu s-ar fi putut spune precis.

Nicolas Starkos cercetă, cu privirea sa obișnuită cu întunericul, toată această imensitate. Exista în ochii marinarului acestuia o agerime pătrunzătoare, care îi îngăduia să vadă și acolo unde alții nu vedeau nimic. Dar, în acel moment, părea că nu lucrurile din afară îl interesează pe căpitanul Karystei, deprins fără îndoială cu scene absolut diferite. Nu, el privea acum în sine însuși. Respira aerul acesta natal, ca o răsuflare a țării, aproape fără să-și dea seama. Și rămase nemișcat, dus pe gânduri, cu brațele încrucișate, cu capul descoperit, neclintit, de parcă ar fi fost dăltuit în piatră.

Aproape un sfert de ceas se scurse astfel. Nicolas Starkos nu încetase să privească spre acest Occident, pe care-l îngrădea un îndepărtat orizont de mare. Apoi făcu vreo câțiva pași, urcând faleza pieziș. Nu întâmplător mergea astfel. Un gând tainic îl conducea; dar trebuie să spunem că ochii săi evitau încă să vadă ceea ce voiau să descopere pe înălțimile de la Vitylo.

De altfel, nimic nu era mai dezolant ca această coastă, de la capul Matapan până în fundul scobiturii golfului. Pe aici nu creșteau portocali, lămâi, măcești, oleandri, tufe de iasomie de Argolida, smochini, arbatuși, duzi, nimic din ceea ce face din anumite regiuni ale Greciei o țară bogată și înverzită. Nici un stejar, nici un platan, nici un rodiu care să despice vreo întunecată perdea de chiparoși și de cedri. Pretutindeni numai stânci, pe care o viitoare surpare a acestor terenuri vulcanice le va prăvăli lesne în apele golfului. Pretutindeni un soi de ariditate sălbatică domnea peste aceste plaiuri ale Magnei, prea puțin hrănitoare pentru populația sa. Doar câțiva pini descărnați, strâmbi, fantasmatici, cu rășina uscată, secătuiți de sevă, își arătau rănile adânci din trunchiurile lor. Ici–colo, se iteau niște cactuși debili, veritabili scaieți, ale căror frunze semănau cu niște mici arici, pe jumătate jupuiți. Nicăieri, în sfârșit, nici din arbuștii sfrijiți, nici din pământ, mai mult piatră seacă decât humus, nu se găsea ceva de hrănit caprele de pe aici, aceste animale pe care, totuși, lipsa lor de nazuri le face ușor de crescut.

După ce mersese vreo sută de pași, Nicolas Starkos se opri din nou. Apoi se întoarse către nord-est, acolo unde creasta îndepărtată a Taygetosului își desena profilul pe fundalul mai puțin întunecat al cerului. Una sau două stele, care răsăreau la acea oră, încă mai picoteau pe linia orizontului, ca niște licurici mai mari.

Nicolas Starkos rămăsese nemișcat. Privea o căsuță scundă, construită din lemn, așezată pe o cocoașă a falezei, la vreo cincizeci de pași depărtare. Sălaș modest, izolat deasupra satului, la care se ajungea pe niște poteci râpoase, clădit în mijlocul unei curți cu un pâlc de arbori pe jumătate despuiați, înconjurată de un gard de mărăcini. Se simțea că locuința fusese părăsită de multă vreme. Gardul, în stare proastă, când stufoșit, când găurit, nu mai reprezenta o barieră suficientă ca s-o protejeze. Câinii vagabonzi sau șacalii, care vizitau uneori regiunea, devastaseră nu o dată acest cotlon de pământ maniot. Buruieni și mărăcinișuri, la atât se redusese aportul naturii în acest loc pustiu, de când mâna omului nu se mai ocupase de el.

Și din ce cauză suferise acest abandon? Pentru că stăpânul acestei bucăți de pământ murise de mulți ani. Pentru că văduva lui, Andronika Starkos, părăsise țara, ca să meargă să intre în rândurile acelor curajoase femei care s-au remarcat în războiul de Independență. Pentru că fiul, după plecarea ei, nu mai pusese niciodată piciorul în casa părintească.

Acolo, totuși, se născuse Nicolas Starkos. Acolo se scurseseră primii ani din copilăria lui. Tatăl său, după o îndelungată și cinstită viață de marinar, se retrăsese în acest adăpost și se ținuse departe de populația din Vitylo, ale cărei excese îl îngrozeau. Mai instruit, de altfel, și cu mai multă dare de mână decât oamenii din port, el își putuse încropi o existență aparte, doar cu nevasta și copilul său. Trăia astfel, în fundul acestei vizuini, nebăgat în seamă și liniștit, când, într-o zi, într-un acces de mânie, a încercat să opună rezistență asupririi și a plătit cu viața rezistența sa. Nu le puteai scăpa agenților turci, nici măcar în cele mai ascunse unghere ale peninsulei!

Tatăl nu mai era, pentru a-și îndruma fiul, iar mama n-a avut atâta putere pentru a-l ține în frâu. Nicolas Starkos și-a părăsit căminul pentru a merge să cutreiere mările, punând în slujba pirateriei și a piraților acele minunate simțuri de marinar pe care le moștenise.

De zece ani casa fusese, așadar, abandonată de către fiu, iar de alți șase, de către mamă. Prin ținut lumea vorbea că, totuși, Andronika ar mai fi călcat pe aici, de vreo câteva ori. Cel puțin crezuseră că o zăresc, dar la intervale rare și numai pentru câteva momente, fără ca ea să fi comunicat cu vreunul dintre locuitorii din Vitylo.

În ceea ce îl privește pe Nicolas Starkos, niciodată până în ziua aceea, cu toate că fusese adus, o dată sau de două ori, înapoi în Magna, de către hazardul periplurilor sale, el nu manifestase intenția de a revedea această

modestă gospodărie de pe faleză. Niciodată nu se ridicase vreo întrebare din partea sa despre starea de dărăpănare în care căzuse aceasta. Niciodată nu făcuse vreo aluzie la mama lui, pentru a afla dacă ea mai venea, din când în când, la casa părăsită. Dar, de-a lungul teribilelor evenimente care însângerau pe atunci Grecia, poate că numele Andronikăi ajunsese până la urechile sale — nume care ar fi trebuit să pătrundă ca o remuşcare în conştiinţa sa, dacă această conştiinţă n-ar fi fost de nepătruns.

Cu toate acestea, în ziua aceea, dacă Nicolas Starkos făcuse o escală în portul Vitylo, nu fusese numai pentru a-şi reîntări echipajul şeicii sale cu încă zece oameni. O dorinţă — chiar mai mult decât o dorinţă —, un imperios instinct îl mânase încoace. Se simţise cuprins de nevoia de a revedea, pentru ultima oară, fără îndoială, casa părintească, să mai atingă cu piciorul său acest pământ pe care învăţase să meargă, să respire aerul închis între aceşti pereţi unde dăduse el drumul primei sale răsuflări, unde îşi gângăvise primele sale cuvinte de copil. Da! iată de ce urcase povârnitele poteci ale acestei faleze, de ce se afla, la această oră, în faţa porţii micii îngrădituri.

Acolo, parcă şovăi un moment. Inima nu îi împietrise până într-atât încât să nu mai simtă o oarecare strângere în faţa unor imagini reînviate din trecut. Nimeni nu s-a născut undeva pentru a nu simţi nimic în faţa locului unde a fost legănat de braţele mamei. Corzile sufletului nu se pot toci într-atât încât să nu vibreze, măcar una, atunci când astfel de amintiri le ating.

Aşa se întâmplă şi cu Nicolas Starkos, zăbovind în pragul casei părăsite, la fel de întunecate, la fel de moarte înăuntru ca şi pe afară.

— Să intrăm!... Da!... să intrăm!...

Acestea fură primele cuvinte rostite de Nicolas Starkos. Dar şi pe acestea le murmură numai, de parcă i-ar fi fost teamă să nu fie auzit şi să trezească vreo nălucă de-a trecutului.

Să intri în această curte, nimic mai simplu! Poarta era smulsă, stâlpii ei zăceau la pământ. Nu mai exista poartă de deschis, nici zăvor de tras.

Nicolas Starkos intră. Se opri în faţa casei, a cărei streaşină, pe jumătate putredă de la ploi, abia de se mai ţinea în capătul ferecăturilor mâncate de rugină.

În clipa aceea, o cucuvea îşi slobozi strigătul şi îşi luă zborul dintr-o tufă de fistic, crescută în pragul uşii.

Atunci, Nicolas Starkos şovăi încă o dată. Era, totuşi, foarte hotărât să revadă toată casa, până la ultima încăpere. Dar se simţi cumva înciudat din

pricina celor ce se petreceau într-însul, încercând un soi de remușcare. Dacă se simțea emoționat, se simțea deopotrivă și contrariat. Părea că acoperișul părintesc avea să se prăbușească în chip de protest asupra lui, ca un ultim blestem!

De aceea, mai înainte de a pătrunde în această casă, el vru să-i dea ocol. Noaptea era adâncă. Nimeni nu îl vedea și „nici el nu se vedea pe sine"! În plină zi poate n-ar fi venit! În toiul nopții, simțea mai mult curaj să-și înfrunte amintirile.

Iată-l, așadar, mergând cu pas furișat, ca un răufăcător care încearcă mai întâi să cerceteze intrările casei pe care urma s-o jefuiască, alunecând de-a lungul zidurilor crăpate pe la îmbinări, cotind pe lângă colțurile al căror unghi măcinat dispărea sub stratul de mușchi, pipăind cu mâna aceste pietre dărâmate, ca pentru a vedea dacă mai rămăsese încă vreun strop de viață în acest stârv de casă, ascultând, în sfârșit, dacă îi mai bătea inima! În spate, curtea era încă și mai întunecată. Lucirile piezișe ale secerii lunii, care apunea în acel moment, nu puteau răzbate până acolo.

Nicolas Starkos îi făcuse înconjurul, fără grabă. Mohorâta casă păstrase un fel de tăcere amenințătoare. Ai fi crezut-o bântuită sau nepământeană. El reveni la fațada orientată către apus. Apoi se apropie de ușă, ca s-o împingă, dacă se mai ținea doar în zăvor, sau ca s-o forțeze, dacă limba clanței se mai afla înțepenită în lăcașul său din broască.

Dar, atunci, un val de sânge i se lăsă peste ochi. Văzu „roșu", cum se spune, dar un roșu de văpaie. În această casă, pe care voia s-o viziteze încă o dată, nu mai îndrăznea să intre. I se părea că tatăl său, mama sa, aveau să iasă în prag, cu brațele întinse, blestemându-l, pe el, fiul cel rău, cetățeanul cel rău, trădător al familiei, trădător al patriei!

În clipa aceea, ușa se deschise încet. O femeie apăru în prag. Era îmbrăcată după portul maniot — o fustă de stambă neagră, cu o bordură îngustă, roșie, o cămașă de culoare închisă, strânsă în talie, pe cap cu o pălărie largă, brună, înfășurată cu un fular în culorile drapelului grecesc.

Această femeie avea o față energică, ochi mari și negri, de o vioiciune puțin sălbatică și un obraz smead, ca acela al pescarilor de pe țărm. Era înaltă de statură, dreaptă, cu toate că avea peste șaizeci de ani.

Era Andronika Starkos. Mama și fiul, despărțiți de atât de multă vreme trupește și sufletește, se aflară, astfel, față în față.

Nicolas Starkos nu se aștepta să se trezească în prezența mamei sale... Fu îngrozit de această apariție.

Andronika, cu mâna întinsă către fiul ei, interzicându-i să intre în casă, nu rosti decât aceste cuvinte, cu o voce care le făcea teribile, venind de la ea:

— Niciodată Nicolas Starkos nu va mai pune piciorul în casa tatălui său!... Niciodată!

Iar fiul, covârșit de această poruncă, se retrase încet, pas cu pas. Cea care îl purtase în pântecele său acum îl gonea, cum se gonește un trădător. Atunci, vru să facă un pas înainte... Un gest încă și mai energic, un gest de blestem, îl țintui pe loc.

Nicolas Starkos se dădu înapoi. Apoi izbuti să iasă din curte și o porni din nou pe poteca falezei, coborând-o apăsat, fără a întoarce capul, ca și cum o mână nevăzută îl împingea de umeri.

Andronika, nemișcată în pragul casei sale, îl văzu dispărând, înghițit de noapte.

Zece minute mai târziu, Nicolas Starkos, nelăsând să i se ghicească emoția, redevenit stăpân pe sine însuși, ajunse în port, unde strigă după șalupa sa și urcă în ea. Cei zece oameni aleși de Gozzo se aflau deja la bordul șeicii.

Fără a rosti un singur cuvânt, Nicolas Starkos urcă pe puntea Karystei și, cu un semn, dădu poruncă să se ridice ancora.

Manevra fu executată rapid. N-a fost nevoie decât să înalțe pânzele, aranjate pentru o plecare rapidă. Vântul dinspre uscat, care tocmai începuse să sufle, înlesnea ieșirea din port.

Cinci minute mai târziu, Karysta pătrundea prin culoarul dintre stânci, sigură, mută, fără ca măcar un singur strigăt să se audă, nici dinspre oamenii de la bord, nici dinspre cei din Vitylo.

Șaica nu ajunsese la o milă în larg, că o flacără lumină creasta falezei.

Era locuința Andronikăi Starkos, care ardea din temelii. Incendiul fusese pus de mâna mamei. Ea nu voia să mai rămână nici o urmă din casa unde se născuse fiul ei.

Timp de încă trei mile, căpitanul nu-și putu desprinde privirea de la acest foc ce ardea pe pământul Magnei și îl urmări prin întuneric până la ultima sa pâlpâire.

După cum spusese Andronika: „Niciodată Nicolas Starkos nu avea să mai pună piciorul în casa tatălui său!... Niciodată!"

Capitolul III

GRECI CONTRA TURCI

În vremurile preistorice, pe când scoarța solidă a globului terestru se plămădea, încetul cu încetul, sub acțiunea forțelor interioare, neptuniene sau plutoniene, Grecia și-a datorat nașterea unui cataclism care a împins această bucată de pământ deasupra nivelului apelor, în același timp ce scufunda în Arhipelag o mare porțiune de continent, din care n-au mai rămas la vedere decât vârfurile, sub formă de insule. Grecia se află, într-adevăr, pe linia vulcanică pornind de la Cipru și mergând până la Toscana[16].

Se pare că elenii moștenesc de la solul instabil al țării lor instinctul acestei agitații, psihice și morale, care îi poate conduce de la fapte eroice până la cele mai deplorabile excese. Nu este mai puțin adevărat că, mulțumită calităților firii lor, un curaj neînfrânt, sentimentul patriotic și dragostea de libertate, ei au reușit să facă un stat independent din aceste provincii supuse, de atâtea secole, stăpânirii otomane.

Pelagică în timpurile cele mai îndepărtate, adică populată de triburi din Asia; elenică, din secolul al XVI-lea până în secolul al XIV-lea înainte de era creștină, o dată cu apariția elenilor, dintre care un trib, graies, îi va da numele, pe timpurile aproape mitologice ale argonauților, heracliților și ale războiului Troiei; în sfârșit, greacă în toată puterea cuvântului, după vremea lui Licurg, cu Miltiade, Temistocle, Aristide, Leonidas, Eschil, Sofocle, Aristofan, Herodot, Tucidide, Pitagora, Socrate, Platon, Aristotel, Hipocrat, Fidias, Pericle, Alcibiade, Pelopidas, Epaminondas și Demostene; apoi, macedoneană, cu Filip și Alexandru, Grecia a sfârșit prin a deveni provincie romană sub numele de Ahaia, cu o sută patruzeci și șase de ani înainte de Hristos și pentru o perioadă de patru secole.

După această epocă, fiind succesiv invadată de către vizigoți, vandali, ostrogoți, bulgari, slavi, arabi, normanzi, sicilieni, cucerită de cruciați la începutul secolului al treisprezecelea și împărțită într-un mare număr de fiefuri în cel de-al cincisprezecelea, această țară, atât de greu încercată în Antichitate și în noua eră, a recăzut pe ultima treaptă a existenței, intrând pe mâinile turcilor și sub jugul musulman.

---

[16] La vremea în care se petrece povestea aceasta, insula Santorin fusese victima erupțiilor subterane. Vostitsa în 1661, Teba în 1661 și Santa Maura fuseseră devastate de cutremure. (N.ed.fr.)

Timp de aproape două sute de ani, se poate spune că viața politică din Grecia a fost absolut moartă. Despotismul funcționarilor otomani, care reprezentau aici autoritatea, întrecea orice limită. Grecii nu erau nici anexați, nici cuceriți, nici măcar învinși — erau sclavi, ținuți sub sceptrul pașei, cu imamul sau preotul la dreapta sa și cu djellahul sau călăul la stânga sa.

Venise vremea să se intervină, dacă puterile europene nu voiau să asiste la totala nimicire a Greciei. Într-adevăr, bizuindu-se numai pe forțele proprii, aceasta nu putea decât să moară încercând avan să își redobândească independența.

În 1821, Ali de Tepelene, revoltându-se, la rândul său, împotriva sultanului Mahmud, a cerut sprijinul grecilor, făgăduindu-le libertatea. Aceștia s-au ridicat în masă. Filoelenii din întreaga Europă au dat fuga în ajutorul lor. Au venit și italieni, și polonezi, și germani, dar mai ales francezi, ca să se alinieze împotriva asupritorilor. Numele lui Guys de Sainte-Hélène, lui Gaillard, lui Chauvassaigne, ale căpitanilor Baleste și Jourdain, al colonelului Fabvier, al șefului de escadron Regnaud de Saint-Jean d'Angély, al generalului Maison, la care se cuvine să le adăugăm pe ale celor trei englezi, lord Cochrane, lord Byron și colonel Hastings, au lăsat o amintire nepieritoare în această țară pentru care au venit să lupte și să moară.

Acestor nume, devenite celebre prin tot ceea ce devotamentul pentru cauza oprimaților poate crea mai eroic, Grecia le-a răspuns prin nume luate din cele mai înalte familii ale sale, trei hydrioți, Tombassis, Tsamados și Miaoulis, apoi Colocotroni, Marco Botsaris, Mavrocordat, Mauromichalis, Constantin Canaris, Negri, Constantin și Demetrios Ipsilanti, Ulysse și atâția alții. Încă de la început revolta s-a schimbat într-un război pe viață și pe moarte, dinte pentru dinte, ochi pentru ochi, ceea ce a provocat niște cumplite măceluri, și de o parte și de cealaltă.

În anul 1821, soulioții și Magna s-au revoltat. La Patras, episcopul Germanos, ținând crucea în mână, a dat semnalul de luptă. Moreea, Moldova și Arhipelagul s-au aliniat sub stindardul independenței. Elenii, victorioși pe mare, au reușit să cucerească Tripolis. La aceste prime succese ale grecilor, turcii au răspuns prin masacrarea compatrioților acestora care se aflau în Constantinopol.

În 1822, Ali de Tepelene, asediat în fortăreața sa de la Ianina, a fost ucis mișelește, în mijlocul unei întrevederi pe care i-o propusese generalul turc

Kurschid. La puțin timp după aceea, Mavrocordat și filoelenii au fost zdrobiți în bătălia de la Arta; însă și-au luat revanșa la primul asediu al orașului Mesolongion, pe care armata lui Omar-Vrion a fost obligată să-l abandoneze, după ce suferise pierderi considerabile.

În 1823, puterile străine au început să intervină mai eficace. Ele i-au propus sultanului o înțelegere. Sultanul a refuzat și, pentru a-și întări refuzul, a debarcat zece mii de soldați asiatici în Eubeea. Apoi l-a numit comandant-șef al armatei turcești pe vasalul său, Mehmet-Ali, pașă al Egiptului. În luptele din acel an și-a găsit sfârșitul Marco Botsaris, acest patriot despre care se poate spune: A trăit ca Aristide[17] și a murit ca Leonidas[18].

În 1824, epoca marilor înfrângeri pentru cauza Independenței, lordul Byron a debarcat, la 24 ianuarie, la Mesolongion și, în ziua de Paști, a murit în fața cetății Lepanto, fără a vedea împlinindu-se ceva din visul său. Ipsarioții fuseseră masacrați de către turci, iar orașul Candia, în Creta, se preda soldaților lui Mehmet-Ali. Numai victoriile maritime îi vor mai consola pe greci după atâtea dezastre.

În 1825, Ibrahim-Pașa, fiul lui Mehmet-Ali, a debarcat la Modon, în Moreea, cu unsprezece mii de oșteni. El a cucerit orașul Navarin și l-a înfrânt pe Colocotroni la Tripolis. Atunci, guvernul elen a încredințat conducerea unui corp de armată regulată la doi francezi, Fabvier și Regnaud de Saint-Jean-d'Angély; dar, mai înainte ca aceste trupe să fie dispuse astfel încât să-i reziste, Ibrahim devasta Messenia și Magna. Iar dacă a abandonat operațiunile, a făcut-o pentru că a ținut să meargă să ia parte la cel de-al doilea asediu al orașului Mesolongion, pe care generalul Kiuthagi nu reușise să-l cucerească, deși sultanul îi spusese: „Ori Mesolongion, ori capul tău!"

În 1826, la 5 ianuarie, după ce incendiase Pyrgosul, Ibrahim ajungea înaintea orașului Mesolongion. Timp de trei zile, de pe 25 până pe 28, a zvârlit asupra cetății opt mii de bombe și ghiulele, fără a putea să pătrundă înăuntru, chiar după un triplu asalt și cu toate că nu avea de luptat decât contra a două mii cinci sute de apărători, deja slăbiți de foamete și lipsuri. Totuși avea să izbutească, mai ales când Miaoulis și escadra sa, care

---

[17] Aristide (540–468 î.Hr.), general și om politic atenian; s-a acoperit de glorie la Maraton și a luptat în al II-lea război medic, la Salamina și Plateea. (N.tr.)

[18] Leonidas (m. 480 î.Hr.), eroul de la Termopile, care și-a dat viața, împreună cu cei 300 de hopliți ai săi, apărând Grecia de invazia perșilor lui Xerxes I, în al doilea război medic. (N.tr.)

aduceau ajutoare asediaților, au fost respinși. La 23 aprilie, după un asediu care-i costase viața pe o mie nouă sute de apărători ai săi, Mesolongion cădea în puterea lui Ibrahim, iar soldații acestuia măcelăreau bărbați, femei și copii, aproape tot ce mai rămăsese viu din cei nouă mii de locuitori ai orașului. În același an, turcii, conduși de Kiuthagi, după ce prădaseră Focida și Beoția, ajungeau la Teba, la 10 iulie, intrau în Atica, invadau Atena și își stabileau tabăra aici, pentru a asedia Acropole, apărată de o mie cinci sute de greci. În ajutorul acestei citadele, cheia întregii Grecii, noul guvern i-a trimis pe Caraiscakis, unul dintre combatanții de la Mesolongion, și pe colonelul Fabvier, cu trupele sale regulate. Bătălia pe care au dat-o la Chaidari a fost pierdută, iar Kiuthagi și-a putut continua asediul Acropolei. În acest timp, Caraiscakis pornea să traverseze defileele Parnasului, îi învingea pe turci la Arachova, la 5 decembrie, și, pe câmpul de luptă, ridica un monument din trei sute de capete tăiate. Grecia de Nord redevenise liberă, aproape în întregime.

Din păcate, profitând de aceste lupte, Arhipelagul era pradă incursiunilor celor mai crânceni pirați care au devastat vreodată aceste mări. Iar, dintre aceștia, era citat, ca unul dintre cei mai însetați de sânge, cel mai cutezător probabil, piratul Sacratif, al cărui nume devenise spaima tuturor factoriilor comerciale din Levant.

Totuși, cu șapte luni înainte de epoca la care începe povestea noastră, turcii fuseseră obligați să se refugieze în câteva dintre cetățile întărite din Grecia septentrională. În luna februarie 1827, grecii își recuceriseră independența pe teritoriul dintre Ambracia și până la marginea Aticei. Steagul turcesc nu mai flutura decât la Mesolongion, la Vonița și la Nafpaktos. La 31 martie, sub influența lordului Cochrane, grecii din Nord și grecii din Pelopones, renunțând la luptele dintre ei pentru putere, mergeau să-i întâlnească pe reprezentanții națiunii într-o adunare unică, la Trezena, și își uneau forțele sub o singură mână, a unui străin, un diplomat rus, grec prin naștere, Capo d'Istria, originar din Corfu.

Dar Atena era în stăpânirea turcilor. Citadela sa capitulase, la 5 iunie. Grecia de Nord a fost, ca atare, constrânsă să se recunoască, în totalitate, supusă. La 6 iulie, ce-i drept, Franța, Anglia, Rusia și Austria semnau o convenție care, deși admitea suzeranitatea Porții, recunoștea existența unei națiuni grecești. În plus, printr-un articol secret, puterile semnatare se angajau să se alieze împotriva sultanului, dacă acesta refuza să accepte o înțelegere pe cale pașnică.

Acestea au fost faptele generale din acest sângeros război, pe care cititorul trebuie să le țină minte, fiindcă se leagă strâns de cele ce vor urma.

Iată, acum, care au fost faptele particulare, și mai direct legate de personajele deja cunoscute și de cele pe care le va cunoaște, din această dramatică povestire.

Dintre cele dintâi, trebuie amintită în primul Andronika, văduva patriotului Starkos.

Această luptă a grecilor pentru cucerirea independenței țării lor nu a născut numai eroi, dar și eroine, al căror nume este împletit glorios cu evenimentele din această epocă.

Astfel, s-a văzut apărând numele Bubulinei, originară dintr-o micuță insulă de la intrarea în golful Nafplion. În 1812, soțul său a fost luat prizonier, dus la Constantinopol și tras în țeapă din porunca sultanului. Primul strigăt al Războiului de Independență fusese lansat. Bubulina, în 1821, din propriile sale resurse, a echipat trei corăbii și, așa cum povestește domnul H. Belle, după relatarea unui bătrân cleft, arborându-și propriul pavilion, care avea brodate aceste cuvinte ale soțiilor spartane „Cu scut sau pe scut", ea a străbătut marea până la țărmul Asiei Mici, capturând și incendiind vasele turcești cu vitejia unui Tsamados sau a unui Canaris; apoi, după ce și-a donat, cu generozitate, corăbiile noului guvern, a asistat la asediul de la Tripolis, organizând în jurul Nafplionului o blocadă ce a rezistat paisprezece luni și obligând, în cele din urmă, citadela să capituleze. Această femeie, a cărei întreagă viață este o legendă, avea să sfârșească înjunghiată de propriul frate, din pricina unei banale probleme de familie.

O altă mare figură trebuie plasată în același rang cu această curajoasă hydriotă. Aceleași fapte conduc la aceleași consecințe. Dintr-un ordin de-al sultanului a fost strangulat la Constantinopol tatăl Modenei Mavroeinis, femeie a cărei frumusețe egala noblețea nașterii. Modena s-a dedicat, de îndată, insurecției, i-a chemat la luptă pe locuitorii din Myconia, a armat niște corăbii pe care a urcat ea însăși, a organizat companii de gherilă pe care ea însăși le-a comandat, a oprit armata lui Selim-Pașa în îngusta trecătoare a Pelionului și s-a remarcat, în mod strălucit, până la sfârșitul războiului, hărțuindu-i pe turci prin defileele din munții Ftiotidei.

Trebuie să mai amintim și de Kaidos, care a spulberat, punând mine, zidurile Viliei și s-a luptat cu un curaj neobosit la mănăstirea Sfânta Veneranda; sau Moskos, mama ei, luptând alături de soțul său și zdrobindu-i pe turci sub o ploaie de pietre; sau Despo, care, pentru a nu cădea în mâinile

musulmanilor, s-a aruncat în aer, împreună cu fiicele sale, cu nurorile și nepoții săi. Să amintim și de femeile souliote, precum și de cele care apărau noul guvern, instalat la Salamina, care au cerut flotila și au comandat-o; și de Constanța Zacharias, care, după ce a dat semnalul revoltei în câmpiile Laconiei, s-a aruncat asupra orașului Leondari, în fruntea a cinci sute de țărani — și de atâtea și atâtea altele, în fine, al căror sânge generos n-a fost precupețit în acest război, în decursul căruia s-a putut vedea de ce erau în stare descendentele elenelor!

La fel procedase și văduva lui Starkos. Astfel, sub numele de Andronika, simplu — nedorindu-l pe cel pe care îl dezonora fiul ei —, s-a lăsat purtată în mișcare atât dintr-o irezistibilă sete de răzbunare, cât și din dragoste de independență. Ca și Bubulina, văduvă a unui soț martirizat pentru că încercase să-și apere țara, ca și Modena, ca și Zacharias, dacă n-a putut să echipeze niște corăbii pe socoteala ei sau să adune niște companii de voluntari, cel puțin a participat, trup și suflet, la marile drame ale acestei insurecții.

Din 1821, Andronika s-a alăturat manioților pe care Colocotroni, condamnat la moarte și refugiat pe insulele ioniene, i-a chemat în jurul lui, când, la 18 ianuarie în același an, a debarcat la Scardamoula. Ea a fost în primele rânduri în această bătălie, apoi a mers în Tesalia, atunci când Colocotroni i-a atacat pe locuitorii din Fanar și pe cei din Caritena, care se aliaseră cu turcii pe malurile Rufiei. Ea a fost, de asemenea, prezentă și la acea bătălie de la Valtetsio, de la 17 mai, unde a fost pusă pe fugă, în derută, armata lui Mustafabei. În mod încă și mai deosebit, ea s-a distins în acel asediu al Tripolisului, unde spartanii îi numeau pe turci „perși lași", iar turcii îi numeau pe greci „iepuri nevolnici din Laconia"! Dar, de data aceasta, iepurii au învins. La 5 octombrie, capitala Peloponesului, neputând fi deblocată de către flota turcă, a trebuit să capituleze și, în pofida înțelegerii, a fost trecută prin foc și sabie, timp de trei zile — ceea ce a costat viața, atât înăuntrul cetății, cât și dincolo de zidurile sale, a zece mii de otomani, de toate vârstele și sexele.

Anul următor, la 4 martie, în timpul unei lupte pe mare, Andronika, îmbarcată sub ordinele amiralului Miaoulis, a văzut vasele turcești dând bir cu fugiții, după o încleștare de cinci ore, și căutând un refugiu în portul de la Zanta. Dar, pe unul dintre aceste vase, ea își recunoscuse fiul, care conducea escadra otomană prin golful Patrasului!... În ziua aceea, sub influența acestei lovituri rușinoase, ea se avântase cu și mai multă îndârjire în luptă, căutându-și moartea... Moartea, însă, n-a vrut s-o ia.

În pofida tuturor acestor fapte, Nicolas Starkos avea să meargă mai departe pe calea crimei, aleasă de el! Câteva săptămâni mai târziu, nu se alăturase el lui Kara-Ali, care bombarda orașul Scio, pe insula cu același nume? Nu avusese partea lui de vină la acele înspăimântătoare masacre, în care pieriseră douăzeci și trei de mii de creștini, fără a-i mai pune la socoteală pe cei patruzeci și șapte de mii care au fost vânduți ca sclavi în piețele Smirnei? Iar una dintre corăbiile care transportaseră o parte dintre acești nefericiți pe coastele berbere nu fusese comandată de același fiu al Andonikăi — un grec care își vindea frații?!

În timpul perioadei care a urmat, când elenii au avut de rezistat armatelor reunite ale turcilor și egiptenilor, Andronika n-a încetat o clipă să le imite pe eroicele femei ale căror nume le-am citat mai sus.

Era o epocă de jale adâncă, mai ales pentru Moreea. Ibrahim tocmai își lansa în atac nemiloșii săi arabi, mai cruzi decât otomanii. Andronika era între cei numai patru mii de combatanți pe care Colocotroni, numit comandant-șef al trupelor din Pelopones, îi putuse strânge în jurul său. Însă Ibrahim, după ce debarcase cu unsprezece mii de soldați pe coasta messeniană, se ocupase mai întâi de deblocarea Coronului și a Patrasului; apoi cucerise Navarinul, a cărui citadelă și port îi puteau oferi un adăpost pentru flota sa. După aceea, a venit rândul orașelor Argos, pe care l-a incendiat, și Tripolis, pe care l-a luat în stăpânire — ceea ce i-a permis ca, până în pragul iernii, să facă ravagii prin provinciile învecinate. Cel mai tare a suferit Messenia de pe urma acestor oribile pustiiri. În aceste condiții, Andronika s-a văzut nevoită să fugă până în inima Magnei, pentru a nu cădea în mâinile arabilor. Totuși, nici prin gând nu-i trecea să se odihnească. Parcă poți să te odihnești într-o țară subjugată!? Avea să fie din nou prezentă în campaniile din 1825 și 1826, în luptele din defileele de la Verga, în urma cărora Ibrahim s-a retras pe masivul Polyaravos, de unde a fost alungat, și mai departe, de manioții din Nord. Apoi, ea s-a alăturat trupelor regulate ale colonelului Fabvier, la bătălia de la Chaidari, în luna iulie 1826. Acolo, grav rănită, doar prin curajul unui tânăr francez care lupta sub drapelul filoelenilor a reușit să scape de sabia nemiloșilor soldați ai lui Kiuthagi.

Timp de mai multe luni, viața Andronikăi a fost pe muchie de cuțit. Doar constituția ei robustă a salvat-o; dar anul 1826 s-a încheiat fără ca ea să-și fi regăsit destulă putere cât să-și reia locul în luptă.

În aceste împrejurări, în toamna anului 1827, ea a revenit în provincia Magna. Voia să-și revadă căsuța din Vitylo. Capriciul sorții l-a adus, în aceeași zi, și pe fiul ei... se știe rezultatul întâlnirii dintre Andronika și Nikolas Starkos, și cum i-a aruncat ea un blestem suprem în pragul ușii părintești.

Apoi, nemaiavând pentru ce să rămână pe meleagul natal, Andronika plecase să-și continue lupta, până când Grecia avea să-și redobândească independența.

Așa stăteau lucrurile la 18 octombrie 1827, când văduva Starkos repornea pe drumurile Magnei pentru a li se alătura grecilor din Pelopones, care, pas cu pas, își disputau teritoriul cu soldații lui Ibrahim.

Capitolul IV

TRISTA CASĂ A UNUI OM BOGAT

În timp ce Karysta se îndrepta spre nord, cu o destinație cunoscută doar de căpitanul său, în Corfu se petrecea un fapt care, numai pentru că este de ordin privat, nu trebuie să atragă mai puțin atenția cititorului asupra principalelor personaje ale acestei povestiri.

Se știe că, din 1815, în urma tratatelor care poartă însemnată această dată, grupul insulelor ioniene fusese plasat sub protectoratul Angliei, după ce îl acceptase pe cel al Franței până în 1814[19].

Din tot acest grup, care cuprinde Cerigo, Zanta, Itaca, Cefalonia, Leucade, Paxos și Corfu, această insulă din urmă, cea mai apropiată de continent, este, de asemenea, și cea mai importantă. Ea este antica Corcyra. O insulă care l-a avut ca rege pe Alcinous, gazda generoasă a lui Iason și a Medeei, și care, mai târziu, l-a primit pe Ulise, după războiul Troiei, are tot dreptul să dețină un loc considerabil în istoria antică. După ce fusese în război cu francii, cu bulgarii, cu sarazinii, cu napolitanii, distrusă în veacul al șaisprezecelea de Barbarossa, protejată în cel de-al optsprezecelea de contele de Schulemburg și, la sfârșitul primului Imperiu, apărată de generalul Donzelot, era pe atunci reședința unui înalt comisar englez.

---

[19] Din 1864, insulele ioniene și-au redobândit independența și, împrățite în trei neumahii, au fost anexate regatului elen. (N.ed.fr.)

La această epocă, înaltul comisar era Sir Frederik Adam, guvernator al insulelor ioniene. În vederea eventualelor consecințe pe care le-ar fi putut avea lupta grecilor împotriva turcilor, el își ținea întotdeauna la îndemână câteva fregate, destinate să facă poliție pe aceste mări. Și era nevoie nu mai puțin de niște bastimente bine înarmate pentru a menține ordinea în acest Arhipelag, aflat la cheremul grecilor, al turcilor, al purtătorilor de scrisori de mandatare, fără a mai vorbi despre pirați, neavând altă îndeletnicire decât aceea de a-și aroga dreptul de a jefui după plac corăbiile de toate naționalitățile.

Se întâlneau, pe atunci, la Corfu, un mare număr de străini și, în special, dintr-aceia care fuseseră atrași, în ultimii trei sau patru ani, de diversele faze ale războiului de Independență. În Corfu unii se îmbarcau pentru a merge să lupte. În Corfu veneau alții să se instaleze, cei cărora ostenelile războiului le impuneau un oarecare timp de repaus.

Printre aceștia din urmă, se cuvine să amintim un tânăr francez. Pasionat pentru această nobilă cauză, de cinci ani lua parte foarte activ și în mod glorios la principalele evenimente al căror teatru era peninsula elenică.

Henri d'Albaret, locotenent de vas în marina regală, unul dintre cei mai tineri ofițeri cu acest grad, în prezent în concediu nelimitat, venise să-și ofere serviciile sub drapelul filoelenilor francezi. În vârstă de douăzeci și nouă de ani, de statură medie, dar cu o constituție robustă, care îi permitea să reziste la toate rigorile meseriei de marinar, acest tânăr ofițer, prin grația manierelor, distincția întregii făpturi, sinceritatea privirii, farmecul chipului și trăinicia relațiilor inspira de la prima vedere o simpatie pe care o apropiere de mai lungă durată nu putea decât s-o întărească.

Parizian de origine, Henri d'Albaret aparținea unei familii bogate. Își pierduse mama la o vârstă foarte fragedă. Tatăl său murise când el ajunsese aproape la vârsta majoratului, adică la doi sau trei ani după ce își terminase studiile la Școala Navală. Stăpân pe o avere destul de mare, nu i-a trecut prin minte că aceasta ar constitui un motiv pentru a-și abandona meseria de marinar. Dimpotrivă! A continuat, așadar, cariera începută — una dintre cele mai frumoase din lume — și tocmai devenise locotenent de vas când steagul grecesc a fost arborat în fața Semilunii turcești, în Grecia de Nord și în Pelopones.

Henry d'Albaret n-a stat pe gânduri. Ca atâți alți bravi tineri, irezistibil atrași de această mișcare, el i-a însoțit pe voluntarii pe care guvernul francez

avea să îi îndrepte până la hotarele Europei Orientale. El a fost unul dintre acei primi filoeleni gata să-și verse sângele pentru cauza independenței. Încă din anul 1822, s-a aflat printre glorioșii învinși ai lui Mavrocordat, în faimoasa bătălie de la Arta, și printre învingători, la primul asediu al lui Mesolongion. Era de față, anul următor, când a pierit Marco Botsaris. În decursul anului 1824, a luat parte, nu fără strălucire, la acele bătălii navale care i-au răzbunat pe greci pentru victoriile lui Mehmet-Ali. După înfrângerea de la Tripolis, în 1826, a luptat la Chaidari, unde a salvat viața Andronikăi Starkos, strivită în picioarele cailor lui Kiuthagi — bătălie cumplită, în care filoelenii au suferit ireparabile pierderi.

Cu toate acestea, Henry d'Albaret n-a vrut să-și părăsească șeful și, la scurt timp după aceea, l-a reîntâlnit la Methenes.

În acel moment, Acropole din Atena era apărată de căpitanul Gouras, având o mie cinci sute de oameni în subordinea sa. Aici, în această citadelă, se refugiaseră cinci sute de femei și de copiii, care nu mai putuseră fugi când turcii puseseră mâna pe oraș. Gouras avea provizii pentru un an de zile, un material de luptă alcătuit din paisprezece tunuri și trei obuziere, dar ducea lipsă de muniție.

Fabvier s-a hotărât, atunci, să aprovizioneze Acropola. A cerut niște oameni care să-l urmeze de bunăvoie în această îndrăzneață întreprindere. Cinci sute treizeci de voluntari au răspuns apelului său; printre ei se aflau și patruzeci de filoeleni; iar printre cei patruzeci și în fruntea lor, Henry d'Albaret. Fiecare dintre acești viteji partizani s-a echipat cu câte un sac cu praf de pușcă și, sub comanda lui Fabvier, s-au îmbarcat cu toții la Methenes.

La 13 decembrie, micul detașament debarca aproape de picioarele zidurilor Acropolei. O rază de lună i-a dat de gol. Turcii i-au întâmpinat cu focuri de armă. Fabvier a strigat: „Înainte!" Fiecare om, fără a renunța la sacul său cu pulbere, care putea să explodeze dintr-o clipă într-alta, a traversat șanțul de apărare și a intrat în citadelă, ale cărei porți fuseseră deschise. Asediații i-au respins, victorioși, pe turci. Însă Fabvier era rănit, secundul său fusese ucis, Henry d'Albaret căzuse lovit de un glonț. Soldații și comandantul lor se aflau, așadar, închiși în citadelă, alături de cei cărora le veniseră în ajutor cu atâta cutezanță și care nu voiau să-i mai lase să plece.

Acolo, tânărul ofițer, suferind de-o rană care, din fericire, nu era foarte gravă, a trebuit să împărtășească nevoile asediaților, siliți să se hrănească

doar cu o porție de orz, drept singurul lor aliment. Șase luni au trecut până când, o dată cu capitularea Acropolei, acceptată de Kiuthagi, tânărul și-a regăsit libertatea. Abia la 5 iunie 1827, Fabvier, voluntarii săi și asediații au putut să părăsească această citadelă a Atenei și să se îmbarce pe corăbiile care i-au adus în Salamina.

Henry d'Albaret, foarte slăbit încă, n-a vrut să se oprească în acest oraș, ci s-a îndreptat spre Corfu. Aici, de două luni, își refăcea forțele, așteptând să vină ceasul să-și reia postul în primele rânduri, când soarta a vrut să-i dea un nou sens vieții sale, care nu fusese, până atunci, decât o viață de soldat.

Exista la Corfu, în capătul străzii Reale, o casă veche, puțin aspectuoasă, cu o înfățișare pe jumătate grecească, pe jumătate italiană. În această casă locuia un personaj care se arăta puțin, dar despre care se vorbea mult. El se numea bancherul Elizundo. Dacă avea șaizeci sau șaptezeci de ani, nimeni n-ar fi putut spune. De vreo douăzeci de ani trăia în această sumbră locuință, din care nu ieșea mai deloc. Dar, dacă nu ieșea, o mulțime de oameni din toate țările și de toate condițiile — clienți asidui ai factoriei sale — veneau să-l viziteze aici. Fără nici o îndoială, se încheiau afaceri considerabile în această casă de bancă, a cărei onorabilitate era fără reproș. Elizundo trecea, de altfel, drept un om extrem de bogat. Nici un credit, de la insulele ioniene și până la confrații săi dalmați din Zara sau din Ragusa, nu putea rivaliza cu al său. O poliță, acceptată de el, valora aur. Fără îndoială, nu se lansa în afacere fără a-și lua măsuri de precauție. Părea chiar foarte zgârcit. Referințele pentru el trebuiau să fie excelente, iar garanțiile ținea să fie complete; în schimb, vistieria sa părea inepuizabilă. Ca o circumstanță demnă de reținut, Elizundo rezolva aproape totul de unul singur, neavând decât un singur angajat, un om de-al casei, de care va fi vorba mai încolo, dar și acela fiind însărcinat să țină doar registrele fără importanță. Bancherul era, deopotrivă, propriul casier și propriul păstrător al documentelor. Nu exista nici o cambie care să nu fi fost redactată, nici o scrisoare de credit care să nu fi fost scrisă de mâna lui. Astfel, niciodată un comis străin nu se așezase la biroul stabilimentului său financiar. Ceea ce contribuia, nu puțin, la asigurarea secretului afacerilor sale.

Care era originea acestui bancher? Se zicea că ar fi fost ilir din Dalmația; dar, despre acest subiect, nu se știa nimic precis. Mut în ceea ce privea trecutul său, mut asupra prezentului, el nu întreținea nici un fel de relații cu societatea corfiotă. Când grupul de insule fusese plasat sub protectoratul

Franței, existența sa rămăsese aceeași ca pe vremea când un guvernator englez își exercita autoritatea asupra insulelor ioniene. Desigur, nu avea rost să crezi tot ceea ce spunea despre averea sa, pe care gura lumii o aprecia la sute de milioane; dar trebuia să fie și era, într-adevăr, foarte bogat, cu toate că modul său de trai era al unui om modest în nevoile și în gusturile sale.

Elizundo era văduv — și așa fusese încă dinainte de a veni să se stabilească în Corfu însoțit de o fetiță, pe atunci în vârstă de doi ani. Acum, această fetiță, pe nume Hadjine, împlinise douăzeci și doi de ani și trăia în această casă, ocupându-se de toate treburile menajului.

Pretutindeni, chiar și în această țară din Orient, unde frumusețea femeilor este foarte prețuită, Hadjine Elizundo ar fi trecut drept remarcabil de frumoasă și aceasta chiar în pofida seriozității chipului său, puțin cam trist. Dar cum ar fi putut fi altfel în acest mediu în care își petrecuse copilăria, fără o mamă care s-o îndrume, fără o prietenă cu care să-și împărtășească primele visuri de tânără copilă? Hadjine Elizundo era potrivită de statură, dar foarte delicată. Prin originea sa grecească, pe care o moștenise de la mama sa, ea amintea de tipul acelor frumoase tinere femei din Laconia, care le întreceau pe toate cele din Pelopones.

Între tată și fiică, intimitatea nu era și nici nu putea fi profundă. Bancherul trăia singur, tăcut și rezervat — unul dintre acei oameni care își întorc, cel mai adesea, capul și își acoperă ochii, de parcă lumina i-ar răni. Puțin vorbăreț, atât în viața privată cât și în viața publică, nu devenea niciodată comunicativ, nici în raporturile cu clienții casei. Cum ar fi putut Hadjine Elizundo să găsească un oarecare farmec în această existență închisă între ziduri, câtă vreme între acești pereți abia de găsea inima unui tată!

Din fericire, avea pe lângă ea o ființă bună, devotată, iubitoare, care nu trăia decât pentru tânăra sa stăpână, care se întrista din pricina tristeților ei, al cărei chip se lumina dacă o vedea pe ea zâmbind. Toată viața sa ținea de aceea a Hadjinei. După acest portret s-ar putea crede că este vorba despre un brav și credincios câine, unul dintre acei „aspiranți la umanitate" cum spunea Michelet sau „un umil prieten" cum spunea Lamartine. Nu! era doar un om, dar care ar fi putut la fel de bine să fie un câine. El o văzuse pe Hadjine născându-se și n-o părăsise niciodată — o ținuse pe brațe pe copilă și o slujea acum pe tânără.

Acesta era un grec pe nume Xaris, un frate de lapte al mamei Hadjinei, care o urmase și după căsătoria ei cu bancherul din Corfu. El se afla, așadar, de peste douăzeci de ani în această casă, bucurându-se de o poziție superioară față de un simplu servitor, ajutându-l chiar și pe Elizundo, deși nu i se încredințau decât niște neînsemnate înscrisuri de trecut în registre.

Xaris, ca unii bărbați din Laconia, era înalt de statură, cu umeri largi, cu o neobișnuită forță a mușchilor. Avea un chip armonios, niște frumoși ochi sinceri, un nas lung și arcuit, pe care-l puneau în evidență niște superbe mustăți pana corbului. Pe cap purta o căciulă de lână închisă la culoare, iar eleganta fustanelă a țării sale era încinsă în talie cu un brâu.

Ori de câte ori Hadjine Elizundo ieșea, fie pentru trebuințele casei, fie pentru a merge la biserica catolică Sfântul Spiridon, fie pentru a respira puțin acest aer de mare, care nu ajungea până la casa de pe strada Reale, Xaris o însoțea. Astfel, mulți tineri corfioți o putuseră zări, fie pe esplanadă, fie pe străduțele mahalalei Kastrades, care se întindea de-a lungul micului golf cu același nume. Nu numai unul încercase să ajungă până la tatăl ei. Cine n-ar fi fost ispitit de frumusețea tinerei fete și, probabil deopotrivă, de milioanele din casa Elizundo? Dar la toate propunerile de acest gen Hadjine răspunsese negativ. În ceea ce-l privește, bancherul nu se amestecase niciodată pentru a-i schimba hotărârea. Totuși, credinciosul Xaris, pentru ca tânăra sa stăpână să fie fericită pe lumea aceasta, ar fi cedat toată partea sa de fericire la care un devotament nemărginit îi dădea dreptul pe lumea cealaltă!

Astfel se înfățișa, așadar, această casă austeră, tristă, aproape izolată într-un colț al capitalei anticei Corcyra; și astfel stăteau lucrurile în interiorul său, în mijlocul căruia capriciile sorții aveau să-l introducă pe Henry d'Albaret.

Mai întâi, au fost relațiile de afaceri, care s-au stabilit între bancher și ofițerul francez. Părăsind Parisul, acesta din urmă își luase titluri importante la banca Elizundo. La Corfu se întâmplă să aibă nevoie să le schimbe. De la Corfu își făcu rost, așadar, de toți banii de care ar fi avut nevoie în timpul campaniilor sale de filoelen. În mai multe rânduri el revenise pe insulă și astfel făcuse cunoștință cu Hadjine Elizundo. Frumusețea tinerei îl uimise. Amintirea sa îl urmărise pretutindeni, pe câmpurile de bătălie din Moreea și din Atica.

După ce Acropola s-a predat, Henry d'Albaret n-a găsit nimic mai bun de făcut decât să se întoarcă în Corfu. Nu se refăcuse complet în urma rănii. Ostenelile excesive din timpul asediului îi șubrezise sănătatea. Aici, deși locuia în afara casei bancherului, găsi în fiecare zi ospitalitate pentru câteva ore, favoare pe care nici un alt străin n-o mai obținuse până atunci.

Trecuseră aproape trei luni de când Henry d'Albaret își ducea astfel traiul. Încetul cu încetul, vizitele sale la Elizundo, care, la început, n-au fost decât întrevederi de afaceri, au devenit mai captivante, o dată ce se transformaseră în vizite zilnice. Hadjine îi plăcea foarte mult tânărului ofițer. Cum să nu-și fi dat seama și fata, găsindu-l mereu cu atâta înflăcărare lângă dânsa, în întregime fermecat de plăcerea de-a o auzi și de a o vedea! La rândul ei, n-a șovăit să-i acorde toate îngrijirile pe care le cerea starea lui de sănătate, puternic afectată. Cum ar fi putut Henry d'Albaret s-o ducă altminteri decât foarte bine, supus unui asemenea regim.

Pe de altă parte, Xaris nu-și ascundea simpatia pe care i-o inspira caracterul atât de deschis, atât de plăcut al lui Henry d'Albaret, de care se atașa, la rândul său, din ce în ce mai mult.

— Ai dreptate, Hadjine, îi repeta el adesea fetei. Grecia este patria ta cum este și a mea, și nu trebuie să uităm că, dacă acest tânăr ofițer a suferit, aceasta s-a întâmplat tot pentru Grecia!

— Mă iubește! îi spuse ea, într-o zi, lui Xaris.

Iar vestea fu anunțată de fată cu simplitatea pe care o punea dânsa în toate.

— Ei bine, atunci trebuie să te lăsăm să iubești! răspunse Xaris. Tatăl tău îmbătrânește, Hadjine! Nici eu n-o să trăiesc o veșnicie!... Unde ai putea găsi tu pe lume un protector mai sigur ca Henry d'Albaret?

Hadjine nu răspunsese nimic. Ar trebui să mai spunem că, pe lângă faptul că se știa iubită, și ea iubea, de asemenea. O reținere absolut firească o oprea să-și mărturisească acest sentiment, chiar și în fața lui Xaris.

Totuși, așa stăteau lucrurile. Nu mai era un secret pentru nimeni din întreaga societate corfiotă. Mai înainte chiar de a fi fost pusă problema în mod oficial, se vorbea despre căsătoria lui Henry d'Albaret cu Hadjine Elizundo, de parcă fusese deja stabilită.

Se cuvine să subliniem faptul că bancherul nu dăduse vreun semn că ar fi dezaprobat atențiile cu care tânărul o înconjura pe tânără. După cum spunea și Xaris, se simțea îmbătrânind, ba chiar rapid. Oricât de secătuită

Ori de câte ori Hadjine Elizundo ieșea, Xaris o însoțea.

i-ar fi fost inima, se temea, cu siguranță, că Hadjine ar putea rămâne singură pe lume, deși știa că avea din ce să-și ducă zilele, cu averea pe care ar fi moștenit-o. Această problemă bănească, de altfel, nu intrase niciodată în atenția lui Henry d'Albaret. Că fiica bancherului era bogată sau nu, acest aspect nu era de natură să-l preocupe, nici o clipă măcar. Dragostea pe care o simțea pentru fată se născuse din sentimente cu mult mai înalte decât din simple calcule vulgare. Pentru blândețea și pentru frumusețea ei o iubea el. Pentru această vie simpatie pe care i-o inspira situația Hadjinei, închisă în acest mediu mohorât. Apoi și pentru noblețea ideilor sale, pentru lărgimea vederilor sale, pentru energia sufletească de care o simțea capabilă, dacă vreodată ar fi fost pusă în situația de a o dovedi.

Iar acest lucru era lesne de înțeles, când Hadjine vorbea despre Grecia asuprită și despre strădaniile supraomenești pe care le făceau copiii săi pentru a-i reda libertatea. În acest domeniu, cei doi tineri se descopereau fiind întru totul de acord.

Astfel, câte ceasuri emoționante n-au petrecut ei discutând despre toate aceste lucruri, în acea limbă greacă pe care Henry d'Albaret o vorbea, acum, ca pe limba maternă! Ce bucurie, deplin împărtășită, când vreo victorie marină mai compensa din înfrângerile al căror teatru fusese Moreea sau Atica! A trebuit ca Henry d'Albaret să povestească în amănunt toate luptele la care luase parte, să îi numească pe grecii și pe străinii care se remarcaseră în aceste încleștări sângeroase, și pe cele ale femeilor pe care Hadjine, în adâncul sufletului său, voia să le imite — Bubulina, Modena, Zacharias, Kaidos, fără a uita de curajoasa Andronika, pe care tânărul ofițer o salvase de la masacrul din Chaidari.

Ca atare, într-o bună zi, când Henry d'Albaret rosti numele acestei femei, Elizundo, care asculta și el conversația, făcu o mișcare de natură a-i atrage atenția fiicei sale.

— Ce s-a întâmplat, tată? se miră ea.

— Nimic, răspunse bancherul.

Apoi, întorcându-se către tânărul ofițer, cu vocea cuiva care ar fi vrut să pară indiferent, întrebă:

— Ați cunoscut-o pe această Andronika?

— Da, domnule Elizundo.

— Și mai știți, cumva, ce s-a întâmplat cu ea?

— N-am idee, răspunse Henry d'Albaret. După lupta de la Chaidari, cred că a fost nevoită să se întoarcă în provincie, în Magna sa natală. Dar, într-o zi sau alta, mă aștept s-o văd reapărând pe câmpul de bătălie al Greciei...

— Da! adăugă Hadjine, acolo unde trebuie să se afle!

De ce Elizundo se interesase de soarta Andronikăi? Nimeni nu îl întrebă. Oricum, cu siguranță că n-ar fi răspuns decât în mod evaziv. Dar problema n-o preocupă pe fiica sa, prea puțin la curent cu relațiile bancherului. Să fi fost, așadar, cu putință să existe vreo legătură între tatăl său și această Andronika, pe care o admira ea?

De altfel, în ceea ce privea Războiul de Independență, Elizundo arăta o rezervă absolută. Cărei tabere îi acorda susținerea sa, celei a opresorilor sau celei a oprimaților? ar fi fost dificil de precizat — nu era el omul care să exprime vreo urare pentru una dintre ele sau, în general, pentru vreun lucru. Sigur era doar faptul că primea de la curierul său tot atâtea scrisori expediate din Turcia cât și din Grecia.

Însă este important să repetăm: cu toate că tânărul ofițer se arătase devotat cauzei elenilor, Elizundo nu-i făcuse, din această pricină, o primire mai puțin favorabilă în casa lui.

Totuși, Henry d'Albaret nu-și mai putea prelungi șederea în Corfu. Refăcut pe de-a întregul acum, se hotărâse să împlinească până la capăt ceea ce socotea dânsul a fi o datorie. Îi vorbea adesea fetei despre aceasta.

— Este de datoria ta, într-adevăr! îi răspundea Hadjine. Oricâtă durere mi-ar stârni plecarea ta, Henry, înțeleg că trebuie să te alături tovarășilor tăi de arme! Da! până când Grecia nu își va fi regăsit independența, trebuie să continue lupta pentru ea!

— Voi pleca, Hadjine, o să plec! spuse, într-o zi, Henry d'Albaret. Dar, dacă aș putea lua cu mine certitudinea că și tu mă iubești cum te iubesc eu...

— Henry, nu am nici un motiv să-ți ascund sentimentele pe care mi le inspiri, răspunse Hadjine. Nu mai sunt un copil și se cuvine să privesc cu seriozitate spre viitor. Am încredere în tine, adăugă ea, întinzându-i mâna, să ai și tu încredere în mine! Cea pe care o lași la plecare va fi aceeași când te vei întoarce!

Henry d'Albaret strânse mâna pe care Hadjine i-o dădea drept gaj pentru sentimentele ei.

— Îți mulțumesc din toată inima! răspunse el. Da! aparțiem într-adevăr unul celuilalt... deja! Și, dacă din această cauză despărțirea noastră nu poate

fi decât mai dureroasă, cel puțin voi lua cu mine această asigurare, că sunt iubit de tine!... Dar, înainte să plec, Hadjine, vreau să-i vorbesc tatălui tău!... Vreau să fiu încredințat că ne binecuvântează dragostea și că, din partea lui, nu vom avea de întâmpinat nici o piedică...

— Procedezi cu înțelepciune, Henry, răspunse tânăra. Du-te și obține făgăduiala sa, precum o ai și pe a mea!

Iar Henry d'Albaret nu întârzie s-o facă, întrucât era hotărât să își reia serviciul sub comanda colonelului Fabvier.

Într-adevăr, evenimentele mergeau din rău în mai rău pentru cauza independenței. Convenția de la Londra nu produsese încă nici un efect util, ba chiar te puteai întreba dacă puterile europene nu se mărginiseră, în fața sultanului, doar la niște observații oficioase, ca atare absolut platonice.

De altfel, turcii, îngâmfați de victoriile lor, păreau destul de puțin dispuși să cedeze ceva din pretenții. Cu toate că două escadre, una engleză, comandată de amiralul Codrington, și cealaltă franceză, la ordinele amiralului de Rigny, străbătuseră, atunci, Marea Egee și, cu toate că guvernul grec venise să se instaleze la Egina, pentru a delibera în mai bune condiții de securitate, turcii dădeau dovadă de o încăpățânare care îi făcea încă și mai de temut.

Așa se înțelegea, cel puțin, văzând o întreagă flotă de nouăzeci și două de corăbii otomane, egiptene și tunisiene, pe care vasta radă a portului Navarin tocmai o primise, pe data de 7 septembrie. Această flotă aducea imense cantități de provizii, pe care Ibrahim urma să le preia ca să se îngrijească de nevoile unei expediții pe care o pregătea împotriva hydrioților.

Or, tocmai la Hydra se hotărâse să meargă d'Albaret, ca să se alăture trupelor de voluntari. Această insulă, situată în extremitatea Argolidei, este una dintre cele mai bogate din Arhipelag. Cu sângele și cu banii săi, după ce făcuse atâtea pentru cauza elenilor pe care îi apărau curajoșii săi marinari, Tombasis, Miaoulis, Tsamados, atât de temuți de căpitanii turci, Hydra se vedea acum amenințată de cele mai teribile represalii.

Henry d'Albaret nu-și putea, așadar, întârzia plecarea din Corfu, dacă voia să ajungă la Hydra înaintea soldaților lui Ibrahim. De aceea, data plecării fu definitiv stabilită pentru 21 octombrie.

Cu câteva zile mai înainte, așa cum fusese convenit, tânărul ofițer veni să-l vadă pe Elizundo și îi ceru mâna fiicei sale. Nu îi ascunse faptul că Hadjine va fi bucuroasă, dacă bancherul va binevoi să-i încuviințeze cererea. De altfel, problema se rezuma, deocamdată, la obținerea consimțământului

din partea sa. Căsătoria avea să fie celebrată la întoarcerea lui Henry d'Albaret. Absența sa, cel puțin așa spera, nu avea să fie de lungă durată.

Bancherul cunoștea situația tânărului ofițer, starea averii sale, considerația de care se bucura familia acestuia în Franța. Nu avea, așadar, nici un motiv de a cere explicații în această privință. La rândul său, onorabilitatea lui era fără pată, și niciodată nu se auzise cel mai mic zvon defavorabil la adresa casei sale de bancă. Despre cât anume însemna propria avere, cum tânărul Henry d'Albaret nici măcar nu deschise acest subiect, și bancherul păstră tăcerea. Cât despre propunerea în sine, Elizundo răspunse că îi era pe plac. Această căsătorie nu putea decât să-l facă fericit, întrucât el trebuia să îi înlesnească fericirea fiicei sale.

Toate acestea au fost spuse destul de rece, dar important era că fuseseră spuse. Henry d'Albaret avea acum cuvântul lui Elizundo și, în schimb, bancherul obținu de la fiica lui călduroase mulțumiri, pe care el le ascultă cu rezerva sa obișnuită.

Totul părea, așadar, să decurgă spre cea mai mare satisfacție a celor doi tineri și, trebuie să adăugăm, spre desăvârșita mulțumire a lui Xaris. Acest om de toată isprava plânse ca un copil și, bucuros, îl strânse la piept pe tânărul ofițer.

Cu acestea, lui Henry d'Albaret nu îi mai rămăsese decât foarte puțin timp de petrecut alături de Hadjine Elizundo. Luase hotărârea să se îmbarce pe un bric levantin, care bric trebuia să părăsească insula Corfu pe 21 ale lunii, cu destinația Hydra.

Cum au trecut aceste ultime zile în casa de pe Strada Reale, se poate lesne ghici, fără a fi necesar să mai insistăm asupra lor. Henry d'Albaret și Hadjine nu s-au mai dezlipit nici pentru un ceas unul de altul. Vorbeau îndelung, în salonul scund, de la parterul posomorâtei locuințe. Noblețea sentimentelor amândurora le conferea acestor întrevederi un farmec pătrunzător, care le mai îndulcea nota extrem de serioasă. Viitorul îl credeau al lor, dacă prezentul, ca să spunem așa, încă le scăpa din mână. Așadar, acest prezent voiră să-l analizeze cu sânge rece. Amândoi îi cântăriră șansele, bune și rele, dar fără descurajare, fără slăbiciune. Iar, vorbind astfel, nu conteneau să se înfierbânte pentru această cauză, căreia Henry d'Albaret urma să i se dedice încă o dată.

Într-o seară, mai precis pe 20 octombrie, pentru ultima oară, își repetau aceste lucruri, numai că, probabil, cu mai multă emoție, fiindcă a doua zi tânărul ofițer trebuia să plece.

Deodată, Xaris intră în salon. Nu putea scoate un cuvânt. Gâfâia. Alergase și încă cum! În câteva minute, vânjoasele sale picioare îl aduseseră, străbătând tot orașul, de la citadelă până la capătul străzii Reale.

— Ei bine, ce dorești?... Ce-ai pățit, Xaris?... De ce ești atât de emoționat?... întrebă Hadjine.

— Fiindcă am... fiindcă am!... O veste!... O importantă... o veste gravă!

— Vorbește!... vorbește!... Xaris! îi ceru, la rândul său, Henry d'Albaret, neștiind dacă trebuie să se bucure ori să se îngrijoreze.

— Nu pot!... Nu pot! răspundea Xaris, pe care marea emoție îl strângea de gât.

— Este vorba, deci, de o veste despre război? îl descusu fata, luându-l de mână.

— Da!... Da!

— Dar vorbește o dată!... repetă ea. Vorbește, bunul meu Xaris!... Ce s-a întâmplat?

— Turcii... astăzi... bătuți... la Navarin!

Astfel Henry d'Albaret și Hadjine aflară vestea bătăliei navale de la 20 octombrie.

Bancherul Elizundo tocmai atunci intra în salon, atras de zgomotul făcut de întoarcerea năvalnică a lui Xaris. Când află despre ce era vorba, buzele i se strânseră fără voie, fruntea i se încruntă, dar nu manifestă nici satisfacție, nici neplăcere, în vreme ce tinerii își lăsară bucuria inimii să se reverse nestăvilită.

Într-adevăr, vestea bătăliei de la Navarin tocmai sosise la Corfu. De îndată ce se răspândi în tot orașul, i se aflară și toate amănuntele, aproape cu aceeași iuțeală, aduse telegrafic de aparatele de pe coasta albaneză.

Escadrele engleză și franceză, cărora li se alăturase escadra rusă, numărând douăzeci și șapte de vase și o mie două sute șaptezeci și șase de tunuri, atacaseră flota otomană, forțând trecerea în rada portului Navarin. Cu toate că turcii erau superiori ca număr, întrucât se bizuiau pe șaizeci de vase, toate foarte mari, armate cu o mie nouă sute nouăzeci și patru de tunuri, fuseseră înfrânți. Mai multe nave de-ale lor se scufundaseră ori săriseră în aer, laolaltă cu un mare număr de ofițeri și de mateloți. Ibrahim nu mai putea aștepta de la marina sultanului să-l ajute în expediția sa contra Hydrei.

Acesta era un eveniment de o importanță considerabilă. Într-adevăr, avea să fie punctul de pornire într-o nouă perioadă pentru soarta Greciei. Deși cele trei puteri se hotărâseră dinainte să nu tragă nici un folos de pe urma acestei victorii, zdrobind Poarta, părea sigur că acordul lor va sfârși prin a smulge teritoriul elenilor de sub dominația otomană și că, la fel de sigur, mai devreme sau mai târziu, autonomia noului regat va deveni un fapt împlinit.

Astfel se credea în casa bancherului Elizundo. Hadjine, Henry d'Albaret și Xaris aplaudaseră. Bucuria lor își găsi un ecou în întregul oraș. Tunurile din Navarin tocmai le asiguraseră independența fiilor Greciei.

Și, mai întâi de toate, proiectele tânărului ofițer fură complet modificate după această victorie a puterilor aliate sau, mai degrabă — fiindcă expresia este mai potrivită —, după înfângerea marinei turcești. În consecință, Ibrahim trebuia să renunțe la a mai întreprinde campania pe care o plănuise împotriva Hydrei. Într-adevăr, nici nu mai începea discuție.

Ca atare, survenea o schimbare și în planurile concepute de Henry d'Albaret înainte de această dată de 20 octombrie. Nu mai era necesar să meargă să li se alăture voluntarilor care alergaseră în ajutorul hydrioților. Se hotărî, așadar, să aștepte la Corfu evenimentele care trebuiau să urmeze, ca o consecință naturală a acestei bătălii de la Navarin.

Oricum, soarta Greciei nu mai putea fi pusă sub semnul întrebării. Europa nu avea s-o lase să piară. Cu puțin timp înainte, în întreaga peninsulă elenică, Semiluna cedase locul drapelului independenței. Ibrahim, deja obligat să își restrângă ocupația numai la centrul și la orașele de pe litoralul Peloponesului, avea să fie, în sfârșit, silit să le evacueze.

În aceste condiții, spre care punct al peninsulei avea să se îndrepte Henry d'Albaret? Fără îndoială, colonelul Fabvier se pregătea să părăsească Mitylene pentru a porni în campanie împotriva turcilor pe insula Scio; dar preparativele nu se încheiaseră încă și nici nu aveau să se încheie decât într-un oarecare interval de timp. Nu avea rost, așadar, să se gândească la o plecare imediată.

Astfel judecă situația tânărul ofițer. Astfel o aprecie și Hadjine, pe lângă el. Așadar, nu mai exista nici un motiv pentru a amâna căsătoria. Elizundo, de altfel, nu ridică nici o obiecție ca aceasta să se îndeplinească fără întârziere. Ca atare, data fu stabilită peste zece zile din acel moment, adică la sfârșitul lunii octombrie.

Este de prisos să insistăm asupra sentimentelor pe care apropierea nunții le-a născut în inimile celor doi logodnici. Nu mai era vorba despre nici o plecare în acest război, în care Henry d'Albaret ar fi putut să-și piardă viața! Nu mai era vorba despre nici un fel de așteptare dureroasă, de-a lungul căreia Hadjine să numere zilele și orele! Xaris, dacă era cu putință, era chiar mai fericit decât toți ceilalți! Nici dacă ar fi fost căsătoria lui, bucuria nu i-ar fi fost mai explozivă. Până și la bancher, în pofida răcelii sale obișnuite, satisfacția era vizibilă. Viitorul fiicei sale era asigurat.

S-a convenit că toate lucrurile vor fi făcute cu simplitate și li se păru inutil să invite întregul oraș la această ceremonie. Nici Hadjine, nici Henry d'Albaret nu erau dintre cei care să vrea atâția martori la fericirea lor. Cu toate acestea, se cereau și unele pregătiri, de care ei se ocupară fără ostentație.

Se aflau în ziua de 23 octombrie. Nu mai rămăseseră decât șapte zile de așteptat până la celebrarea căsătoriei. Părea, așadar, că nu mai existau piedici de trecut, întârzieri de temut. Cu toate acestea, se produse un fapt care i-ar fi neliniștit din cale-afară pe Hadjine și pe Henry d'Albaret, dacă ar fi avut știință de el.

În ziua aceea, în curierul său de dimineață, Elizundo găsi o scrisoare, a cărei lectură îi dădu o lovitură neașteptată. O mototoli, o rupse în bucățele și în final o arse — ceea ce dovedea o tulburare profundă la un om cu o asemenea stăpânire de sine ca bancherul.

Și ar fi putut fi auzit murmurând aceste cuvinte:

— De ce n-a ajuns scrisoarea aceasta opt zile mai târziu? Blestemat fie cel care a scris-o!

Capitolul V

COASTA MESSENIANĂ

Întreaga noapte, după ce ieșise din Vitylo, Karysta ținuse direcția sud-vest, astfel încât să traverseze oblic golful Coron. Nicolas Starkos coborâse în cabina sa și urma să nu-și mai facă apariția până la răsăritul soarelui.

Vântul era favorabil — una dintre acele brize puternice din sud-est care domnesc, în general, peste aceste mări, la sfârșitul verii și la începutul

primăverii, pe la vremea solstițiilor, când se transformă în ploi vaporii Mediteranei.

Dimineața, capul Gallo, în extremitatea Messeniei, a fost ocolit și ultimele creste ale munților Taygetos, care încununează pantele sale abrupte, se cufundară curând în aburii răsăritului.

Când capul Gallo fu depășit, Nicolas Starkos urcă din nou pe puntea șeicii sale. Prima privire o aruncă spre est.

Pământul Magnei nu se mai vedea. În partea aceea, acum, se ridicau puternicele contraforturi ale muntelui Agios-Dimitrios, la mică distanță în spatele promontoriului.

O clipă, brațul căpitanului se întinse în direcția Magnei. Un gest de amenințare? Un ultim adio aruncat meleagului său natal? Cine ar fi putut ști? Oricum, nu prevestea nimic bun uitătura pe care o lansau în clipa aceea ochii lui Nicolas Starkos!

Șaica, bine ținută în frâu sub pânzele sale pătrate și sub cele latine, luă amurele la tribord și începu să înainteze spre nord-vest. Iar, cum vântul sufla dinspre uscat, marea prezenta toate condițiile pentru o navigare rapidă.

Karysta lăsă, în stânga, insulele Oenusse, Cabrera, Sapienza și Venetico; apoi, intră în linie dreaptă prin trecătoarea dintre Sapienza și uscat, astfel încât să vină în dreptul orașului Modon.

Înaintea ei se desfășura, în acel moment, coasta messeniană, cu minunata priveliște a munților săi, cu un caracter vulcanic foarte pronunțat. Messenia era destinată să devină, după constituirea definitivă a regatului, una dintre cele treisprezece nome sau prefecturi, din care se compune Grecia modernă, incluzând insulele ioniene. Dar, la epoca respectivă, provincia aceasta nu era decât unul dintre numeroasele teatre de luptă, când în mâinile lui Ibrahim, când în mâinile grecilor, după cum decideau sorții armelor, la fel cum fusese, altădată, teatrul celor trei războaie ale Messeniei purtate împotriva spartanilor, care făcuseră celebre numele lui Aristomene și Epaminondas.

În acest timp, Nicolas Starkos, fără a rosti nici măcar un cuvânt, după ce verificase cu ajutorul compasului direcția șeicii și cercetase cum se prezenta vremea, se dusese să se așeze la pupa.

De partea cealaltă, avea loc un schimb de ipoteze între echipajul Karystei și cei zece oameni îmbarcați la Vitylo — în total, douăzeci de marinari, cu un simplu șef de echipaj pentru a-i comanda, la ordinele căpitanului. Este adevărat, secundul șeicii nu se afla la bord în momentul acela.

Și iată ce își spuneau mateloții despre destinația actuală a micului lor bastiment, apoi despre direcția pe care o urma, urcând înapoi de-a lungul coastelor Greciei. Se înțelege de la sine că întrebările veneau de la cei noi, iar răspunsurile, de la cei vechi din echipaj.

— Nu vorbește mult căpitanul Starkos!

— Cât mai puțin cu putință; dar și când le zice, le zice bine și e bine să-l asculți!

— Și încotro merge Karysta?

— Nu se știe niciodată încotro merge Karysta.

— La dracu'! ne-am angajat pe încredere și puțin contează, la urma urmei!

— Da! și fiți siguri că acolo unde ne duce căpitanul, acolo trebuie să mergem!

— Dar, așa, numai cu tunurile acelea micuțe de la prova, Karysta nu poate risca să atace vasele de comerț din Arhipelag!

— Tot așa, nu este deloc făcută să cutreiere mările! Căpitanul Starkos are alte două corăbii, dar acelea bine armate, bine echipate pentru cursă! Karysta este, cum s-ar zice, iahtul său de plăcere! De altfel, vedeți ce slabă impresie v-a făcut? La fel se lasă păcălite și crucișătoarele franceze, engleze, grecești și turcești!

— Dar partea din pradă?...

— Partea din pradă este a cui o înhață, și voi veți fi dintre aceștia, când șaica își va termina campania! Hai că n-o să stați degeaba și, unde e primejdie, e și câștig!

— Va să zică, nu este nimic de făcut acum prin împrejurimile Greciei și ale insulelor?

— Nimic... nu mai mult ca în apele Adriaticii, dacă voia căpitanului ne va purta prin partea aceea! Deci, până la noi ordine, iată-ne marinari cinstiți, la bordul unei șeici cinstite, navigând cinstit pe Marea Ioniană! Dar nu va dura mult!

— Și cu cât mai repede, cu atât mai bine!

După cum se vede, noii îmbarcați, la fel ca și ceilalți marinari de pe Karysta, nu erau oameni care să dea înapoi de la treabă, oricare ar fi fost ea. Scrupule, mustrări de conștiință, chiar simple prejudecăți, nu avea rost să cauți așa ceva la populația de marinari din Magna de Jos. Într-adevăr, erau demni de cel care îi comanda, iar acela știa că se poate bizui pe ei.

Dar, dacă oamenii din Vitylo îl cunoscuseră pe căpitanul Starkos, nu îl cunoscuseră și pe secundul lor, deopotrivă ofițer de marină și om de afaceri — pe scurt, blestemat fie-i numele. Acesta era un așa-numit căpitan Skopelo, originar din Cerigotto, o insuliță destul de rău-famată, situată la limita meridională a Arhipelagului, între Cerigo și Creta. Iată de ce unul dintre nou-veniți, adresându-se șefului de echipaj de pe Karysta, întrebă:

— Și secundul?

— Secundul nu este la bord, fu răspunsul.

— N-o să-l vedem?

— Ba da.

— Și când asta?

— Când va trebui să-l vedem.

— Dar unde este?

— Unde trebuie să fie!

Omul fu nevoit să se mulțumească numai cu acest răspuns, din care nu aflase nimic. În acel moment, de altfel, fluierul șefului de echipaj chemă toată lumea pe punte, pentru a mai întinde pânzele. Cu acestea, conversația de mai devreme, din teugă, fu întreruptă brusc.

Într-adevăr, trebuia să mai strângă puțin vântul, ca să se așeze pe direcția de înaintare la distanță de o milă de coasta messeniană. Pe la prânz, Karysta ajunse în dreptul orașului Modon. Nu acolo era destinația sa. Așadar, nu avea să facă escală în acest orășel, ridicat pe ruinele anticei Methone, la capătul unui promontoriu care-și proiecta vârful stâncos către insula Sapienza. Curând, după o cotitură a falezei, pierdură din vedere farul care se ridica la intrarea în port.

Un semnal, totuși, fusese lansat de la bordul șeicii. Un fanion negru, împărțit în patru de o semilună roșie, fusese înălțat în arboretul catargului mare. Dar dinspre uscat nu i se răspunse în nici un fel. Astfel, ruta fu continuată spre nord.

Seara, Karysta sosea la intrarea în rada portului Navarin, un soi de mare lac maritim, străjuit pe o latură de un lanț de munți înalți. O clipă, orașul, dominat de masa confuză a citadelei sale, se ivi în spărtura unei stânci gigantice. Acolo se afla capătul acestui stăvilar natural, care zăgăzuiește vijeliile din nord-vest, pe care, prin această pâlnie lungă, Adriatica le năpustește în trombă pe Marea Ionianã.

Amurgul încă mai poleia culmea acestor înălțimi, înspre est; dar umbra învăluise deja rada largă.

De data aceasta, echipajul credea că șaica lor avea să arunce ancora la Navarin. Într-adevăr, o apucă drept prin trecătoarea de la Megalo-Thuro, la sud de îngusta insulă Sphacteria, care se întinde pe o lungime de aproape patru mii de metri. Acolo se înălțau două morminte, ridicate în cinstea a două nobile victime ale războiului: unul al căpitanului francez Mallet, căzut în 1825, iar, în fundul unei grote, celălalt, al contelui de Santa-Rosa, un filoelen italian, fost ministru al Piemontului, mort în același an și pentru aceeași cauză.

Când șaica nu mai era decât la vreo zece ancabluri de oraș, ea se întoarse pe-o coastă, cu vira în vânt. Un fanion roșu fu înălțat, cum fusese înălțat și fanionul negru, în vârful catargului mare. Nici la acest semnal nu primi vreun răspuns. Karysta nu avea nimic de făcut în această radă, unde se puteau vedea, în acel moment, numeroase vase turcești în escală. Așadar, șaica execută manevrele ca să se așeze pe direcția albei insulițe Kouloneski, situată aproape în mijloc. Apoi, la comanda șefului de echipaj, strânsoarea velelor a fost ușor lărgită, iar mura a fost pusă la tribord — ceea ce permitea revenirea spre liziera Sphacteriei.

Pe insulița Kouloneski, mai multe sute de turci, surprinși de greci, fuseseră izolați la începutul războiului, în 1821, și acolo muriseră de foame, cu toate că se predaseră, obținând promisiunea că vor fi transportați în teritoriul otoman.

Tot aici, mai târziu, în 1825, când trupele lui Ibrahim au asediat Sphacteria, pe care Mavrocordat o apăra el însuși, opt sute de greci au fost masacrați, drept represalii.

Șaica se îndrepta în acel moment spre trecătoarea de la Sikia, deschisă pe o ancablură lărgime, la nord de insulă, între partea sa septentrională și promontoriul Coryphasion. Trebuia să cunoști bine șenalul pentru a te aventura pe-aici, fiindcă este aproape impracticabil pentru vase mari, al căror pescaj cere o mai mare adâncime. Dar Nicolas Starkos, cum ar fi făcut cel mai bun pilot din radă, trecu îndrăzneț printre rocile ascuțite de la capătul insulei și depăși promontoriul Coryphasion. Apoi, văzând dincolo de acesta mai multe escadre în escală — vreo treizeci de bastimente franceze, engleze și ruse — le ocoli cu prudență, urcă toată noaptea, ținând coasta messeniană, se strecură printre uscat și insula Prodana, iar, la ivirea zorilor,

șaica, mânată de o puternică briză din sud-est, urma sinuozitățile litoralului în apele liniștite ale golfului Arcadia.

Soarele tocmai se ridica, în clipa aceea, în spatele crestei masivului Ithom, de unde privirea, după ce îmbrățișa amplasamentul anticei Messenii, se pierdea, într-o parte, spre golful Coron și, în cealaltă, spre golful căruia regiunea Arcadia i-a dat numele său. Marea scânteia în lungi lamele aurii, încrețită de briza din primele ceasuri ale zilei.

Încă din zori, Nicolas Starkos manevra corabia astfel încât să treacă pe cât era cu putință mai aproape de oraș, situat într-una din scobiturile coastei, care se rotunjea, formând o radă largă, comercială.

Către orele zece, șeful de echipaj veni la pupa și stătu drept în fața căpitanului, în atitudinea unuia care așteaptă ordine.

Întreaga urzeală gigantică a munților Arcadiei se desfășura, atunci, la est. Sate pierdute la jumătatea cornișelor în pădurile de măslini și de migdali și în plantațiile de vie, pâraie șerpuind spre vadul vreunui râu tributar, printre tufe de mirt și de oleandri; apoi, aninate la toate nivelele de înălțime, pe toate pantele, orientate în toate direcțiile, miile de plantații ale faimoaselor vii de Corint, care nu lăsau nici o palmă de pământ neocupat; mai jos, pe primele dâmburi, casele roșii ale orașului, sclipind ca niște mari bucăți de etamină pe fundalul unei cortine de chiparoși — astfel se prezenta această magnifică panoramă a uneia dintre cele mai pitorești coaste ale Peloponesului.

Dar, apropiindu-te mai mult de Arcadia, antica Kyparissia, care a fost principalul port al Meseniei pe timpul lui Epaminondas, apoi unul din domeniile francezului Ville-Hardouin, după Cruciade, ce dezolant spectacol pentru ochi, ce dureroase regrete pentru cineva care ar fi păstrat aceste amintiri cu religiozitate!

Cu doi ani mai devreme, Ibrahim distrusese orașul și măcelărise copiii, femeile și bătrânii! În ruine zăcea acum vechiul castel, clădit pe amplasamentul anticei acropole; în ruine biserica Sfântul Gheorghe, pe care niște musulmani fanatici o devastaseră; în ruine, de asemenea, și casele și edificiile publice!

— Se vede treaba că prietenii noștri egipteni au trecut pe aici! murmură Nicolas Starkos, care nu simțea nici o strângere de inimă în fața acestei scene de jale.

— Și acum turcii sunt stăpâni! îi răspunse șeful de echipaj.

— Da... pentru multă vreme... și chiar, să sperăm, pentru totdeauna! adăugă căpitanul.

— Karysta o să acosteze sau mergem mai departe?

Nicolas Starkos scrută cu atenție portul, de care îl despărțeau doar câteva ancabluri. Apoi, privirile sale se îndreptară spre oraș, construit la o milă mai în spate, pe un contrafort al muntelui Psykhro. Părea că șovăie despre ce trebuia să facă în privința Arcadiei: să tragă la dig, sau să iasă din nou în larg.

Șeful de echipaj continua să aștepte răspunsul căpitanului la întrebarea sa.

— Dați semnalul! spuse, în sfârșit, Nicolas Starkos.

Fanionul roșu cu semilună de argint urcă în capătul picului[20] și se desfășură în vânt.

La câteva minute după aceea, un fanion identic flutura în vârful unui stâlp, înălțat la capătul larg al digului din port.

— Ancorăm! zise căpitanul.

Mura fu pusă dedesubt, iar șaica se apropie. Îndată ce intrarea în port fu suficient de largă, șaica înaintă fără ezitare. Curând, velele trinchetului au fost strânse, apoi și pânza mare, iar Karysta pătrunse în șenal numai cu bate-pupa și focul. Viteza rămasă îi era suficientă pentru a ajunge până în mijlocul portului. Acolo, coborî ancora, iar mateloții se ocupară de diversele manevre care însoțesc o escală.

Aproape imediat, barca fu lăsată la apă, căpitanul urcă în ea, apoi se desprinse de șaică, împinsă viguros de patru vâsle, și acostă la o scăriță de piatră, săpată în piatra cheiului. Un om îl aștepta acolo, urându-i bun-venit în termenii următori:

— Skopelo este la ordinele lui Nicolas Starkos!

Un gest de familiaritate al căpitanului fu singurul său răspuns. O luă înainte și urcă treptele, astfel încât ajunse la primele case ale orașului. După ce trecu printre ruinele din ultimul asediu, în mijlocul străzilor înțesate de soldați turci și arabi, se opri în fața unui han, scăpat aproape neatins, pe a cărui fațadă scria Minerva, unde însoțitorul său intră îndată după el.

O clipă mai târziu, căpitanul Starkos și Skopelo stăteau la masă într-o încăpere, având la îndemână două pahare și o sticlă de raki, un alcool tare, distilat din crini de pădure. Țigarete din tutun galben și parfumat de la

[20] Vergă a arborelui artimon, plasată oblic și purtând o pânză aurică sau un pavilion. (N.tr.)

— Skopelo este la ordinele lui Nicolas Starkos!

Mesolongion au fost răsucite, aprinse și inhalate; apoi începu conversația între acești doi bărbați, dintre care unul juca, plin de solicitudine, rolul de umilul slujitor al celuilalt.

Hain chip, josnic, șiret și inteligent totodată, avea acest Skopelo! N-ai fi zis că are cincizeci de ani, ceea ce era absolut adevărat, căci părea mai în vârstă. O figură de cămătar, cu ochi fățarnici, dar vioi, părul ras, nasul coroiat, mâinile cu degete răschirate și picioare lungi, despre care s-ar fi putut spune cum se spune despre picioarele albanezilor: „Că degetul mare este în Macedonia când călcâiul încă mai este în Beoția". În fine, o față rotundă, fără mustăți, o barbă înspicată pe obraz, un cap puternic, cu țeasta golașă, înfipt pe un trunchi costeliv, potrivit de înălțime. Acest tip de evreu arab, totuși creștin după naștere, purta un veșmânt foarte simplu — vesta și pantalonii de matelot levantin —, ascuns sub un soi de mantie îmblănită.

Skopelo era omul de afaceri nimerit pentru a administra bunurile acestor pirați din Arhipelag, foarte priceput când se ocupa de plasamentul prăzilor, de vânzarea de prizonieri, aduși pe piața turcească și transportați pe coastele berberilor.

Ceea ce putea semăna a conversație între Starkos și Skopelo, subiectele în jurul cărora s-a închegat, modul în care evenimentele din războiul actual au fost apreciate, câștigurile pe care și le-au plănuit — sunt lesne de imaginat.

— Cum stă Grecia? întrebă căpitanul.

— Aproape la fel cum ai lăsat-o, de bună seamă! răspunse Skopelo. Se împlinește, iată, o lună încheiată de când Karysta navighează pe lângă coastele Tripolitaniei și, probabil, de la plecare, n-ai mai putut avea nici o veste!

— Nici una, adevărat.

— Te anunț, așadar, căpitane, că vasele turcești sunt gata să-l ducă pe Ibrahim cu trupele sale la Hydra.

— Da, răspunse Nicolas Starkos. Le-am zărit ieri seară, trecând prin portul Navarin.

— N-ai făcut pe nicăieri vreo escală de când ai plecat din Tripoli? întrebă Skopelo.

— Ba da... o singură dată! M-am oprit câteva ceasuri în Vitylo... pentru a-mi completa echipajul Karystei! Dar, de când am pierdut din ochi coasta Magnei, n-am mai primit nici un răspuns la semnale, până să sosesc în Arcadia.

— Probabil pentru că n-au avut cum îți răspunde, replică Skopelo.

— Spune-mi, reluă Nicolas Starkos, ce fac, în acest moment, Miaoulis și Canaris?

— Sunt siliți, căpitane, să încerce să dea o mână de ajutor hydrioților, ceea ce nu le poate asigura decât niște succese de rând, nicicum o victorie definitivă! Așa că, în timp ce ei hăituiesc vasele turcești, piratii au parte de zile frumoase în întreg Arhipelagul!

— Și se mai vorbește despre?...

— Despre Sacratif? îi continuă Skopelo vorba, coborând puțin vocea. Da!... peste tot... și, ca întotdeauna, Nicolas Starkos, nu depinde decât de el ca să se vorbească și mai mult încă!

— Se va vorbi!

Nicolas Starkos se ridicase, după ce își golise paharul pe care Skopelo îl umpluse din nou. Se plimbă un timp încoace și încolo; apoi, oprindu-se în fața ferestrei, cu brațele încrucișate, ascultă cântecul deocheat al soldaților turci, care se auzea din depărtare.

La sfârșit, se întoarse și se așeză în fața lui Skopelo și, schimbând brusc cursul conversației, întrebă:

— Am înțeles din semnalul tău că ai avea aici o încărcătură de prizonieri?

— Da, Nicolas Starkos, cu ce altceva să umpli o corabie de patru sute de tone! Este tot ce a mai rămas din masacrul de după deruta lui Cremmydi! Pe sângele lui Hristos! Turcii au ucis cam mult, de data aceasta! Dacă ar fi fost după ei, n-ar mai fi rămas un singur prizonier în viață!

— Ce sunt, bărbați, femei?

— Da, și copii!... de toate, mă rog!

— Unde sunt?

— În citadela Arcadiei.

— I-ai cumpărat scump?

— Hm! Pașa nu s-a arătat prea binevoitor, răspunse Skopelo. El crede că războiul de Independență se apropie de sfârșit... din păcate! Or, dacă război nu mai este, nu mai sunt nici bătălii! Dacă nu mai sunt bătălii, nu mai sunt razii, cum se spune acolo, în Berberia, iar dacă nu mai sunt razii, nu mai este nici marfă omenească sau de alt soi! Dar, dacă prizonierii sunt rari, atunci le crește prețul! Este o compensație, căpitane! Știu din sursă de încredere că lipsesc sclavii, în momentul acesta, pe piața din Africa și i-am putea revinde pe ai noștri la un preț bun!

— Fie! răspunse Nicolas Starkos. Este totul gata, poți să-i aduci la bordul Karystei?

— Totul este pregătit și nu mai am de ce să stau aici.

— Asta-i bine, Skopelo. În opt sau zece zile, cel târziu, corabia, care va fi expediată din Scarpanto, va veni să ia încărcătura. Se va livra fără piedici?

— Fără piedici, este perfect stabilit, răspunse Skopelo, dar contra plată. Va trebui, așadar, să ne înțelegem cu bancherul Elizundo, ca să ne accepte polițele. Semnătura lui este bună, iar pașa va accepta valorile sale ca pe banii peșin!

— O să-i scriu lui Elizundo că voi face neîntârziat escală în Corfu, unde voi încheia afacerea aceasta...

— Afacerea aceasta... și încă una, nu mai puțin importantă, Nicolas Starkos! adăugă Skopelo.

— Poate!... răspunse căpitanul.

— La drept vorbind, n-ar fi decât foarte corect! Elizundo este bogat... din cale-afară... se spune!... Și ce l-a îmbogățit, dacă nu negoțul nostru... și noi... care am riscat de a sfârși atârnați de o vergă a trinchetului, la fluieratul șefului de echipaj!... Ah! Pe timpuri ca acestea, este bine să fii bancherul piraților din Arhipelag! De aceea, repet, Nicolas Starkos, n-ar fi decât foarte corect!

— Ce n-ar fi decât foarte corect? întrebă căpitanul privindu-și secundul drept în față.

— Ei! cum nu știi? făcu Skopelo. Pe cuvânt, zi drept, căpitane, mă întrebi doar de dragul de a mă auzi repetând-o a suta oară?

— Poate!

— Fiica bancherului Elizundo...

— Se va face ceea ce este drept! răspunse simplu Nicolas Starkos, ridicându-se.

Cu acestea, ieși din hanul Minerva și, urmat de Skopelo, reveni în port, în locul unde îl aștepta barca lui.

— Urcă, îi zise lui Skopelo. Vom negocia aceste polițe cu Elizundo îndată ce vom sosi în Corfu. Apoi, după ce vom termina, te vei întoarce în Arcadia, pentru a prelua livrarea încărcăturii.

— Urc! răspunse Skopelo.

O oră mai târziu, Karysta ieșea din golf. Dar, înainte de încheierea zilei, Nicolas Starkos putea auzi un huruit îndepărtat, al cărui ecou îi ajungea la urechi venind dinspre sud.

Era canonada escadrelor aliate, care bombardau rada Navarinului!

Capitolul VI

PIARĂ PIRAŢII DIN ARHIPELAG!

Direcția nord-nord-vest, ținută de șaică, trebuia să-i permită să urmărească acest pitoresc cuib al insulelor ioniene, fără să piardă pe vreuna din vedere și s-o zărească imediat pe o alta.

Din fericire pentru ea, Karysta, cu înfățișarea sa de cinstit bastiment levantin, pe jumătate iaht de plăcere, pe jumătate vas de comerț, nu-și trăda prin nimic originea. Într-adevăr, n-ar fi fost înțelept din partea căpitanului să se aventureze astfel în bătaia tunurilor din forturile britanice, la cheremul fregatelor din Regatul Unit.

Numai vreo cincizeci de leghe marine despărțeau Arcadia de insula Zanta, „floarea Levantului" cum o numeau, poetic, italienii. În fundul golfului pe care îl traversa atunci Karysta, se distingeau până și culmile înverzite ale muntelui Scopos, pe povârnișul căruia se rânduiau, în trepte, pădurile de măslini și de portocali, care înlocuiau acum codrii deși, odinioară cântați de Homer și Virgiliu.

Vântul era bun — o briză de uscat, bine statornicită, pe care o primea dinspre sud-est. Astfel, șaica, sub straiurile gabierului și zburătorului desfășurate, despica rapid apele Zantei, aproape tot atât de liniștite în clipa aceea precum ale unui lac oarecare.

Spre seară, ea trecea prin dreptul capitalei care poartă același nume ca și insula. Aceasta era o drăguță cetate italiană, înflorită pe pământul lui Zakynthos, fiul troianului Dardanus. De pe puntea Karystei, nu se zăreau decât luminile orașului, care se desfășura rotund, pe un spațiu de o jumătate de leghe, la malul unui golfuleț circular. Aceste lumini, presărate la diferite înălțimi, de la cheiurile portului până la turnurile castelului de origine venețiană, clădit la trei sute de picioare deasupra nivelului mării, alcătuiau parcă o enormă constelație, ale căror stele principale semnalau piața palatelor Renașterii de pe strada principală și catedrala Sfântul Dionisie din Zakynthos.

Nicolas Starkos, cu această populație zaniotă, atât de profund transformată din contactul cu venețienii, francezii, englezii și rușii, nu putea întreține nici un fel de raporturi comerciale de genul celor stabilite cu turcii din Pelopones. Nu avu, așadar, nici un semnal de transmis străjilor din port,

nici de ce să facă escală pe această insulă, odinioară patria a doi poeți celebri — unul, italian, Hugo Foscolo, de la sfârșitul secolului al XVIII-lea, iar celălalt Salomos, una dintre gloriile Greciei moderne.

Karysta traversă îngustul braț de mare care separă Zanta de Ahaia și Elida. Fără îndoială, nu doar o singură ureche se simți ofensată de cântecele de pe uscat pe care le aducea briza până la bord, de parcă ar fi fost niște barcarole ieșite din Lido[21]! Dar trebuia să se resemneze. Șaica trecu prin mijlocul acestor melodii italiene și, în ziua următoare, se găsea în golful Patras, adâncă scobitură care continuă golful Lepantei până la Istmul Corint.

Nicolas Starkos stătea, în acel moment, la prova Karystei. Privirea sa se plimba de-a lungul întregii coaste a Acarnaniei, la limita septentrională a golfului. De acolo, reânviau mari și nepieritoare amintiri, care ar fi trebuit să trezească un fior în sufletul oricărui fiu al Greciei, dacă acest fiu nu și-ar fi renegat și trădat de multă vreme țara–mamă!

— Mesolongion! spuse atunci Skopelo, întinzând mâna înspre nord-vest. Lamentabilă populație! Oameni care mai degrabă ar sări în aer decât să se predea!

Acolo, într-adevăr, cu doi ani mai înainte, nu se putuse face nimic pentru cumpărătorii de prizonieri și vânzătorii de sclavi. După zece luni de lupte, asediații din Mesolongion, sleiți de osteneală, vlăguiți de foamete, decât să capituleze în fața lui Ibrahim, au preferat să arunce în aer orașul și fortăreața. Bărbați, femei, copii, toți pieriseră în explozia care nu i-a cruțat nici pe învingători.

Și, în anul dinainte, aproape în același loc unde fusese de curând înmormântat Marco Botsaris, unul dintre eroii războiului de Independență, își găsise sfârșitul, descurajat, disperat, lordul Byron, ale căror rămășițe se odihnesc astăzi la Westminster. Numai inima sa a rămas în acest pământ al Greciei pe care o iubea și care nu și-a regăsit libertatea decât după moartea sa!

Un gest violent, acesta fu singurul răspuns al lui Nicolas Starkos la observația lui Skopelo. Apoi, șaica, îndepărtându-se în viteză de golful Patrasului, se îndreptă spre Cefalonia.

Mânată de vânt, avea să străbată în doar câteva ore distanța care separă Cefalonia de insula Zanta. De altfel, Karysta nu căuta să ajungă în Argostoli, capitala acesteia, al cărei port, puțin adânc, ce-i drept, este totuși ideal

[21] Insulă alungită din apropiere de Veneția, care adăpostește rada portului Lido. (N.tr.)

pentru vasele de tonaj mijlociu. Șaica o porni îndrăzneață prin canalele foarte strâmte care scăldau coasta orientală, iar, pe la ora șase și jumătate seara, se apropia de Ithaki, antica Itaca.

Această insulă, de opt leghe lungime și o leghe jumătate lățime, extrem de stâncoasă, minunată și sălbatică, bogată în ulei și vin, pe care le produce din belșug, numără zece mii de locuitori. Fără istorie personală, a lăsat, totuși, un nume celebru în Antichitate. Aceasta a fost patria lui Ulise și a Penelopei, a căror amintire se regăsește încă pe vârful Anogi, în adâncul grotei din muntele Sfântul Ștefan, în mijlocul ruinelor de pe muntele Oetos, prin șesul Eumeei, la picioarele stâncii Corbilor, pe unde trebuie să fi curs poeticele ape ale fântânii Arethusei.

La căderea nopții, meleagul fiului lui Laerte aproape că se topise în întuneric, la vreo cincisprezece leghe distanță de ultimul promontoriu al Cefaloniei. În timpul nopții, Karysta, intrând ceva mai în larg, ca să evite îngusta trecătoare care separă capătul nordic al Ithakiei de capul sudic al Sfintei Maura, trecu, la două mile distanță de țărm, de-a lungul coastei orientale a acestei insule.

Abia se putu întrezări, în lumina lunii, un soi de faleză albicioasă, ridicându-se deasupra nivelului mării la o sută optzeci de picioare — aceasta era Râpa Leucadei, pe care au făcut-o celebră Sapho[22] și Artemis. Dar din această insulă, numită, de asemenea, Lefkas, nu mai rămăsese nici urmă în sud, la răsăritul soarelui, iar șaica, alăturându-se coastei albaneze, se îndrepta, cu toate pânzele sus, spre insula Corfu.

Mai aveau încă de parcurs vreo douăzeci de leghe în ziua aceea, dacă Nicolas Starkos voia să sosească înainte de lăsarea nopții, în apele capitalei insulei.

Aceste douăzeci de leghe au fost străbătute cu repeziciune de această temerară Karysta, care își forță pânzele până când parapeții bordului ajunseră să alunece la rasul apei. Briza se întețise considerabil. A fost nevoie, așadar, de toată atenția timonierului ca să nu se lase prins în acest enorm turbion. Din fericire, catargele erau solide, iar greementul aproape

---

[22] Sapho, poeta din Lesbos (sfârșitul secolului al VII-lea, începutul secolului al VI-lea î. Hr.), ca și zeița-fecioară Artemis, nu s-a căsătorit niciodată; a cântat în versuri frumusețea și iubirea liberă; Plutarh afirmă că s-a sinucis, din gelozie pentru căsătoria fetei pe care o iubea, aruncându-se de pe stânca Leucade; legenda spune că, ulterior, aici s-au sinucis în același fel multe tinere nefericite în dragoste. (N.tr.)

nou și de calitate superioară. Nici o terțarolă n-a scăpat de sub control, nici un strai nu s-a desprins.

Șaica s-a comportat la fel cum ar fi făcut dacă ar fi fost vorba despre o întrecere de viteză în vreun așa-zis „match"[23] internațional.

A trecut, astfel, în goană pe lângă mica insulă Paxo. Deja, spre nord, se conturau primele înălțimi ale insulei Corfu. Pe partea dreaptă, coasta albaneză își profila la orizont dantelăria munților Acrauceronieni. Câteva vase de război, purtând fie pavilionul englez, fie pavilionul turc, au fost zărite prin aceste locuri, destul de frecventate, ale Mării Ioniene. Karysta n-a încercat să le evite nici pe unele, nici pe celelalte. Dacă i-ar fi fost lansat vreun semnal ca să se arate dintr-o latură, s-ar fi supus fără șovăire, neavând la bord nici încărcătură, nici documente care să-i trădeze originea.

La ora patru după-amiaza, șaica strângea încă puțin vântul, pentru a intra în strâmtoarea care desparte insula Corfu de uscatul continental. Scotele velelor au fost scurtate, iar timonierul cârmi un cart în direcția vântului, astfel încât să treacă pe lângă capul Bianco, la extremitatea sudică a insulei.

Această primă porțiune a canalului este mai veselă decât partea sa septentrională. Tocmai de aceea contrasta fericit cu țărmul albanez, pe atunci aproape necultivat și pe jumătate sălbatic. Câteva mile mai departe, strâmtoarea se lărgea, prin răscroiala litoralului corfiot. Șaica putu să se lase puțin în voia vântului, astfel încât o traversă pieziș. Din pricina fiordurilor sale, adânci și nenumărate, perimetrul insulei atinge șaizeci și cinci de leghe, căci nu măsoară decât douăzeci pe axa cea mai lungă și șase pe cea mai lată.

În jurul orei cinci, Karysta se afla, în apropiere de insulița Ulise, în dreptul deschiderii prin care lacul Kalikiopulo, fostul port hyllaic, se unește cu marea. Apoi, corabia urmă contururile acestei încântătoare „cannone", plantate cu aloe și agave, deja frecventate de trăsuri și călăreți, care vin, la o leghe în sudul orașului, să caute, o dată cu răcoarea mării, întregul farmec al unei admirabile panorame, căreia coasta albaneză îi alcătuiește orizontul, pe malul celălalt al canalului. Trecu iute pe dinaintea micuțului golf Kardakio și a ruinelor care îl domină, în fața palatului de vară a Înalților Lorzi Comisari, lăsând pe stânga golful Kastrades, în jurul căruia se întinde cartierul cu același nume, Strada Marina, care este nu atât o stradă cât o promenadă, apoi, penitenciarul, fostul fort Salvador și primele case corfiote. Karysta depăși apoi capul Sidero, pe care se află citadela, un soi de mic oraș

[23] În limba engleză: meci, partidă. (N.tr.)

militar, destul de cuprinzător pentru a găzdui reședința comandantului, cazarmele ofițerilor săi, un spital și o biserică greacă, din care englezii au făcut un templu protestant. În sfârșit, ținând-o drept spre vest, căpitanul Starkos înconjură promontoriul San-Nicolo și, după ce merse în paralel cu țărmul, pe care erau etajate casele din nordul orașului, aruncă ancora la o jumătate de ancablură distanță de dig.

O barcă fu lăsată la apă. Nicolas Starkos și Skopelo luară loc într-însa — dar numai după ce căpitanul își prinsese la brâu unul dintre acele cuțite cu lama scurtă și lată, des folosit în provinciile Messeniei. Amândoi debarcară la Biroul de Sănătate și arătară documentele de bord, care erau în perfectă regulă. Au fost, așadar, liberi să meargă unde și cum le-ar fi fost voia, după ce își stabiliseră întâlnirea la ora unsprezece, pentru a se întoarce împreună la bord.

Skopelo, însărcinat cu afacerile Karystei, se afundă în partea comercială a orașului pe niște străduțe strâmte și întortocheate, purtând nume italienești, cu prăvălii cu arcade, totul de-a valma într-un cartier napolitan.

Nicolas Starkos, în ceea ce îl privește, voia să-și consacre această seară pentru a prinde o limbă[24], cum se spune. Se îndreptă, așadar, spre esplanadă, în cartierul cel mai elegant al cetății corfiote.

Această esplanadă sau Piața Armatei, străjuită pe laturi de arbori frumoși, se întinde între oraș și citadelă, pe care le separă un șanț lat. Străini și localnici forfoteau, în momentul acela, într-un necontenit du-te–vino, care nu era, însă, unul sărbătoresc. Ștafete intrau în palatul, construit în nordul pieței de către generalul Maitland și ieșeau pe porțile Sfântul Gheorghe și Sfântul Mihail, care flancau fațada din piatră albă. Un neîncetat schimb de comunicații se realiza, astfel, între palatul guvernatorului și citadelă, al cărei pod batant era coborât în fața statuii mareșalului de Schulemburg.

Nicolas Starkos se amestecă în această mulțime. Văzu limpede că lumea se afla sub imperiul unei emoții neobișnuite. Nefiind omul care să pună întrebări, se mulțumi să asculte. Ceea ce îl izbi dintru început fu un nume, repetat invariabil de toate grupurile, însoțit de calificative deloc plăcute — numele de Sacratif.

Acest nume păru, la început, să-i stârnească întrucâtva curiozitatea; dar, după ce ridică ușor din umeri, continuă să coboare esplanada, până la terasa care o încheia, deasupra mării.

---

[24] Argou: a trage cu urechea, a iscodi. (N.tr.)

Acolo, un mare număr de curioși se grămădiseră în jurul unui micuț templu de formă circulară, care tocmai fusese ridicat în memoria lui Sir Thomas Maitland. Câțiva ani mai târziu, un obelisc urma să fie înălțat în onoarea unuia dintre succesorii săi, Sir Howard Douglas, pentru a face pereche statuii Înaltului Lord Comisar actual, Frédérik Adam, a cărei amplasare era deja marcată în fața palatului guvernatorului. Probabil că, dacă protectoratul Angliei n-ar fi luat sfârșit, redând insulele ioniene regatului elen, străzile din Corfu ar fi fost înțesate cu statuile acestor guvernatori. Totuși, multor corfioți nu le trecea prin minte să cârtească împotriva acestui belșug de oameni de bronz sau de piatră și, poate, nu numai unul regretă acum, din vechea stare de lucruri, rătăcirile administrative ale reprezentanților Regatului Unit.

Dar dacă, despre acest subiect, existau păreri foarte deosebite, dacă printre cei șaptezeci de mii de locuitori cât număra antica insulă Kerkyra și printre cei douăzeci de mii de locuitori ai capitalei sale existau creștini ortodocși, creștini greci, un mare număr de evrei, care, la vremea povestirii noastre, ocupau un cartier izolat, ca un soi de ghetou, dacă în existența citadină a acestor tipuri umane din rase diferite apăreau idei divergente despre interese diverse, în ziua aceea orice disensiune părea să se fi topit într-o opinie comună, într-un soi de blestem la adresa acestui nume repetat fără încetare:

„Sacratif! Sacratif! Să piară piratul Sacratif!"

Iar dacă oamenii care veneau și se duceau vorbeau engleza, italiana sau greaca, dacă rostirea acestui nume unanim detestat diferea, anatemele cu care îl copleșeau erau, fără îndoială, expresia aceluiași sentiment de oroare.

Nicolas Starkos asculta mai departe și nu spunea nimic. De la înălțimea terasei, ochii lui puteau cuprinde cu ușurință o mare parte a canalului insulei Corfu, închis ca un lac până aproape de munții Albaniei, cărora apusul soarelui le poleia crestele.

Apoi, întorcându-și privirile spre port, căpitanul Karystei băgă de seamă că acolo se producea o vie mișcare. Numeroase ambarcațiuni se îndreptau către vasele de război. Niște semnale se schimbau între aceste vase și catargul pavilionului ridicat în vârful citadelei, ale cărei baterii și cazemate dispăreau în spatele unei perdele de aloe gigantice.

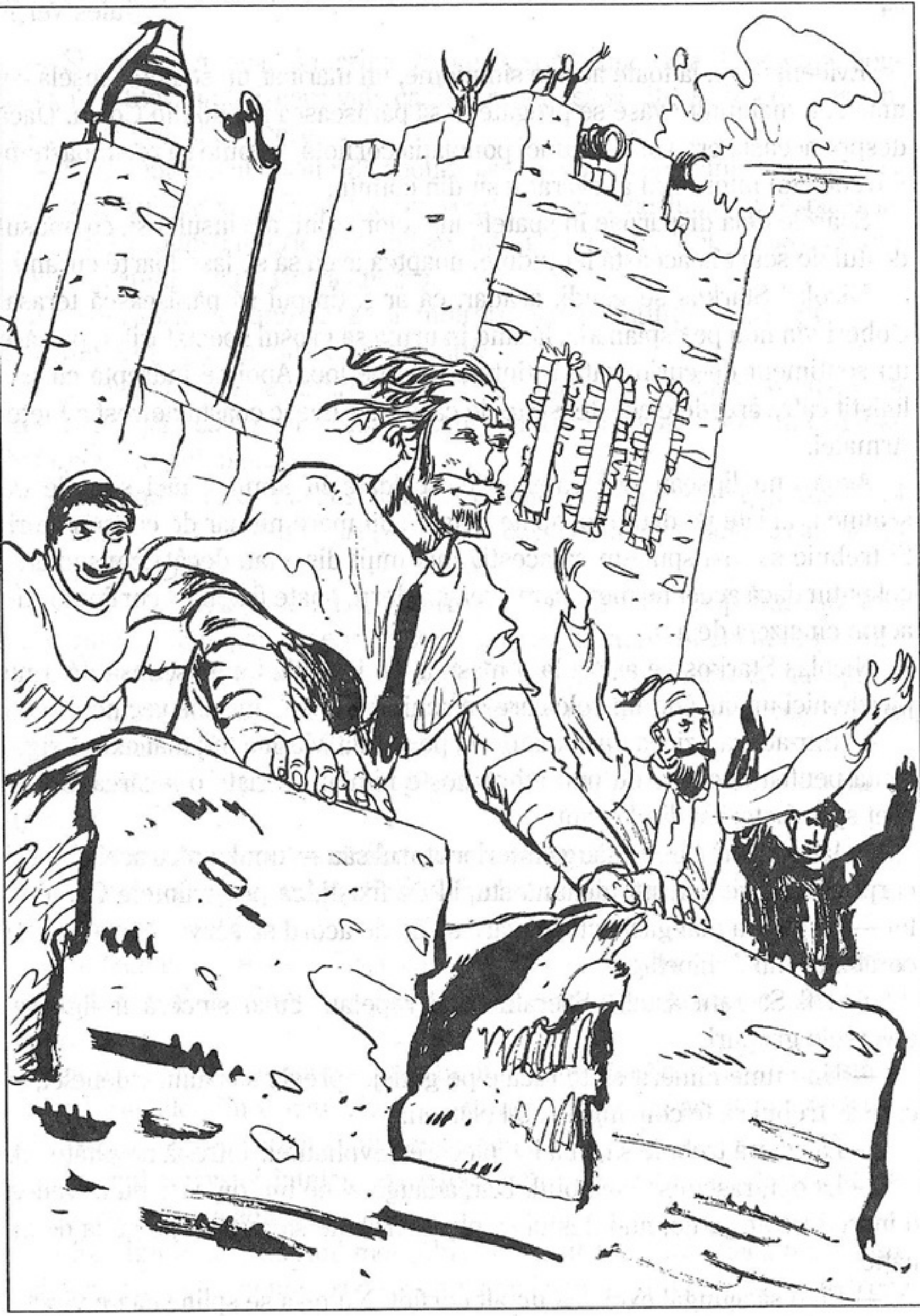

„Sacratif! Sacratif! Să piară piratul Sacratif!"

Evident — și, la toate aceste simptome, un marinar nu se putea înșela —, unul sau mai multe vase se pregăteau să părăsească portul din Corfu. Dacă despre aceasta era vorba, atunci populația corfiotă, trebuie să recunoaștem, dovedea un interes cu adevărat ieșit din comun.

Soarele deja dispăruse în spatele înaltelor culmi ale insulei și, cu apusul destul de scurt la această latitudine, noaptea avea să se lase foarte curând.

Nicolas Starkos se gândi, așadar, că ar fi timpul să părăsească terasa. Coborî din nou pe esplanadă, lăsând în urma sa grosul spectatorilor, pe care un sentiment de curiozitate îi țintuia încă pe loc. Apoi se îndreptă cu pas liniștit către arcadele acestei suite de case care tivesc coasta de vest a Pieței Armatei.

Acolo, nu lipseau nici cafenelele, scăldate în lumină, nici șirurile de scaune aranjate pe drum, ocupate deja de un mare număr de consumatori. Și trebuie să mai spunem că aceștia mai mult discutau decât „consumau", cel puțin dacă acest termen, cam prea modern, poate fi aplicat corfioților de acum cincizeci de ani.

Nicolas Starkos se așeză la o măsuță, cu intenția bine ascunsă de a nu pierde nici un cuvânt din cele care se schimbau pe la mesele vecine.

— Într-adevăr, zicea un armator de pe strada Marina, nu mai există siguranță pentru negoț și nu mai îndrăznește nimeni să riște o încărcătură de preț spre factoriile din Levant!

— Iar în scurt timp, adăugă interlocutorul său — unul dintre acei englezi corpolenți, care par întotdeauna stupid de fixiști, ca președintele Camerei lor —, nu se va mai găsi echipaj care să fie de acord să servească la bordul corăbiilor din Arhipelag!

— Of! Sacratif ăsta!... Sacratif ăsta! repetau, cu o sinceră indignare, diversele grupuri.

— Un nume nimerit să te râcâie pe gâtlej, aprecie stăpânul cafenelei, și care ar trebui să te convingă să ți-l clătești!

— La ce oră trebuie să aibă loc plecarea Syphantei? întrebă negustătorul.

— La opt, răspunse corfiotul. Dar, adăugă el pe un ton care nu dovedea o încredere absolută, nu-i destul să plece, trebuie să mai și ajungă la destinație!

— Ei! o să ajungă! exclamă un alt corfiot. Nu o să se spună că un pirat a păcălit marina britanică...

— Și marina greacă, și marina franceză, și marina italiană! adăugă, flegmatic, un ofițer englez, care voia ca fiecare stat să-și aibă porția de desconsiderație în această afacere.

— Dar, reluă negustătorul ridicându-se, se apropie momentul și, dacă vrem să asistăm la plecarea Syphantei, a cam venit vremea să ne ducem pe esplanadă!

— Nu, răspunse interlocutorul său, nu-i grabă. De altfel, o salvă de tun trebuie să anunțe când ridică ancora.

Iar vorbitorii continuară să-și interpreteze partitura în concertul de blesteme proferate împotriva lui Sacratif.

Fără îndoială, Nicolas Starkos crezu că aceasta ar fi ocazia propice de a interveni și, fără ca un cât de mic accent să-l dea în vileag drept un originar din Grecia meridională:

— Domnilor, zise el adresându-se vecinilor săi de masă, aș putea să vă întreb, dacă nu vă e cu supărare, ce este această Syphanta, despre care toată lumea vorbește astăzi?

— Este o corvetă, domnule, i s-a răspuns, o corvetă cumpărată, afretată și armată de o companie de negustori englezi, francezi și corfioți, pe care urcă un echipaj din aceste diverse naționalități și care trebuie să navigheze la ordinele bravului căpitan Stradena! Poate va reuși să facă el ceea ce n-au putut face vasele de război din Anglia și din Franța!

— Ah! spuse Nicolas Starkos, pleacă o corvetă!... Și încotro, dacă nu vă supărați?

— Acolo unde l-ar putea întâlni, prinde și spânzura pe faimosul Sacratif!

— V-aș ruga, atunci, reluă Nicolas Starkos, să-mi spuneți și mie cine este acest faimos Sacratif?

— Întrebați cine este Sacratif? exclamă corfiotul stupefiat, căruia englezul îi veni în ajutor, accentuându-și răspunsul printr-un „aoh!" de surpriză.

Fapt este că un om care să nu știe încă cine era Sacratif, și aceasta în mijlocul capitalei din Corfu, chiar în momentul în care acest nume era pe toate buzele, putea fi privit ca un fenomen.

Căpitanul Karystei înțelese pe dată efectul pe care-l iscă ignoranța sa. Imediat se grăbi să adauge:

— Eu sunt străin, domnii mei. Abia am venit din Zara, adică din fundul Adriaticii, am putea spune, și nu sunt deloc la curent cu ceea ce se petrece în insulele ioniene.

— Mai bine zis cu ceea ce se petrece în Arhipelag! strigă corfiotul, fiindcă, pe drept cuvânt, întreg Arhipelagul a fost acaparat de Sacratif, care l-a prefăcut în ograda pirateriilor sale!

— Aha! făcu Nicolas Starkos, este vorba despre un pirat?...

— Despre un pirat, un bandit, un șacal de mare! replică englezul cel umflat. Da! Sacratif merită toate aceste titluri, ba chiar toate cele care s-ar mai putea născoci pentru a blestema un astfel de tâlhar!

După acestea, englezul făcu o scurtă pauză, ca să-și reia răsuflarea. Apoi:

— Ceea ce mă uimește, domnule, adăugă el, este că se mai poate întâlni un european care să nu știe cine este Sacratif.

— Oh! domnule, răspunse Nicolas Starkos, numele nu-mi este cu desăvârșire necunoscut, credeți-mă pe cuvânt; dar n-am avut habar că din pricina lui este , astăzi, tot orașul în fierbere. Este oare Corfu într-atât de amenințat de un atac al acestui pirat?

— N-ar îndrăzni! strigă negustorul. Niciodată nu s-ar aventura să pună piciorul pe insula noastră!

— Ah! adevărat? întrebă căpitanul Karystei.

— Desigur, domnule, și, dacă ar face-o, spânzurătorile! da! spânzurătorile ar crește de la sine putere, în toate colțurile insulei, pentru a-l înșfăca pe unde ar trece!

— Bine, atunci, pentru ce atâta zarvă? întrebă Nicolas Starkos. Am sosit numai de-un ceas și nu pot pricepe freamătul care se produce...

— Iată de ce, domnule, îi răspunse englezul. Două vase de comerț, Three Brothers și Carnatic, au fost capturate, acum aproape o lună, de Sacratif, și tot cea mai supraviețuit din echipaje a fost vândut pe piața de sclavi tripolitană!

— Oh! exclamă Nicolas Starkos. Iată o treabă odioasă, pentru care acest Sacratif va avea de ce să se căiască!

— De aceea, reluă corfiotul, mai mulți negustori s-au asociat pentru a arma o corvetă de război, o excelentă gonace, la bordul căreia va urca un echipaj ales pe sprânceană, comandat de un viteaz marinar, căpitanul Stradena, care îl va hăitui pe acest Sacratif! De data aceasta, putem spera că piratul care ține în șah întreg comerțul din Arhipelag nu va scăpa de soarta ce i se cuvine!

— Ar fi greu, într-adevăr, răspunse Nicolas Starkos.

— Și, adăugă negustorul englez, dacă vedeți tot orașul cuprins de emoție, dacă întregul popor s-a strâns pe esplanadă este pentru a asista la ridicarea ancorei Syphantei, care va fi salutată cu urale de mai multe mii de voci, când va coborî pe canalul insulei Corfu!

Nicolas Starkos aflase, fără îndoială, tot ceea ce dorise să știe. Le mulțumi interlocutorilor săi. Apoi, ridicându-se, merse iarăși să se amestece în mulțimea care umplea esplanada.

În ceea ce îi spuseseră englezul și corfioții nu era nici un pic de exagerare. Era adevărul adevărat! De vreo câțiva ani, jafurile lui Sacratif erau însoțite de crime revoltătoare. Numeroase vase de comerț, de toate naționalitățile, fuseseră atacate de acest pirat pe cât de îndrăzneț, pe atât de sângeros. De unde venea el? Care era originea sa? Aparținea acelei rase de corsari născută pe coastele Berberiei? Cine ar fi putut spune? Nu se știa. Nu îl văzuseră niciodată. Nici unul nu se întorsese dintre cei care se treziseră în bătaia tunurilor sale: unii fuseseră uciși, ceilalți reduși la sclavie. Bastimentele pe care se îmbarca el, cine ar fi putut să le semnaleze? Trecea, neîncetat, de pe o corabie pe alta. Ataca acum cu un rapid bric levantin, acum cu una dintre acele corvete ușoare, care nu puteau fi întrecute, și întotdeauna sub pavilion negru. Dacă, în vreuna din aceste întâlniri, nu era cel mai puternic, dacă era nevoit să-și caute scăparea în fugă, în fața vreunui redutabil vas de război, atunci dispărea fără urmă. Și în ce vizuină neștiută, în ce colț uitat al Arhipelagului să fi încercat a-l mai găsi apoi? El cunoștea cele mai tainice locuri de trecere ale acestor coaste, a căror hidrografie prezenta încă multe lacune, la vremea aceea.

Dacă piratul Sacratif era un bun marinar, era totodată un înspăimântător om de atac. Mereu secondat de niște echipaje care nu dădeau înapoi de la nimic, nu uita niciodată să le dăruiască, după luptă, „partea diavolului", adică vreo câteva ore de masacru și de jaf. De aceea, tovarășii lui îl urmau pretutindeni unde voia el să-i ducă. Îi executau ordinele întru totul, oricare ar fi fost acestea. Toți s-ar fi lăsat uciși pentru el. Amenințarea cu cel mai groaznic supliciu nu i-ar fi convins să-și denunțe șeful, care exercita asupra lor o veritabilă fascinație. Unor astfel de oameni, porniți la abordaj, rareori le putea rezista vreo corabie, mai ales un vas de comerț, care nu avea îndeajuns de multe mijloace de apărare.

În orice caz, dacă Sacratif, în ciuda marii sale abilități, ar fi fost surprins de vreun vas de război, mai degrabă s-ar fi aruncat în aer decât să se predea.

Chiar se povestea că, la o întâlnire de genul acesta, proiectilele sale terminându-se, își încărcase tunurile cu capetele proaspăt tăiate de la cadavrele cu care fusese semănată puntea sa.

Astfel era omul pe care Syphanta avea misiunea de a-l urmări, astfel era acest pirat de temut, al cărui nume detestat stârnea atâta emoție în cetatea corfiotă.

La scurtă vreme, răsună o detunătură. Un nor de fum se ridică într-o lumină vie deasupra mulțimii adunate în citadelă. Aceasta era salva de plecare. Syphanta ridică ancora și începu să coboare canalul de la Corfu, pentru a ajunge în apele meridionale ale Mării Ioniene.

Întreaga mulțime se repezi la marginea esplanadei, spre terasa monumentului lui Sir Maitland.

Nicolas Starkos, mânat irezistibil de un sentiment mai puternic, poate, decât o simplă curiozitate, se găsi, curând, în primul rând al spectatorilor.

Încetul cu încetul, sub clarul de lună, apăru corveta, cu focurile sale de poziție. Înainta cu vântul în bulină, voind să depășească promontoriul Bianco, alungit la sudul insulei. O a doua salvă de tun porni din citadelă, apoi o a treia, cărora le răspunseră trei detunături ce iluminară sabordurile Syphantei. Acestor detunături le răspunseră mii de urale, dintre care ultimele ajunseră la corvetă în momentul în care trecea pe lângă golfulețul Kardakio.

Apoi, totul se cufundă din nou în tăcere. Puțin câte puțin, mulțimea, scurgându-se pe străzile cartierului Kastrades, lăsă câmp liber rarilor plimbăreți pe care vreo afacere bănească sau sentimentală îi reținea pe esplanadă.

Timp de încă un ceas, Nicolas Starkos, căzut pe gânduri, rămase în vasta Piață a Armatei, aproape pustie. Dar tăcerea din jur nu-și aflase locul nici în mintea, nici în inima sa. În ochi îi strălucea un foc pe care pleoapele nu reușeau să-l ascundă. Privirea sa, ca într-o mișcare involuntară, se îndrepta în direcția acestei corvete, care tocmai dispăruse în spatele masei confuze a insulei.

Când bătu ora unsprezece la biserica Sfântul Spiridon, Nicolas Starkos se gândi să-l regăsească pe Skopelo, la locul de întâlnire pe care i-l stabilise, în apropiere de Biroul de Sănătate. Urcă din nou, așadar, pe străzile cartierului care se îndreptau spre Fortul Nou, și ajunse, curând, pe chei.

Skopelo îl aștepta.

Căpitanul șeicii veni către el:

— Corveta Syphanta tocmai a plecat! îi spuse el.

— Aha! făcu Skopelo.

— Da... pentru a-l urmări pe Sacratif!

— Aceasta sau alta, ce contează! răspunse simplu Skopelo, urcând din nou în gigul care se legăna, la picioarele scării, în ultimele unde ale resacului.

Câteva clipe mai târziu, barca acosta Karysta, iar Nicolas Starkos sărea la bord zicând:

— Pe mâine, la Elizundo!

Capitolul VII

INOPINANTUL

A doua zi, în jurul orei zece dimineața, Nicolas Starkos debarca pe dig și se îndrepta spre casa bancherului. Nu era pentru prima oară când se prezenta la factorie și fusese primit întotdeauna ca un client ale cărui afaceri nu sunt de disprețuit.

Așadar, Elizundo îl cunoștea. Se pare că era bine informat despre condițiile sale de trai. Știa și că era fiul acelei patriote despre care îi vorbise, într-o zi, Henry d'Albaret. Însă nimeni nu știa și nu avea cum să știe cine era cu adevărat căpitanul Karystei.

Nicolas Starkos era, evident, așteptat. De aceea fu recunoscut de îndată ce se prezentă. Într-adevăr, scrisoarea, sosită cu patruzeci și opt de ore înainte și datată din Arcadia, de la el venise. Așadar, fu neîntârziat condus la biroul unde se afla bancherul, care, ca o măsură de precauție, încuie ușa cu cheia după vizitator. Elizundo și clientul său erau, acum, numai ei doi. Nimeni nu avea să-i deranjeze. Nimeni nu avea să audă ce urma să se spună la această întrevedere.

— Bună ziua, Elizundo, zise căpitanul Karystei, lăsându-se să cadă într-un fotoliu, cu nepăsarea unui om care s-ar fi găsit la el acasă. Iată că se împlinesc, curând, șase luni de când nu te-am mai văzut, deși ai primit adesea vești de la mine! De aceea, n-am vrut să trec atât de aproape de Corfu fără să mă opresc, ca să am plăcerea de a-ți strânge mâna.

— Nu ca să mă vezi pe mine, nu ca să mă saluți prietenește ai venit, Nicolas Starkos, răspunse bancherul cu glas înăbușit. Ce dorești?

— Hei! exclamă căpitanul, acum îl recunosc pe vechiul meu prieten Elizundo! Nici un sentiment, totul doar afaceri! De multă vreme ai fost nevoit să-ți încui inima în sertarul cel mai tainic al casei tale de bani — un sertar de la care ai pierdut cheia!

— Vrei să-mi spui ce vânt te aduce și de ce mi-ai scris? îl întrerupse Elizundo.

— De fapt, ai dreptate, Elizundo! Fără banalități! Să fim serioși! Avem, astăzi, afaceri foarte importante de discutat și care nu suferă întârziere!

— În scrisoare mă anunțai despre două afaceri, reluă bancherul, una care ar intra în categoria relațiilor noastre obișnuite, cealaltă care te-ar privi personal.

— Este adevărat, Elizundo.

— Ei bine, vorbește, Nicolas Starkos! Sunt nerăbdător să le cunosc pe amândouă!

Cum se vede, bancherul se exprima foarte categoric. Voia, prin aceasta, să-l aducă din scurt pe vizitator în situația de a se explica, fără a-l scăpa din mână prin chichițe și subterfugii. Dar ceea ce contrasta cu francheța acestor întrebări era tonul, cumva mocnit, cu care fuseseră puse. Era limpede ca lumina zilei că, dintre acești doi bărbați care stăteau față în față, nu bancherul stăpânea situația.

De aceea, căpitanul Karystei nu-și putu reține un zâmbet fugar, pe care Elizundo, cu ochii plecați, nu-l văzu.

— Pe care dintre cele două probleme vrei s-o discutăm mai întâi? întrebă Nicolas Starkos.

— Mai întâi pe aceea care te privește personal! răspunse repede bancherul.

— Prefer să începem cu aceea care nu mă privește personal, îi întoarse căpitanul pe un ton ferm.

— Fie, Nicolas Starkos! Despre ce este vorba?

— Este vorba despre un convoi de prizonieri, pe care trebuie să-l preluăm din Arcadia. Există, acolo, două sute treizeci și șapte de capete, bărbați, femei și copii, care vor fi transportate pe insula Scarpanto, de unde mă însărcinez să le transport pe coasta berberă. Or, după cum știi, Elizundo, întrucât am făcut adesea operațiuni de acest gen, turcii nu-și livrează marfa

decât pe bani sau pe înscrisuri, dar cu condiția ca o semnătură valabilă să le dea o valoare sigură. Vin, așadar, să-ți cer semnătura și sper că i-o vei acorda și lui Skopelo, când o să-ți aducă toate cambiile gata pregătite. Nu va fi nici o problemă, nu-i așa?

Bancherul nu răspunse, dar tăcerea lui nu putea fi decât o consimțire la cererea căpitanului. Existau, de altfel, precedente care îl îndemnau să accepte.

— Trebuie să adaug, reluă distrat Nicolas Starkos, că afacerea nu va fi rea. Operațiunile militare otomane iau o turnură proastă în Grecia. Bătălia de la Navarin va avea consecințe funeste pentru turci, câtă vreme se amestecă puterile europene. Dacă trebuie să renunțe la luptă, nu vor mai avea nici prizonieri, nici vânzări, nici profituri. Iată de ce aceste ultime convoaie, care ni se livrează încă în condiții destul de bune, vor fi achiziționate la un preț bun pe coastele Africii. Așadar, în acest fel, noi vom câștiga partea noastră din această afacere, iar tu, prin urmare, pe a ta. Pot conta pe semnătura ta?

— Îți voi sconta cambiile, răspunse Elizundo, și nu voi avea de ce să-ți mai dau semnătura.

— Cum vrei, Elizundo, răspunse căpitanul, dar noi ne vom mulțumi cu semnătura ta. Nu șovăiai să ne-o dai altădată!

— Altădată nu înseamnă astăzi, zise Elizundo, și, astăzi, am o părere diferită despre toate acestea!

— Ah! Pe cuvânt! exclamă căpitanul. Ești liber, la urma urmei! Așadar, este adevărat că încerci să te retragi din afaceri, cum am auzit spunându-se?

— Da, Nicolas Starkos! răspunse bancherul cu o voce mai fermă, și, în ceea ce te privește, iată ultima operațiune pe care o vom face împreună... numai pentru că ții să o fac!

— Țin morțiș, Elizundo, întări Nicolas Starkos pe un ton sec.

Apoi, se ridică, dădu câteva ture prin cabinet, dar fără a înceta să-l învăluie pe bancher într-o privire puțin amabilă. Întorcându-se, în sfârșit, și așezându-se în fața lui:

— Jupâne Elizundo, spuse pe un ton răutăcios, va să zică ești destul de bogat, dacă te gândești să te retragi din afaceri?

Bancherul nu răspunse.

— Ei bine, reluă căpitanul, ce vei face tu cu milioanele pe care le-ai câștigat, că doar n-ai să le duci pe lumea cealaltă! Ar fi o povară stingheritoare pe ultimul drum! Dacă tu te duci, cui îi rămân ele?

Elizundo stărui în tăcere.

— Îi vor rămâne fiicei tale, reluă Nicolas Starkos, frumoasei Hadjine Elizundo! Ea va moșteni averea tatălui său! Nimic mai corect! Dar ea ce va face? Singură pe lume, cu atâtea milioane pe cap?

Bancherul se ridică, nu fără un oarecare efort, apoi, iute, ca un om care face o mărturisire a cărei greutate îl sufocă:

— Fiica mea nu va fi singură! zise el.

— O vei mărita? răspunse căpitanul. Și cu cine, mă rog? Ce bărbat o va dori pe Hadjine Elizundo, când va afla de unde provine, în mare parte, averea tatălui ei? Și, pot adăuga, când ea însăși va afla, cui va îndrăzni Hadjine Elizundo să-i mai dea mâna sa?

— Cum ar putea s-o afle? reluă bancherul. Până acum nu știe nimic, așadar cine i-o va spune?

— Eu, dacă va fi nevoie.

— Tu?

— Eu! Ascultă, Elizundo, și ia seama la cuvintele mele, răspunse căpitanul Karystei cu o neobrăzare intenționată, fiindcă nu voi mai repeta ce o să-ți spun acum. Această avere enormă, mai ales prin mine, prin operațiunile pe care le-am întreprins împreună și în care mi-am riscat capul, așa ai obținut-o! Traficând încărcături prădate, prizonieri cumpărați și revânduți în timpul războiului de Independență, așa ai încasat aceste câștiguri, a căror sumă se ridică la milioane! Ei bine, mi se pare foarte corect ca aceste milioane să-mi revină mie! Eu unul sunt lipsit de prejudecăți, cum știi, de altfel! Eu nu te voi întreba despre originea averii tale! Războiul o dată încheiat, eu însumi mă voi retrage din afaceri! Dar nu vreau, nici eu, să rămân singur pe lumea asta, și cer, înțelege-mă bine, cer ca Hadjine Elizundo să devină soția lui Nicolas Starkos!

Bancherul se prăbuși în fotoliu. Simțea foarte clar că era în mâinile acestui om, de multă vreme complicele său. Știa că niciodată căpitanul Karystei n-ar fi dat înapoi de la a-și atinge ținta. Nu se îndoia că, dacă ar fi trebuit, n-ar fi rămas nici un om căruia să nu-i povestească tot trecutul casei sale de bancă.

Ca să răspundă negativ la cererea lui Nicolas Starkos, cu riscul de a provoca un scandal, Elizundo nu mai avea decât un singur lucru de spus și, nu fără o oarecare ezitare, l-a rostit:

— Fiica mea nu poate fi soția ta, Nicolas Starkos, pentru că urmează să devină soția altcuiva!

— Altcuiva! strigă Nicolas Starkos. Într-adevăr, am picat la țanc! Ah! fiica bancherului Elizundo se mărită?...

— Peste cinci zile!

— Și cu cine se mărită? întrebă căpitanul, a cărui voce clocotea de mânie.

— Cu un ofițer francez.

— Un ofițer francez! Fără îndoială, unul dintre acei filoeleni care au sărit în ajutorul Greciei?

— Da!

— Și care se numește?...

— Căpitanul Henry d'Albaret.

— Ei bine, jupân Elizundo, reluă Nicolas Starkos, care se apropie de bancher și îi vorbi cu ochii țintă în ochii lui, îți repet, când acest căpitan, Henry d'Albaret, va ști cine ești, nu o va mai dori pe fiica ta, iar când fiica ta va cunoaște sursa averii tatălui său, nu se va mai putea gândi să devină soția acestui căpitan Henry d'Albaret! Așadar, dacă nu oprești căsătoria astăzi, mâine se va rupe de la sine, fiindcă, mâine, cei doi logodnici vor ști totul!... Da!... Da!... Fire-ar al dracului, o vor ști!

Bancherul se ridică încă o dată. Îl privi fix pe căpitanul Karystei și apoi spuse, cu un accent de disperare de care celălalt nu se putea înșela:

— Fie!... O să mă sinucid, Nicolas Starkos, spuse el, și nu voi mai fi o rușine pentru fiica mea!

— Ba da, răspunse căpitanul, o să fii și în viitor precum ești și în prezent, căci moartea ta nu va schimba niciodată faptul că Elizundo a fost bancherul piraților din Arhipelag!

Elizundo căzu înapoi, covârșit, și nu putu răspunde nimic, în vreme ce căpitanul adăugă:

— Și iată de ce Hadjine Elizundo nu va fi soția acestui Henry d'Albaret, iată de ce ea va deveni, cu sau fără voia ei, soția lui Nicolas Starkos!

Timp de încă o jumătate de oră se prelungi această întrevedere, cu implorări din partea unuia, cu amenințări din partea celuilalt. Nu, firește că nu era vorba despre dragoste când Nicolas Starkos i se impunea fiicei lui Elizundo! Nu era vorba decât despre milioanele pe care acest om le voia pentru sine, pe toate, și nici un argument nu-l putea înduplecа.

Hadjine Elizundo nu știuse nimic despre scrisoarea care anunța sosirea căpitanului Karystei; dar, începând din ziua respectivă, tatăl său i se păruse mai trist, mai încruntat ca de obicei, de parcă ar fi fost frământat de vreo

grijă secretă. Iată de ce, atunci când Nicolas Starkos se prezentă la casa bancherului, ea nu se putu opri să nu simtă o neliniște încă și mai vie. Într-adevăr, îl cunoștea pe acest personaj, pentru că îl văzuse venind de mai multe ori, în ultimii ani de război. Nicolas Starkos îi inspirase întotdeauna o repulsie de care ea nu-și dădea prea bine seama. O privea, se pare, într-un mod care de fiecare dată îi producea neplăcere, deși nu-i adresase niciodată decât niște cuvinte neînsemnate, la fel cum ar fi putut s-o facă oricare dintre clienții casei. Dar fata băgase de seamă că, după vizitele căpitanului Karystei, tatăl său era întotdeauna, și pentru o bună bucată de timp, pradă unui soi de prostrație amestecată cu spaimă. De aici i se trăgea ei antipatia, pe care nimic nu i-o justifica — nu până în acel moment, cel puțin —, față de Nicolas Starkos.

Hadjine Elizundo încă nu-i pomenise despre acest om lui Henry d'Albaret. Legătura dintre el și banca tatălui său nu putea fi decât una de afaceri. Iar despre afacerile lui Elizundo, de care ea nu avea habar, nu venise niciodată vorba la întâlnirile lor. Tânărul ofițer nu cunoștea, așadar, relațiile care existau nu doar între bancher și Nicolas Starkos, dar nici între acest căpitan și viteaza femeie căreia îi salvase viața în lupta de la Chaidari, pe care o știa doar sub numele de Andronika.

Dar, ca și Hadjine, Xaris avusese de mai multe ori ocazia să-l vadă și să-l revadă pe Nicolas Starkos la sediul băncii de pe strada Reale. Și el, de asemenea, simțea față de acest om aceleași sentimente de repulsie ca și fata. Numai că, dată fiind firea lui viguroasă și hotărâtă, aceste sentimente se traduceau, la el, într-alt mod. Dacă Hadjine Elizundo fugea, cu fiecare prilej, de prezența acestui om, Xaris mai curând o căuta, doar-doar „să-i poată zdrobi șalele", cum zicea bucuros.

— Nu am dreptul s-o fac, de bună seamă, se gândea el, dar se poate întâmpla!

Din toate acestea rezultă, așadar, că noua vizită a căpitanului Karystei la bancherul Elizundo nu fu privită cu ochi buni nici de Xaris, nici de fată. Dimpotrivă. De aceea, fu o mare ușurare pentru amândoi atunci când Nicolas Starkos, după o întrevedere din care nu aflaseră nimic, părăsi casa și reporni pe drumul spre port.

Timp de o oră, Elizundo rămase închis în cabinetul său. Nu se auzea nici o mișcare dintr-acolo. Dar odinele sale erau foarte clare: nici fiica sa, nici Xaris nu trebuiau să intre fără a fi cerut în mod expres permisiunea. Or, cum

vizita durase multă vreme, de data aceasta, neliniștea lor crescuse pe măsură ce timpul se scurgea.

Deodată, soneria lui Elizundo se făcu auzită — un gest timid, venind de la o mână nesigură.

Xaris răspunse la această chemare, deschise ușa, care nu mai era încuiată pe dinăuntru, și se înființă înaintea bancherului.

Elizundo zăcea mai departe în fotoliul său, pe jumătate prăbușit, cu aerul cuiva care tocmai susținuse o violentă luptă cu sine însuși. Ridică fruntea, îl privi pe Xaris de parcă l-ar fi recunoscut cu greu, și, trecându-și mâna peste frunte:

— Hadjine? întrebă cu voce șoptită.

Xaris făcu un gest afirmativ și ieși. O clipă mai târziu, tânăra se afla în fața tatălui său. Imediat, acesta din urmă, fără nici o altă introducere, dar cu ochii plecați, îi spuse cu o voce gâtuită de emoție:

— Hadjine, trebuie... trebuie să renunți la proiectul de căsătorie cu căpitanul Henry d'Albaret!

— Ce spui, tată?... strigă fata pe care această lovitură neașteptată o nimeri drept în inimă.

— Trebuie, Hadjine! repetă Elizundo.

— Tată, îmi spui și mie de ce îți iei cuvântul înapoi, atât față de el cât și față de mine? întrebă fata. Nu am obiceiul să-ți cer explicații pentru hotărârile tale, după cum știi, și, nici de data aceasta, nu le voi discuta, oricare ar fi ele!... Dar, în sfârșit, îmi spui pentru care motiv trebuie să renunț să mă căsătoresc cu Henry d'Albaret?

— Pentru că trebuie, Hadjine... trebuie să devii soția altcuiva! murmură Elizundo.

Fiica sa îl auzi, deși vorbea abia șoptit.

— Altcuiva! zise ea, surprinsă tot atât de crud de această a doua lovitură cât și de prima. Iar acest altcineva?...

— Este căpitanul Starkos!

— Omul acela!... Omul acela!

Aceste cuvinte scăpară fără voie de pe buzele Hadjinei, care se sprijini de masă ca să nu cadă.

Apoi, într-o ultimă tresărire de revoltă pe care această hotărâre o stârnea într-însa:

— Tată, zise ea, există în ordinul pe care mi-l dai, probabil împotriva voinței tale, ceva ce nu-mi pot explica! Există o taină pe care eziți să mi-o spui!

— Nu mă întreba nimic, strigă Elizundo, nimic!

— Nimic?... Tată!... Fie!... Dar, dacă, pentru a te asculta, eu pot să renunț la Henry d'Albaret... și de-ar fi să mor din pricina aceasta... nu pot să-l iau de bărbat pe Nicolas Starkos!... Nici tu nu vrei asta!

— Trebuie, Hadjine! repetă Elizundo.

— Este în joc fericirea mea! strigă fata.

— Și onoarea mea, în ceea ce mă privește!

— Onoarea lui Elizundo poate depinde de altcineva decât de el însuși? întrebă Hadjine.

— Da... de altcineva!... Și acesta... este Nicolas Starkos!

Acestea zicând, bancherul se ridică în picioare, cu ochii rătăciți, cu fața crispată, de parcă ar fi fost lovit de o congestie.

Hadjine, văzând acest spectacol, își regăsi întreaga energie. Și, într-adevăr, se străduí să-i spună, retrăgându-se:

— Fie, tată!... Te voi asculta!...

Aceasta însemna că viața sa era distrusă pentru totdeauna, dar înțelesese că exista un secret înspăimântător în raporturile dintre bancher și căpitanul Karystei! Înțelesese că Elizundo era la mâna acestui personaj odios!... Ea se plecă, se sacrifică!... Onoarea tatălui său îi cerea acest sacrificiu!

Xaris o prinse pe fată în brațele sale, aproape leșinată. O duse în camera ei. Acolo, află de la ea tot ce se petrecuse și despre renunțarea la care consimțise!... La acestea, simți crescând în el o îndoită ură împotriva lui Nicolas Starkos!

O oră mai târziu, după obiceiul său, Henry d'Albaret se prezentă la casa bancherului. Una dintre slujnice îi răspunse că Hadjine Elizundo nu putea primi vizite. Ceru atunci să-l vadă pe bancher... Bancherul era ocupat. Ceru să-i vorbească lui Xaris... Xaris nu era acasă.

Henry d'Albaret se întoarse la hotel, în culmea neliniștii. Niciodată nu i se mai dăduseră astfel de răspunsuri. Se hotărî să meargă din nou, seara, și aștepta momentul, profund îngrijorat.

La ora șase, i se înmână o scrisoare la hotel. El cercetă adresa și recunoscu mâna lui Elizundo. Această scrisoare nu conținea decât rândurile următoare:

„Domnul Henry d'Albaret este rugat să considere ca neavenite proiectele de căsătorie alcătuite între domnia sa și fiica bancherului Elizundo. Din motive absolut străine de domnia sa, această căsătorie nu poate avea loc, iar domnul Henry d'Albaret este rugat să-și înceteze vizitele la casa băncii.

Elizundo."

La început, tânărul ofițer nu pricepu nimic din ce tocmai citise. Apoi, reciti scrisoarea... Rămase stupefiat. Ce se întâmplase oare la Elizundo acasă? De ce această răzgândire? Când, în ajun, plecase din casa aceea, acolo se mai făceau încă pregătirile de nuntă! Bancherul se purtase față de el ca întotdeauna! Cât despre fată, nimic nu arăta că sentimentele sale față de el s-ar fi schimbat!

— De altfel, scrisoarea nu-i semnată de Hadjine! își repeta el. Este semnată de Elizundo!... Nu! Hadjine n-a știut, nu știe ce mi-a scris tatăl ei!... El i-a schimbat planurile fără știrea ei!... de ce?... Nu i-am dat nici un motiv pentru care să fi... Ah! voi afla care este obstacolul care se ridică între Hadjine și mine!

Apoi, fiindcă nu mai putea fi primit în casa bancherului, îi scrise, „având întru totul dreptul, spunea el, să cunoască motivele pentru care se anula această căsătorie în ajunul celebrării sale."

Scrisoarea lui rămase fără răspuns. Mai scrise încă una, și încă una — aceeași tăcere.

Atunci, i se adresă Hadjinei Elizundo. O implora, în numele iubirii lor, să-i răspundă, chiar de-ar fi trebuit ca răspunsul să însemne refuzul ei de a-l mai vedea vreodată!... Nici un semn.

Probabil că scrisoarea sa nici nu ajunsese până la fată. Henry d'Albaret, cel puțin, așa crezu. Îi cunoștea destul de bine caracterul pentru a fi sigur că ea i-ar fi răspuns.

Apoi, tânărul ofițer, disperat, încercă să-l vadă pe Xaris. Nu se mai dezlipi de strada Reale. Se învârti, timp de ore în șir, pe lângă casa băncii. Zadarnic. Xaris, ascultând, probabil, de poruncile bancherului, ori poate la rugămintea Hadjinei, nu mai ieșea din casă.

Astfel se irosiră în van încercările sale din zilele de 24 și 25 octombrie. În toiul unor îngrijorări cu neputință de exprimat, Henry d'Albaret crezu că ajunsese la limita extremă a suferinței!

Se înșela.

Într-adevăr, pe data de 26, se răspândi o veste care avea să-l rănească și mai profund încă.

Nu numai că se rupsese căsătoria dintre el și Hadjine Elizundo — ruptură care era acum știută de tot orașul —, dar Hadjine Elizundo urma să se mărite cu un altul!

Henry d'Albaret fu zdrobit primind această veste. Un altul avea să fie soțul Hadjinei!

— O să aflu cine este acest om! strigă el. Oricine ar fi, o să-l întâlnesc!... O să ajung până la el!... O să-i vorbesc... și o să fie obligat să-mi răspundă!

Tânărul ofițer nu avu prea mult de așteptat să afle cine era rivalul său. Într-adevăr, îl văzu intrând în casa băncii; îl urmări după ce ieși; îl spionă până în port, unde îl aștepta barca sa, la picioarele digului; îl văzu urcând înapoi la bordul șeicii, ancorată la o jumătate de ancablură în larg.

Era Nicolas Starkos, căpitanul Karystei.

Acestea se petreceau pe 27 octombrie. Din informațiile precise pe care Henry d'Albaret le putu obține, rezulta că nunta dintre Nicolas Starkos și Hadjine Elizundo urma să aibă loc foarte curând, întrucât pregătirile se făceau în mare grabă. Ceremonia religioasă fusese comandată la biserica Sfântul Spiridon pentru 30 ale lunii, adică la aceeași dată la care fusese stabilită, mai înainte, căsătoria lui Henry d'Albaret. Numai că logodnicul nu mai era tot el! Ci era acest căpitan, venit de nu se știe unde pentru a merge nu se știe încotro!

De aceea, Henry d'Albaret, pradă unei furii pe care nu și-o mai putea stăpâni, era hotărât să-l provoace la duel pe Nicolas Starkos, chiar de-ar fi trebuit să-l caute până în pragul altarului. Dacă nu îl va omorî, va fi ucis el, dar barem se va fi sfârșit cu această situație insuportabilă!

Zadarnic își repeta el că această căsătorie se făcea cu asentimentul lui Elizundo! Zadarnic își spunea că ființa care dispunea de mâna Hadjinei era tatăl său!

— Da, numai că este împotriva voinței fetei!... Ea este obligată să se arunce în brațele acestui om!... Ea se sacrifică!

În cursul zilei de 28 octombrie, Henry d'Albaret încercă să-l întâlnească pe Nicolas Starkos. Îl pândi când debarcă, îl pândi și la intrarea în bancă. Degeaba. Și, peste două zile, odioasa căsătorie avea să fie încheiată — două zile, timp în care tânărul ofițer făcu totul pentru a ajunge până la fată sau pentru a se găsi în fața lui Nicolas Starkos!

Dar, pe 29 seara, în jur de ora șase, se produse ceva neașteptat, care avea să precipite deznodământul acestei situații.

După-amiază, se răspândise zvonul că bancherul suferise un atac de congestie cerebrală.

Și, într-adevăr, două ore mai târziu, Elizundo înceta din viață.

Capitolul VIII

DOUĂZECI DE MILIOANE ÎN JOC

Care aveau să fie consecințele acestui eveniment, nimeni n-ar fi putut prevedea. Henry d'Albaret, îndată ce află, crezu, absolut firesc, că aceste consecințe n-ar putea fi decât în favoarea sa. În orice caz, însemnau amânarea căsătoriei Hadjinei Elizundo. Deși fata trebuie să fi fost profund îndurerată, tânărul ofițer nu ezită să se prezinte în casa de pe strada Reale, dar nu-i putu vedea nici pe Hadjine, nici pe Xaris. Nu-i mai rămânea, așadar, decât să aștepte.

— Dacă, luându-l de bărbat pe acest Nicolas Starkos, gândea el, Hadjine se sacrifica voinței tatălui său, atunci căsătoria aceasta nu va mai avea loc, acum, că tatăl ei nu mai există!

Raționamentul era corect. Ajunse, de aici, la următoarea deducție, cu totul naturală, că, dacă șansele lui Henry d'Albaret crescuseră, acelea ale lui Nicolas Starkos scăzuseră.

Așadar, nu este de mirare că, a doua zi, o discuție despre acest subiect, provocată de Skopelo, avu loc la bordul șeicii între căpitanul său și el.

Secundul Karystei fusese cel care, reîntorcându-se la bord în jurul orei zece dimineața, îi adusese vestea morții lui Elizundo — veste care stârnise mare vâlvă în oraș.

Ai fi putut crede că Nicolas Starkos, la primele cuvinte pe care i le spuse Skopelo, avea să cadă pradă unei izbucniri de furie. Nimic de genul acesta. Căpitanul știa să se stăpânească și nu-i plăcea să acuze când faptul era împlinit.

— Ah! Elizundo a murit? spuse el, simplu.

— Da!... A murit!

— S-a sinucis? adăugă Nicolas Starkos cu jumătate de voce, ca și când ar fi vorbit cu sine însuși.

— Nu, răspunse Skopelo, care auzise reflexia căpitanului, nu! Medicii au constatat că bancherul Elizundo a murit dintr-o congestie...

— Ca fulgerat?...

— Aproape. Și-a pierdut cunoștința dintr-o dată și n-a mai putut să rostească nici un cuvânt înainte de a-și da duhul!

— Cu atât mai bine, Skopelo!

— Fără discuție, căpitane, mai ales că afacerea Arcadia se încheiase deja...

— În întregime, răspunse Nicolas Starkos. Polițele noastre au fost scontate și, acum, te vei putea ocupa, cu bani, de livrarea convoiului de prizonieri.

— Ei! să fie al dracului, era și timpul! strigă secundul. Dar, căpitane, dacă această operațiune este terminată, cealaltă?

— Cealaltă?... răspunse liniștit Nicolas Starkos. Ei bine! cealaltă se va încheia cum trebuia să se încheie! Nu văd de ce s-ar schimba situația! Hadjine Elizundo va asculta de tatăl său mort, precum trebuia să asculte și de tatăl său viu și din aceleași motive!

— Așadar, căpitane, reluă Skopelo, n-ai intenția să abandonezi partida?

— S-o abandonez! strigă Nicolas Starkos pe un ton care indica voința lui neabătută de a spulbera orice obstacol. Ia spune-mi, Skopelo, crezi tu că există pe lume vreun bărbat, unul singur, care să fie de acord să-și retragă mâna, când nu are decât s-o întindă, ca să-i pice douăzeci de milioane?!

— Douăzeci de milioane! repetă Skopelo, care zâmbea, clătinând din cap. Da! tocmai la douăzeci de milioane socotisem și eu că se ridică averea răposatului nostru prieten Elizundo!

— Avere reală, clară, în valori veritabile, reluă Nicolas Starkos, și a cărei preschimbare în bani se va putea face neîntârziat...

— Îndată ce vei intra tu în posesia ei, căpitane, fiindcă, deocamdată, toată această avere va reveni frumoasei Hadjine...

— Da, și ea îmi va reveni mie! Fii fără grijă, Skopelo! Cu un singur cuvânt pot spulbera onoarea bancherului, iar, atât după moartea lui cât și înainte, fiica lui va ține mai mult la această onoare decât la averea sa! Dar eu nu voi spune nimic, nu voi avea nimic de spus! Cum i-am forțat mâna tatălui, i-o voi forța la fel și pe a fiicei! Ea va fi foarte bucuroasă să îi aducă lui Nicolas

Starkos aceste douăzeci de milioane și, dacă te mai îndoiești, Skopelo, înseamnă că nu-l cunoști pe căpitanul Karystei!

Nicolas Starkos vorbea cu o asemenea siguranță de sine, încât secundul său, deși nu era înclinat să-și facă iluzii, reîncepu să creadă că evenimentul din ajun nu va împiedica încheierea afacerii. Nu va fi decât o oarecare întârziere, atâta tot.

Care avea să fie durata acestei întârzieri, iată unica problemă care-l preocupa pe Skopelo, ba chiar și pe Nicolas Starkos, deși nu voia să recunoască. Nu rată ocazia să asiste, a doua zi, la funeraliile bogatului bancher, care se oficiară foarte simplu și cu participarea unui foarte restrâns număr de persoane. Acolo, se întâlni cu Henry d'Albaret; dar, între cei doi, nu avu loc decât un scurt schimb de priviri, nimic mai mult.

Timp de cinci zile după moartea lui Elizundo, căpitanul Karystei încercă zadarnic să ajungă până la fată. Ușa casei băncii murise o dată cu bancherul.

Pe de altă parte, nici Henry d'Albaret nu fu mai norocos decât Nicolas Starkos. El nu putu să ia legătura cu Hadjine nici vizitând-o, nici scriindu-i. Îi venea să se întrebe dacă fata nu părăsise cumva Corfu, sub protecția lui Xaris, care nu se arăta pe nicăieri.

Cu toate acestea, căpitanul Karystei, departe de a-și abandona proiectele, repeta cu tărie că realizarea lor nu era decât amânată. Mulțumită lui, mulțumită manevrelor lui Skopelo, zvonurilor pe care acesta le răspândea în mod voit, căsătoria lui Nicolas Starkos și a Hadjinei Elizundo nu era pusă de nimeni la îndoială. Trebuia doar să mai aștepte până când se va fi sfârșit prima perioadă de doliu și, poate, de asemenea, până când situația financiară a băncii va fi definitiv reglată.

Cât despre averea pe care o lăsa bancherul, se știa că era enormă. Umflată, firește, de sporovăielile cartierului și de bârfitorii orașului, ajunsese deja de cinci ori mai mare. Da! se afirma că Elizundo lăsa nu mai puțin de o sută de milioane! Și ce moștenitoare, această tânără Hadjine, și ce fericit bărbat, acest Nicolas Starkos, căruia îi era făgăduită mâna ei! Nu se mai vorbea decât despre aceasta în tot Corfu, începând din cele două cartiere ale sale și până în cele mai îndepărtate sate ale insulei! De aceea, curioșii veneau în valuri pe strada Reale. În lipsă de altceva mai bun, voiau măcar să contemple această casă faimoasă, în care intrase atâta bănet și în care trebuie să fi rămas tot atâta, fiindcă ieșise atât de puțin!

Adevărul este că averea era enormă. Ea se ridica la aproape douăzeci de milioane și, după cum îi spusese Nicolas Starkos lui Skopelo la ultima lor discuție, era în titluri, ușor de schimbat în bani peșin, nu în proprietăți funciare.

Acest lucru li se dezvălui Hadjinei Elizundo și, deopotrivă, lui Xaris, în primele zile de după moartea bancherului. De asemenea, fură obligați să cunoască mijloacele prin care averea acesta fusese obținută. Într-adevăr, Xaris avea destul experiență în afacerile de bancă încât să-și dea seama care fusese istoria factoriei, în momentul în care registrele și actele îi fură puse la dispoziție. Elizundo avusese, fără îndoială, intenția să le distrugă mai târziu, dar moartea îl luase prin surprindere. Erau acolo. Vorbeau singure.

Hadjine și Xaris înțeleseseră, chiar prea limpede, de unde veneau aceste milioane! Pe câte trafice odioase, pe câte nenorociri se clădise toată această bogăție — nu mai erau în stare să le numere! Iată, așadar, de ce Nicolas Starkos îl șantaja pe Elizundo! Era complicele lui! Îl putea dezonora cu un singur cuvânt! Apoi, dacă acestuia i-ar fi convenit să dispară, ar fi fost imposibil să-i mai dai de urmă! Tăcerea lui era cea care trebuia plătită de tată smulgându-i-se fiica!

— Mizerabilul!... mizerabilul! striga Xaris.

— Taci! îi răspundea Hadjine.

Și el tăcea, fiindcă pricepea bine că vorbele sale răneau chiar mai adânc decât Nicolas Starkos!

Totuși, situația nu se putea să nu se sfârșească o dată și o dată. Trebuia, de altfel, ca Hadjine Elizundo să ia asupra ei sarcina de a grăbi acest deznodământ, în interesul tuturor.

În cea de-a șasea zi de la moartea bancherului, în jurul orei șapte seara, Nicolas Starkos, pe care Xaris îl aștepta la scara digului, era rugat să vină neîntârziat până la casa băncii.

Să spunem că această invitație i-a fost comunicată pe un ton politicos, ar însemna să exagerăm. Tonul lui Xaris nu era deloc îndatoritor, iar vocea, deloc mieroasă, când i se adresă căpitanului Karystei. Însă acesta din urmă nu era omul care să se impresioneze dintr-atât și îl urmă pe Xaris până la bancă, unde fu introdus de îndată.

Pentru vecini, care îl văzură intrând pe Nicolas Starkos în această casă, cu atâta îndârjire închisă până atunci, nu mai încăpea îndoială că sorții erau de partea lui.

Nicolas Starkos o găsi pe Hadjine Elizundo în cabinetul tatălui său. Stătea așezată la birou, pe care se vedea un maldăr de hârtii, documente și registre. Căpitanul înțelese că tânăra se pusese la curent cu afacerile casei și nu se înșela. Dar cunoștea ea și raporturile pe care bancherul le avusese cu pirații din Arhipelag — iată ce se întreba.

La intrarea căpitanului, Hadjine Elizundo se ridică — ceea ce o scutea de a-l invita să ia loc — și îi făcu semn lui Xaris să îi lase singuri. Era îmbrăcată în negru. Chipul său grav și ochii obosiți de nesomn indicau, în toată făptura sa, o profundă epuizare fizică, dar nici urmă de slăbiciune morală. În această întrevedere, care urma să aibă consecințe atât de serioase pentru toți cei care erau implicați, calmul său nu trebuia s-o părăsească nici o clipă.

— Iată-mă, Hadjine Elizundo, zise căpitanul, la ordinele tale! De ce m-ai chemat?

— Din două motive, Nicolas Starkos, răspunse tânăra, care voia să meargă drept la țintă. Mai întâi, trebuie să-ți spun că acest proiect de căsătorie pe care mi-l impunea tatăl meu, cum știi bine, trebuie să fie considerat anulat între noi doi.

— Iar eu, replică rece Nicolas Starkos, mă voi mărgini să răspund că vorbind astfel, Hadjine Elizundo poate n-a chibzuit și la consecințele cuvintelor sale.

— Am chibzuit, răspunse fata, și vei înțelege că hotărârea mea este nestrămutată, întrucât nu trebuie să mai aflu nimic despre natura afacerilor pe care casa Elizundo le-a încheiat cu tine și cu cei asemenea ție, Nicolas Starkos!

Nu fără o vădită neplăcere primi căpitanul Karystei acest prompt răspuns. Desigur, se aștepta ca Hadjine Elizundo să-i aducă la cunoștință refuzul său în bună regulă, dar conta, de asemenea, că o să-i înfrângă rezistența, dezvăluindu-i ce fusese tatăl ei și ce raporturi îl legaseră de el. Era, așadar, o armă, poate cea mai bună pe care o deținea el și care acum îi zbura din mână. Cu toate acestea, el nu se dădu bătut și reluă, pe un ton întrucâtva ironic:

— Așadar, ai aflat despre afacerile casei Elizundo și, cunoscându-le, încă mai insiști cu acest limbaj?

— Încă mai insist, Nicolas Starkos, și o să insist întotdeauna, căci este datoria mea să insist!

— Oare trebuie să cred, începu Nicolas Starkos, că domnul căpitan Henry d'Albaret...

— Nu amesteca numele lui Henry d'Albaret în toate acestea! îi replică Hadjine cu însuflețire.

Apoi, ceva mai stăpână pe ea și pentru a reteza orice provocare viitoare, adăugă:

— Știi bine, Nicolas Starkos, că niciodată căpitanul d'Albaret nu va consimți să își unească viața cu a fiicei bancherului Elizundo!

— Ar fi greu!

— Ar fi cinstit!

— Și de ce nu?

— Pentru că nu te căsătorești cu moștenitoarea unui tată care a fost bancherul piraților! Nu! Un om cinstit nu poate accepta o avere dobândită într-un mod josnic!

— Dar, reluă Nicolas Starkos, mi se pare că vorbim despre lucruri absolut străine de problema pe care ar trebui s-o rezolvăm!

— Această problemă este rezolvată!

— Permite-mi să-ți atrag atenția că nu căpitanul Henry d'Albaret, ci căpitanul Nicolas Starkos trebuia să devină soțul Hadjinei Elizundo! Moartea tatălui ei nu trebuie să-i fi schimbat intențiile mai mult decât mi le-a schimbat mie!

— M-aș fi supus voinței tatălui meu, răspunse Hadjine, m-aș fi supus chiar fără să cunosc motivele care-l sileau să mă sacrifice! Acum știu că i-aș fi salvat onoarea supunându-mă!

— Ei bine, dacă știi... răspunse Nicolas Starkos.

— Știu, reîncepu Hadjine tăindu-i vorba, știu că tu, complicele său, l-ai târât în aceste afaceri odioase, tu ai făcut să curgă aceste milioane în casa băncii, onorabilă înainte să apari! Știu că l-ai amenințat, probabil, că o să-i dai în vileag infamia, dacă va refuza să-ți acorde mâna fiicei sale! Pe cuvânt! Chiar ai crezut vreodată, Nicolas Starkos, că, admițând să-ți fiu nevastă, făceam altceva decât să-i dau ascultare părintelui meu?

— Fie, Hadjine Elizundo, nu mai am nimic să-ți dezvălui! Dar, dacă te îngrijeai de onoarea tatălui tău în timpul vieții sale, trebuie să te îngrijești la fel de mult și după moartea sa, iar, dacă vei încerca să nu îți ții chiar și cele mai mici angajamente față de mine...

— Vei povesti totul, Nicolas Starkos! exclamă tânăra cu o asemenea expresie de dezgust și dispreț, că un soi de roșeață urcă pe fruntea neobrăzatului personaj.

— Da... tot! replică el.

— N-ai s-o faci, Nicolas Starkos!

— Și de ce, mă rog?

— Ar însemna să te acuzi singur!

— Să mă acuz, Hadjine Elizundo! Crezi, așadar, că afacerile s-au încheiat vreodată cu numele meu? Îți închipui că Nicolas Starkos a fost cel care a cutreierat Arhipelagul și trafica prizonieri de război? Nu! Dacă o să vorbesc, nu pe mine o să mă compromit și, dacă mă silești, o să vorbesc!

Tânăra îl privi pe Nicolas Starkos drept în față. Ochii săi, care aveau toată îndrăzneala cinstei, nu se plecară întâlnindu-i pe ai lui, oricât de fioroși erau.

— Nicolas Starkos, aș putea să te îngenunchez cu un cuvânt, fiindcă nici din simpatie, nici din iubire pentru mine nu ți-ai dorit această căsătorie! Ci pur și simplu ca să devii stăpânul averii tatălui meu! Da! aș putea să-ți spun: „Tu vrei numai milioanele sale!... Ei bine, iată-le!... ia-le!... pleacă!... și să nu te mai văd vreodată!"... Dar n-am să spun lucrul acesta, Nicolas Starkos!... Aceste milioane, pe care le moștenesc eu... nu o să fie ale tale!... Le voi păstra!... Le voi folosi cum voi crede eu de cuviință!... Nu! tu n-ai să le ai!... Și acum, ieși din camera asta!... Ieși din casa asta!... Ieși!

Hadjine Elizundo, cu mâna întinsă și capul drept, părea să-l blesteme în clipa aceea pe căpitan, cum îl blestemase Andronika, vreo câteva săptămâni mai înainte, în pragul casei părintești. Dar, dacă în ziua aceea Nicolas Starkos dăduse înapoi în fața gestului mamei sale, de data aceasta înaintă hotărât spre fată:

— Hadjine Elizundo, zise el cu voce joasă, da, îmi trebuie aceste milioane!... Într-un fel sau altul, îmi trebuie... și le voi avea!

— Nu!... Mai degrabă le fac să dispară, mai degrabă le arunc în apele golfului! răspunse Hadjine.

— Le voi avea, îți spun!... Le vreau!

Nicolas Starkos o apucase pe tânără de braț. Furia îl răvășise. Nu mai era stăpân pe sine. Privirea i se tulburase. Ar fi fost în stare s-o ucidă!

Hadjine Elizundo înțelese toate acestea într-o clipită. Să moară! Deh! Ce-i mai păsa acum! Moartea n-o speria. Dar energica tânără hotărâse altfel în ceea ce o privea... Se condamnase să trăiască.

— Xaris! strigă ea.

Ușa se deschise. Xaris apăru în prag.

— Xaris, dă-l afară pe omul acesta!

Nicolas Starkos nu avu timp să se întoarcă — fu apucat de două brațe de fier. I se tăie respirația. Ar fi vrut să vorbească, să strige... Nu reuși, cum nu reuși nici să scape din această groaznică strânsoare. Apoi, muiat tot, pe jumătate sufocat, incapabil să răcnească, fu trântit grămadă la ușa casei.

Acolo, Xaris rosti doar aceste cuvinte:

— Nu te ucid, fiindcă ea mi-a cerut să n-o fac! Atunci când mi-o va cere, o voi face!

Și închise ușa.

La ora aceea, strada era deja pustie. Nimeni nu a putut să vadă ce se petrecuse, adică faptul că Nicolas Starkos fusese dat afară din casa bancherului Elizundo. Dar fusese văzut intrând înăuntru și era de ajuns. Așadar, iată de ce, atunci când Henry d'Albaret află că rivalul său fusese primit acolo unde el fusese refuzat, gândi, ca toată lumea, că în mod sigur căpitanul Karystei se bucura în continuare pe lângă tânără de grațiile unui logodnic.

Ce lovitură fu aceasta pentru el! Nicolas Starkos, admis în această casă de unde îl excludea pe el un consemn nemilos! Fu tentat, mai întâi, să o blesteme pe Hadjine, și cine s-ar fi abținut în locul lui? Dar, când izbuti să-și recapete stăpânirea de sine, dragostea îi învinse mânia și, cu toate că aparențele pledau împotriva fetei:

— Nu! nu!... strigă el, nu-i cu putință!... Ea... să fie a acestui om!... Nu se poate una ca asta!... Nu este așa!

Între timp, Nicolas Starkos, în ciuda amenințărilor pe care i le aruncase Hadjinei Elizundo, după ce se gândi mai bine, decise să păstreze tăcerea. Din acest secret, care apăsa asupra vieții bancherului, se hotărî să nu dezvăluie încă nimic. Aceasta îi lăsa cale liberă să acționeze și avea tot timpul să o facă, mai târziu, dacă împrejurările i-ar fi impus-o.

Lucru care fu bine stabilit între Skopelo și el. Nu-i ascunse nimic secundului Karystei din cele ce se petrecuseră în timpul vizitei sale la Hadjine Elizundo. Skopelo fu de acord să nu sufle un cuvânt și să aștepte momentul propice, remarcând totuși că lucrurile nu luaseră o turnură favorabilă pentru planurile lor. Ceea ce îl neliniștea mai presus de toate era faptul că moștenitoarea nu voia să le cumpere discreția, renunțând la moștenire! De ce? Într-adevăr, nu pricepea nimic.

— Nu te ucid, fiindcă ea mi-a cerut să n-o fac!
Atunci când mi-o va cere, o voi face!

În zilele ce urmară, până la 12 noiembrie, Nicolas Starkos nu-și părăsi puntea, nici măcar o oră. Căuta, combina diverse mijloace prin care ar fi putut să își atingă ținta. De altfel, nădăjduia puțin și în norocul care-l servise întotdeauna de-a lungul ticăloasei sale existențe... De data aceasta, nădăjduia greșit.

La rândul său, Henry d'Albaret nu era mai puțin ținut deoparte. Nu crezuse de cuviință să-și reînnoiască încercările de a o revedea pe fată. Dar nu-și pierduse speranțele.

Pe 12, seara, o scrisoare îi fu adusă la hotel. Un presentiment îi șopti că scrisoarea aceasta venea de la Hadjine Elizundo. O deschise și îi privi semnătura — nu se înșelase.

Scrisoarea nu avea decât vreo câteva rânduri, așternute pe hârtie de mâna fetei. Iată ce îi spunea:

„Henry,

Moartea tatălui meu mi-a redat libertatea, însă tu trebuie să renunți la mine! Fiica bancherului Elizundo nu este demnă de tine! Nu voi fi niciodată a lui Nicolas Starkos, un mizerabil! Dar n-aș putea nici să fiu a ta, un om cinstit! Iartă-mă și adio!

Hadjine Elizundo."

Primind această scrisoare, Henry d'Albaret, fără a mai sta pe gânduri, dădu fuga la casa de pe strada Reale...

Casa era încuiată, goală, pustie, de parcă Hadjine Elizundo ar fi părăsit-o împreună cu credinciosul Xaris pentru a nu se mai întoarce vreodată acolo.

Capitolul IX

ARHIPELAGUL ÎN FLĂCĂRI

Insula Scio — mai general numită Chios, în vremurile noastre — este situată în Marea Egee, la vest de golful Smirna, în apropiere de litoralul Asiei Mici. Împreună cu Lesbos, de la nord, și Samos, de la sud, face parte din grupul Sporadelor, în estul Arhipelagului. Scio se întinde pe mai bine de patruzeci de leghe în perimetru. Muntele Pelinean, astăzi muntele Elias,

care o domină, se ridică la o înălțime de două mii cinci sute de picioare deasupra nivelului mării.

Dintre principalele orașe aflate pe această insulă, Volysso, Pitys, Delphinium, Leuconia, Caucasa, Scio — capitala sa — este cel mai important. Aici, la 30 octombrie 1827, colonelul Fabvier debarcase cu un mic corp expediționar, al cărui efectiv ajungea la șapte sute de soldați din armata regulată, două sute de călăreți, cinci sute de recruți cu soldă, aleși dintre scioți, și cu un material de luptă alcătuit din zece obuziere și zece tunuri. Intervenția puterilor europene, după bătălia de la Navarin, nu rezolvase încă definitiv problema greacă. Anglia, Franța și Rusia nu voiau, într-adevăr, să acorde noului regat decât granițele pe care insurecția nu le depășise. Or, această determinare nu putea mulțumi guvernul elen. El cerea, de asemenea, pe lângă întreaga Grecie continentală, Creta și insula Scio, necesare autonomiei sale. De aceea, în vreme ce Miaoulis își fixase ca obiectiv Creta, iar Ducas, teritoriul continental, Fabvier debarca la Maurolimena, pe insula Scio, la data indicată mai sus.

Se înțelege că elenii voiau să le răpească turcilor această insulă superbă, minunat giuvaer din salba Sporadelor. Cerul său, cel mai senin din Asia Mică, îi oferea un climat de vis, fără călduri exagerate, fără înghețuri excesive. Acest climat o răcorea cu suflul unei brize moderate și o făcea ideală, numai pe ea dintre toate insulele Arhipelagului. Iată de ce, într-un imn atribuit lui Homer — pe care Scio și-l revendică drept unul dintre fiii săi —, poetul o numește „opulenta". La apus, Scio produce vinuri delicioase, care rivalizează cu cele mai bune vinuri ale Antichității, și o miere care poate să concureze cu aceea de pe muntele Hymette. La răsărit, își pârguiește portocalii și lămâii, al căror renume s-a răspândit până în Europa occidentală. La miazăzi, se împădurește cu diverse specii de fistic, care produc o prețioasă gumă, masticul, atât de folosită în artă și chiar în medicină — marea bogăție a țării. În sfârșit, în acest ținut binecuvântat de Dumnezeu cresc, alături de smochini, curmali, migdali, rodii și măslini, toate tipurile celor mai frumoase esențe de arbori din zonele meridionale ale Europei.

Așadar, această insulă voia guvernul s-o înglobeze în noul regat. De aceea viteazul Fabvier, în ciuda tuturor amărăciunilor cu care fusese adăpat chiar de către aceia pentru care tocmai își vărsase sângele, se însărcinase s-o cucerească.

În acest timp, de-a lungul ultimelor luni ale acelui an, turcii nu încetaseră să-și vadă de masacre și de expedițiile în scop de jaf prin peninsula elenică, și aceasta chiar în ajunul debarcării, la Nafplion, a lui Capo d'Istria. Sosirea acestui diplomat trebuia să pună capăt certurilor interne ale grecilor și să concentreze puterea guvernului într-o singură mână. Dar, cu toate că Rusia avea să-i declare război sultanului șase luni mai târziu și să vină, astfel, în ajutorul constituirii noului regat, Ibrahim era mai departe stăpân pe zona centrală și pe orașele cu ieșire la mare din Pelopones. Și, dacă, la opt luni după aceea, la 6 iulie 1828, se pregătea să părăsească țara căreia îi făcuse atâta rău, dacă, în luna septembrie a aceluiași an, nu trebuia să mai rămână nici picior de egiptean pe pământul Greciei, nu însemna că aceste hoarde sălbatice nu aveau să mai facă ravagii prin Moreea încă bună bucată de vreme.

Totodată, întrucât turcii sau aliații lor ocupau câteva orașe de pe litoral, atât în Pelopones cât și în Creta, nu era de mirare că piraților colcăiau pe mările învecinate. Dacă răul pe care-l produceau corăbiilor care făceau negoț de la o insulă la alta era de proporții, nu se datora faptului că flotilele grecești comandate de Miaoulis, Canaris sau Tsamados încetaseră să îi prigonească; dar acești corsari erau numeroși, neobosiți și din pricina lor nu mai exista nici pic de siguranță în traversarea acestor mări. De la Creta până la insula Metelin, de la Rodos până la Negropontis, Arhipelagul era în flăcări.

În sfârșit, chiar și la Scio, aceste bande, compuse din scursoarea tuturor națiilor, jefuiau permanent prin vecinătățile insulei și-i veneau astfel în ajutor pașei, închis în citadela asupra căreia colonelul Fabvier avea să-și înceapă asediul în condiții mizerabile.

Ne amintim că negustorii din insulele ioniene, îngroziți de această stare de lucruri, comună tuturor factoriilor de comerț din Levant, puseseră mână de la mână pentru a arma o corvetă, menită să îi stârpească pe pirați. Astfel, de cinci săptămâni, Syphanta părăsise Corfu, ca să pătrundă în apele Arhipelagului. Două sau trei ciocniri, cărora le-a făcut față cu succes, capturarea mai multor corăbii, pe bună dreptate suspecte, nu au putut decât s-o încurajeze să-și continue opera. Semnalat, în mai multe rânduri, în apele din preajma Psarei, Skyrosului, Zeei, Lemnosului, Parosului, Santorinului, comandantul său Stradena își îndeplinea datoria cu tot atâta cutezanță cât și bucurie. Numai că se părea că nu-l putuse încă întâlni pe acel Sacratif,

imposibil de prins, ale cărui apariții erau întotdeauna marcate prin cele mai sângeroase nenorociri. Se auzea adesea vorbindu-se de el, dar nu era văzut niciodată.

Cu vreo cincisprezece zile în urmă, mai precis la 13 noiembrie, Syphanta fusese zărită în vecinătățile insulei Scio. La acea dată, portul insulei primise chiar una dintre capturile sale, iar Fabvier făcuse dreptate, cu promptitudine, împotriva echipajului de pirați.

Dar, de la acea dată, nu se mai știa nimic despre corvetă. Nimeni nu putea spune prin care locuri hăituiau în prezent tâlharii din Arhipelag. Se strecură chiar o reală neliniște în privința sorții acesteia. Până atunci, într-adevăr, în aceste mări foarte înguste, semănate din belșug cu insule și, prin urmare, cu puncte de adăpost, se întâmpla rar să treacă mai multe zile fără să i se semnaleze prezența.

În aceste împrejurări, la 27 noiembrie, Henry d'Albaret sosi la Scio, la opt zile după ce părăsise Corfu. Venise să i se alăture din nou fostului său comandant, ca să continue campania împotriva turcilor.

Dispariția Hadjinei Elizundo îi dăduse o teribilă lovitură. Așadar, fata îl respingea pe Nicolas Starkos, ca pe un mizerabil nedemn de ea, și refuza să fie a celui pe care îl acceptase, pentru că era nedemnă de el! Ce mister exista în toată povestea? Unde trebuia să-l caute? În viața fetei, atât de liniștită, atât de pură? Nu, evident! Atunci, în viața tatălui său? Dar, până la urmă, ce aveau în comun bancherul Elizundo și căpitanul Nicolas Starkos?

La toate aceste întrebări, cine să-i răspundă? Casa băncii fusese abandonată. Chiar și Xaris fusese nevoit să o părăsească, împreună cu fata. Henry d'Albaret nu se putea bizui decât pe propriile puteri ca să dezlege aceste secrete ale familiei Elizundo.

Îi trecuse atunci prin minte să răscolească tot orașul Corfu, apoi întreaga insulă. Poate că Hadjine își căutase un refugiu în cine știe ce loc neștiut? Existau, într-adevăr, mai multe sătucuri, răspândite ici și colo pe fața insulei, unde era lesne să găsești un adăpost sigur. Pentru cineva care ar fi vrut să se ascundă de lume și să se facă uitat, Benizze, Santa Decca, Leucimne și douăzeci de alte asemenea sate, ofereau un loc retras și liniștit. Henry d'Albaret bătu toate drumurile, scotoci chiar și în cele mai umile cătune după vreo urmă de a fetei, dar nu găsi nimic.

Atunci, un indiciu îi dădu de bănuit că Hadjine Elizundo părăsise insula Corfu. Într-adevăr, în micuțul port Halipa, așezat în vest-nord-vestul insulei,

i s-a spus că o tartană ușoară pornise în larg, cu puțin timp în urmă, după ce așteptase doi pasageri, de către care fusese tocmită în secret.

Dar acesta era un indiciu destul de vag. De altfel, unele coincidențe de date și de fapte îi dădură, curând, un nou motiv de temeri tânărului ofițer.

Într-adevăr, când se întorsese în Corfu, aflase că șaica, de asemenea, părăsise portul. Și, cel mai grav, reieșea că plecarea se efectuase în aceeași zi în care Hadjine Elizundo dispăruse. Trebuia să considere că există vreo legătură între aceste două evenimente? Fata să fi fost atrasă într-o cursă, o dată cu Xaris, și răpită cu forța? Se afla ea oare acum în puterea căpitanului Karystei?

Acest gând îi sfâșie inima lui Henry d'Albaret. Dar ce putea face? În ce colț al lumii să-l fi căutat pe Nicolas Starkos? La urma urmei, cine era acest aventurier? Karysta, venită de nu se știe unde, plecată nu se știe încotro, putea, pe bună dreptate, să treacă drept o corabie suspectă! Totuși, când își recăpătă stăpânirea de sine, tânărul ofițer respinse cu tărie această presupunere. Pentru că Hadjine Elizundo se declara nedemnă de el, pentru că ea nu voia să-l mai vadă, ce era mai firesc decât să admită că se îndepărtase de bunăvoie, sub protecția lui Xaris?

Ei bine, dacă așa stăteau lucrurile, Henry d'Albaret va reuși s-o regăsească. Poate că patriotismul ei o îndemnase să ia parte la această luptă în care se dezbătea soarta țării sale. Poate că voise să pună această enormă avere, de care era liberă să dispună, în serviciul Războiului de Independență. Adică de ce n-ar fi urmat ea, pe aceeași scenă, exemplul Bubulinei, Modenei, Andronikăi și al atâtor alte femei, față de care admirația sa nu avea margini?

Astfel, Henry d'Albaret, încredințat că Hadjine Elizundo nu se mai afla în Corfu, se hotărî să își reia locul în corpul filoelenilor. Colonelul Fabvier era la Scio, cu soldații săi. Se decise să i se alăture. Părăsi insulele ioniene, traversă Grecia de Nord, străbătu golfurile Patras și Lepanto, se îmbarcă în golful Eginei, scăpă, nu fără greutăți, de câțiva pirați care tâlhăreau prin apele Cicladelor și, după o traversare rapidă, debarcă la Scio.

Fabvier îi făcu tânărului ofițer o primire cordială, care dovedea că îl prețuiește foarte mult. Acest soldat viteaz vedea în tânăr nu doar un devotat tovarăș de arme, ci și un prieten bun, căruia îi putea împărtăși necazurile sale — și acestea erau destul de mari. Indisciplina recruților, care reprezentau un număr important din corpul expediționar, solda prost sau deloc

plătită, încurcăturile iscate chiar de scioți, toate acestea îi împiedicau și îi întârziau operațiunile.

Între timp, asediul citadelei din Scio începuse. Totuși, Henry d'Albaret sosi destul de devreme ca să ia parte la lucrările pregătitoare. În două rânduri, puterile aliate îi ordonară colonelului Fabvier să-și înceteze preparativele; colonelul, susținut în mod deschis de guvernul elen, nu ținu cont în nici un fel de aceste dispoziții și își continuă netulburat opera.

Curând, acest asediu fu convertit într-un soi de blocadă, dar nu suficient de fermă, astfel încât asediații putură să primească mai departe provizii și muniții. Oricum, poate că Fabvier ar fi reușit să pună mâna pe citadelă, dacă armata sa, pe care foametea o vlăguia zi după zi, nu s-ar fi răspândit pe insulă după pradă și hrană. Or, astfel se întâmplă că o flotilă otomană, alcătuită din cinci vase, putu forța portul din Scio și le aduse turcilor întăriri de două mii cinci sute de oameni. Este adevărat că, la puțin timp după aceasta, Miaoulis apăru cu escadra sa pentru a-i veni în ajutor colonelului Fabvier, dar era prea târziu, așa că fu silit să se retragă.

O dată cu amiralul grec sosiseră câteva corăbii, pe care era îmbarcat un oarecare număr de voluntari, destinați să întărească forțele corpului expediționar din Scio.

Acestora li se alăturase și o femeie.

După ce luptase până în ultima clipă împotriva soldaților lui Ibrahim în Pelopones, Andronika, prezentă încă de la începutul războiului, voia, de asemenea, să fie prezentă și la sfârșitul lui. Iată de ce venise la Scio, hotărâtă să-și dea și viața, dacă ar fi trebuit, pentru această insulă pe care grecii pretindeau să o anexeze noului lor regat. Aceasta ar fi însemnat, pentru ea, un soi de compensație pentru răul pe care nedemnul său fiu îl comisese chiar pe acest teritoriu, în timpul îngrozitoarelor masacre din 1822.

Atunci, sultanul lansase împotriva insulei Scio înfiorătoarea sentință: foc, sabie, sclavie. Căpitanul–pașă Kara-Ali fusese însărcinat s-o execute. Și el o îndeplinise. Hoardele sale setoase de sânge puseseră piciorul pe insulă. Toți bărbații de peste doisprezece ani și toate femeile de peste patruzeci de ani fuseseră măcelăriți fără milă. Restul, luat în robie, trebuia transportat pe piețele de sclavi din Smirna și din Berberia. Întreaga insulă fusese, astfel, trecută prin foc și sabie de mâna celor treizeci de mii de turci. Douăzeci și trei de mii de scioți fuseseră uciși. Patruzeci și șapte de mii fuseseră destinați vânzării.

Și în acel moment intervenise Nicolas Starkos. Tovarășii săi și cu el, după ce își luaseră partea din uciderи și jafuri, deveniseră principalii agenți maritimi în acest trafic, care avea să dea pradă o întreagă mulțime de oameni aviditații otomane. Corăbiile acestui renegat fuseseră cele care serviseră transportului miilor de nefericiți pe coastele Asiei Mici și ale Africii. În urma acestor mârșave operațiuni, Nicolas Starkos intrase în legătură cu bancherul Elizundo. De aici rezultaseră enorme beneficii, din care cea mai mare parte îi reveniseră tatălui Hadjinei.

Andronika știa prea bine care fusese participarea lui Nicolas Starkos în masacrele din Scio, care fusese rolul pe care îl jucase el în acele oribile împrejurări. Iată de ce ținuse să vină acolo unde ar fi fost de sute de ori blestemată, dacă s-ar fi știut că ea era mama acelui mizerabil. I se părea că a lupta pe această insulă, a-și vărsa sângele pentru cauza scioților, ar fi un fel de penitență, o supremă ispășire a crimelor fiului său.

Dar, din momentul în care Andronika debarcase la Scio, ar fi fost greu ca Henry d'Albaret și cu ea să nu se întâlnească într-o bună zi. Într-adevăr, la puțin timp după sosirea ei, la 15 ianuarie, Andronika se trezi, pe neașteptate, în fața tânărului ofițer care o salvase pe câmpul de bătălie de la Chaidari.

Ea fu cea care înaintă către el, deschizându-și larg brațele și exclamând:

— Henry d'Albaret!

— Dumneata!... Andronika!... Dumneata!... spuse tânărul ofițer. Pe dumneata... să te regăsesc aici?

— Da! răspunse ea. Locul meu oare nu se află acolo unde mai este încă de luptat împotriva asupritorilor?

— Andronika, zise Henry d'Albaret, fii mândră de țara dumitale! Fii mândră de fiii săi, care au apărat-o alături de dumneata! În curând n-o să mai fie picior de turc pe pământul Greciei!

— Știu, Henry d'Albaret, de m-ar ține Dumnezeu în viață să apuc ziua aceea!

Apoi, Andronika fu rugată să-i vorbească despre ce mai făcuse de când se despărțiseră ei doi, după bătălia de la Chaidari. Ea îi povesti despre călătoria făcută în Magna, ținutul său natal, pe care voise să-l mai vadă o ultimă oară, apoi despre reapariția sa în armata din Peloponeș și, în fine, despre sosirea ei în Scio.

La rândul lui, Henry d'Albaret îi descrise în ce împrejurări se întorsese în Corfu, care fuseseră legăturile sale cu bancherul Elizundo, apoi îi spuse

despre căsătoria stabilită și anulată, despre dispariția Hadjinei, pe care el nu-și pierduse speranța că avea s-o regăsească într-o bună zi.

— Da, Henry d'Albaret, răspunse Andronika, chiar dacă nu știi încă ce taină apasă asupra vieții acestei fete, totuși, ea este demnă de tine! Da! O s-o revezi și o să fiți fericiți, după cum amândoi meritați să fiți!

— Dar, spune-mi, Andronika, întrebă Henry d'Albaret, dumneata îl cunoșteai pe bancherul Elizundo?

— Nu, răspunse Andronika. Cum să-l fi cunoscut eu și de ce mă întrebi?

— Pentru că am avut de mai multe ori ocazia să pomenesc de dumneata în fața lui, răspunse tânărul ofițer, iar numele dumitale îi atrăgea atenția în mod cu totul special. Într-o zi, chiar m-a întrebat dacă mai primisem vești de la dumneata, după ce ne despărțisem.

— Eu nu l-am cunoscut, Henry d'Albaret, și numele bancherului Elizundo n-a fost niciodată rostit în fața mea!

— Atunci, există și aici un mister pe care nu mi-l pot explica și care nu va fi niciodată deslușit, fără îndoială, căci Elizundo nu mai există!

Henry d'Albaret rămăsese tăcut. Amintirile sale din Corfu îi reînviaseră în minte. Începu din nou să se gândească la tot ce suferise, la tot ce trebuia să mai sufere încă, departe de Hadjine!

Apoi, întorcându-se spre Andronika:

— Și, când acest război se va sfârși, ce vrei să faci? o întrebă el.

— Dumnezeu se va îndura atunci de mine să mă ia din această lume, răspunse ea, din această lume unde mă mustră conștiința că am trăit!

— Ai mustrări de conștiință, Andronika?

— Da!

Și ceea ce această mamă voia să spună era că toată viața ei fusese un chin, întrucât un asemenea fiu se născuse din ea!

Dar, alungându-și acest gând, ea reluă:

— Cât despre tine, Henry d'Albaret, ești tânăr și Dumnezeu ți-a menit multe zile! Folosește-le, așadar, s-o regăsești pe aceea pe care ai pierdut-o... și care te iubește!

— Da, Andronika, și am s-o caut pretutindeni, cum, pretutindeni, de asemenea, am să-l caut și pe mizerabilul de rival care a venit să se arunce între ea și mine!

— Cine era acel om? întrebă Andronika.

— Un căpitan, comandantul nu știu cărei corăbii dubioase, răspunse Henry d'Albaret, și care a părăsit Corfu imediat după dispariția Hadjinei!

— Și cum se numea?

— Nicolas Starkos!

— El!...

Încă un cuvânt și taina ei s-ar fi dat în vileag, căci Andronika ar fi mărturisit că este mama lui Nicolas Starkos!

Acest nume, rostit atât de pe neașteptate de către Henry d'Albaret, fusese pentru ea ca o spaimă cumplită. Oricât de energică era, păli îngrozitor auzind numele fiului său. Așadar, tot răul făcut tânărului ofițer, celui care o salvase cu riscul vieții lui, tot acest rău venea de la Nicolas Starkos!

Iar Henry d'Albaret nu putea să nu-și dea seama de efectul pe care numele lui Starkos îl produsese asupra Andronikăi. Firește că voia s-o determine să vorbească despre acest subiect.

— Ce-ai pățit?... Ce s-a întâmplat? strigă el. De ce atâta tulburare la numele căpitanului Karystei?... Vorbește-mi!... Vorbește-mi!... Așadar, îl cunoști pe cel care îl poartă?

— Nu... Henry d'Albaret, nu! răspunse Andronika, bâlbâindu-se mai presus de voința ei.

— Ba da!... Îl cunoști!... Andronika, te implor să-mi spui ce fel de om este acesta... ce face... unde se află în acest moment... unde l-aș putea întâlni!

— N-am habar!

— Ba nu... Știi!... Dumneata știi, Andronika, și refuzi să-mi spui... mie... tocmai mie!... Poate că ajunge un singur cuvânt ca să mă poți pune pe urmele lui... sau, poate, pe urmele Hadjinei... și dumneata refuzi să-mi vorbești!

— Henry d'Albaret, răspunse Andronika cu un glas a cărui fermitate nu avea să o mai trădeze, nu știu nimic!... N-am idee unde se află acest căpitan!... Nu îl cunosc pe Nicolas Starkos!

Acestea fiind zise, ea se despărți de tânărul ofițer, care rămase sub imperiul unei profunde emoții. Dar, din acel moment, oricât se strădui pentru a se mai întâlni o dată cu Andronika, fu în zadar. Fără îndoială, ea părăsise Scio și se întorsese pe pământul Greciei. Henry d'Albaret trebui să renunțe la orice speranță de a o regăsi.

De altfel, campania colonelului Fabvier avea să ia sfârșit în curând, fără să fi ajuns la nici un rezultat.

Într-adevăr, dezertarea nu întârzie să-și facă apariția în corpul expediționar. Soldații, în pofida rugăminților fierbinți ale ofițerilor, dezertau și se îmbarcau, părăsind insula. Artileriștii, pe care Fabvier credea că poate conta mai presus de toți ceilalți, își abandonau tunurile. Nu mai era nimic de făcut în fața unei asemenea descurajări, care îi afectase chiar și pe cei mai buni!

Trebuia, deci, să ridice asediul și să se întoarcă la Syros, unde se organizase această nefericită expediție. Acolo, plătind prețul eroicei sale rezistențe, colonelul Fabvier avea să primească numai reproșuri, numai dovezi ale celei mai negre ingratitudini.

Cât despre Henry d'Albaret, plănuise să plece din Scio o dată cu șeful său. Însă, spre care punct al Arhipelagului avea să-și continue el cercetările? Nu se hotărâse încă, în momentul în care un fapt neprevăzut îi curmă ezitările.

În ajunul zilei în care trebuia să se îmbarce pentru Grecia, sosi o scrisoare pentru el, prin poșta insulei.

Această misivă, timbrată în Corint, era adresată căpitanului Henry d'Albaret și nu conținea decât sfatul de mai jos:

„Există un loc liber în statul major al corvetei Syphanta, din Corfu. I-ar plăcea căpitanului Henry d'Albaret să se îmbarce la bordul ei și să continue campania începută împotriva lui Sacratif și a piraților din Arhipelag?

Syphanta, în primele zile ale lunii martie, se va afla în apele capului Anapomera, din nordul insulei, iar șalupa sa va fi în permanență acostată la țărm, în ansa Ora, de la marginea capului.

Fie ca Henry d'Albaret să facă după cum îi va dicta patriotismul!"

Nici o semnătură. Scris necunoscut. Nimic care să-i fi putut indica din partea cui venea această scrisoare.

În orice caz, în ea erau vești despre corveta de care nu se mai auzise vorbindu-se de ceva timp. Era, de asemenea, pentru Henry d'Albaret, ocazia de a-și relua meseria de marinar. Era, în sfârșit, posibilitatea de a-l urmări pe acest Sacratif, poate chiar a scăpa Arhipelagul de el și poate, totodată — ceea ce îi influență în mod cert hotărârea —, o șansă de a-l reîntâlni, pe aceste mări, pe Nicolas Starkos cu șaica lui.

Alegerea lui Henry d'Albaret fu, așadar, imediat stabilită — să accepte propunerea pe care i-o făcea acest bilet anonim. Își luă rămas-bun de la colonelul Fabvier, în momentul în care acesta se îmbarca pentru Syros; apoi, își închirie o ambarcațiune ușoară și se îndreptă spre nordul insulei.

Traversarea nu putea dura prea mult, mai ales cu un vânt de uscat, care sufla dinspre nord-vest. Ambarcațiunea trecu prin fața portului Coloquinta, între insulele Anossai și capul Pampaca. De la acest promontoriu încolo, se îndreptă spre Ora, ținând lungul coastei, astfel încât să ajungă în ansa cu același nume. Acolo debarcă Henry d'Albaret, în după-amiaza de 1 martie.

Îl aștepta o barcă, legată la picioarele stâncilor. În larg, stătea o corvetă, cu pânzele strânse.

— Sunt căpitanul Henry d'Albaret, zise tânărul ofițer către caporalul de marină care comanda barca.

— Căpitanul Henry d'Albaret dorește să ni se alăture la bord? întrebă caporalul.

— În clipa aceasta...

Barca fu dezlegată. Împinsă de cele șase vâsle ale sale, străbătu rapid distanța care o separa de corvetă — până într-o milă.

Îndată ce Henry d'Albaret ajunse pe scara de bord a Syphantei, la pupa corvetei spre tribord, se auzi un fluierat lung, apoi răsună o salvă de tun, urmată curând de alte două. În momentul în care tânărul ofițer punea piciorul pe punte, întregul echipaj, aliniat ca la o inspecție de gală, îi prezentă arma, iar culorile corfirote fură înălțate la capătul cornului brigantinei.

Atunci, secundul corvetei înaintă și, cu o voce foarte puternică, să fie auzit de toți:

— Ofițerii și echipajul Syphantei, zise el, sunt bucuroși să îl primească la bord pe comandantul Henry d'Albaret!

Capitolul X

CAMPANIA DIN ARHIPELAG

Syphanta, corvetă obișnuită de luptă, avea o baterie alcătuită din douăzeci și două de tunuri de calibrul 24 și, pe punte — deși era o raritate pe atunci la corăbiile de această categorie — șase tunuri-mitralii de calibrul

12. Cu etrava zveltă, subțiată la pupa, cu forme bine evidențiate, putea rivaliza cu cele mai bune bastimente ale epocii. Neobosind indiferent de viteza impusă, cu ruliu moderat, navigând admirabil, aproape ca toate velierele bune, nimic n-o împiedica să-și mențină pânzele sub vânt, de la terțarolă până la rândunică. Iar comandantul său, dacă era un marinar îndrăzneț, putea ridica toate velele, fără teamă de nimic. Tangajul Syphantei nu era mai puternic decât al unei fregate. Mai curând și-ar fi pierdut arborada decât să-și fi coborât pânzele. De aici rezulta posibilitatea de a-i imprima, chiar și pe o mare furtunoasă, o viteză cu totul deosebită. De aici rezulta, de asemenea, că dispunea de mari șanse de reușită în aventuroasa croazieră pentru care o meniseră armatorii săi, coalizați împotriva piraților din Arhipelag.

Cu toate că nu era un vas de război, în sensul că era proprietatea nu a unui stat, ci a unor simpli particulari, Syphanta avea un comandament de tip militar. Ofițerii și echipajul își făcuseră serviciul pe cele mai frumoase corvete din Franța sau din Marea Britanie. Aceeași regularitate a manevrelor, aceeași disciplină la bord, aceeași ținută în navigație ca și în escale. Nimic din neglijența unei ambarcațiuni armate în grabă, la care curajul mateloților nu este întotdeauna organizat așa cum se cuvine la comandarea unui vas din marina militară.

Syphanta avea două sute cincizeci de oameni angajați pentru rolul de echipaj, în mare parte francezi, ponantezi sau provensali, iar, în rest, englezi, greci și corfiroți. Toți erau pricepuți la manevre, dârji în luptă, marinari până în adâncul ființei, pe care puteai conta în orice împrejurare — o dovediseră nu o dată. Caporali de marină, secunzi și căpitani, demni de funcțiile lor, erau intermediarii între echipaj și ofițeri. În statul major, patru locotenenți și opt sublocotenenți, de asemenea de origine corfirotă, franceză sau engleză, și un secund. Acesta din urmă, căpitanul Todros, era un vechi navigator al Arhipelagului, foarte învățat cu aceste mări pe care corveta trebuia să le cutreiere și în cotloanele cele mai ascunse. Nu exista nici o insulă pe care să n-o știe, cu toate golfurile, golfulețele, ansele și intrândurile sale. Nici o fâșie de pământ a cărei situare să nu-i fi fost cunoscută din precedentele campanii. Nici un braț de mare ale cărui coordonate să nu-i fi fost gravate în minte, cu tot atâta precizie ca și pe hărțile sale.

Acest ofițer, în vârstă de vreo cincizeci de ani, grec originar din Hydra, care servise deja sub ordinele lui Canaris și Tomasis, era un prețios auxiliar pentru comandamentul Syphantei.

Debutul acestei croaziere în Arhipelag, corveta îl făcuse sub ordinele căpitanului Stradena. Primele săptămâni de navigație fuseseră destul de norocoase, după cum am spus. Bastimente distruse, capturi importante: fusese un început de bun augur. Dar campania nu se realiza fără pierderi, și încă unele sensibile, în detrimentul echipajului și al corpului de ofițeri. Dacă lumea rămăsese fără vești de la Syphanta destul de mult timp, aceasta se datorase faptului că, la 27 februarie, avusese de susținut o luptă împotriva unei flotile de pirați, în larg de insula Lemnos.

Această luptă nu numai că o costase vreo patruzeci de oameni, uciși sau răniți, dar însuși comandantul Stradena, rănit de moarte de o ghiulea, căzuse la postul său, pe puntea de comandă.

Căpitanul Todros preluase atunci comandamentul corvetei; apoi, după ce își asigurase victoria, trăsese în portul din Egina, în scopul de a face urgente reparații la cocă și la arboradă.

Acolo, la câteva zile după sosirea Syphantei, aflaseră, nu fără surpriză, că aceasta tocmai fusese cumpărată, la un preț destul de ridicat, de către un bancher din Ragusa, al cărui împuternicit venise la Egina să reglementeze actele de bord. Toate acestea s-au realizat fără să se facă vreo contestație și a fost bine stabilit și în bună regulă că, pe viitor, corveta nu mai aparținea vechilor proprietari, armatorii corfiroți, al căror beneficiu din această vânzare a fost considerabil.

Dar, dacă Syphanta își schimbase stăpânul, destinația sa avea să rămână aceeași. Să curețe Arhipelagul de banditii care îl bântuiau, să-i repatrieze, la nevoie, pe prizonieri, pe care putea să-i lase oriunde în drumul său, să nu abandoneze sarcina până n-ar fi curățat aceste mări de cel mai groaznic dintre tâlhari, piratul Sacratif — aceasta era misiunea care îi rămăsese impusă. O dată încheiate reparațiile, secundul primi ordinul să pornească în croazieră spre coasta nordică a insulei Scio, unde trebuia să-l găsească pe noul său căpitan, care avea să devină „singurul stăpân după Dumnezeu" la bordul său.

În acel moment primise Henry d'Albaret biletul laconic, prin care era înștiințat că exista un loc liber în statul major al corvetei Syphanta.

Se știe că el acceptase, neîndoindu-se nici o clipă că respectivul loc, liber pe atunci, ar fi fost acela de comandant. Iată de ce, îndată ce pusese piciorul pe punte, secundul, ofițerii și echipajul veniră să se pună la ordinele sale, în timp ce tunul saluta culorile corfirote.

Toate acestea, Henry d'Albaret le află dintr-o discuție pe care o purtă cu căpitanul Todros. Actul prin care i se încredința comandamentul corvetei era întocmit în bună regulă. Autoritatea tânărului ofițer nu putea fi, așadar, contestată — nici nu a fost. De altfel, mai mulți ofițeri de la bord îl cunoșteau. Se știa că fusese locotenent de vas, unul dintre cei mai tineri, dar totodată dintre cei mai distinși din marina franceză. Rolul pe care îl jucase în războiul de Independență îi adusese o reputație meritată. Astfel, de la prima trecere în revistă efectuată la bordul Syphantei, numele său fu aclamat de întregul echipaj.

— Ofițeri și mateloți, zise simplu Henry d'Albaret, știu care este misiunea încredințată Syphantei. O vom îndeplini pe de-a întregul, cu ajutorul bunului Dumnezeu! Cinste fostului vostru comandant, Stradena, care și-a dat viața în mod glorios aici, pe puntea de comandă! Mă bizui pe voi! Puteți conta pe mine! Rupeți rândurile!

A doua zi, la 2 martie, corveta, cu toate pânzele sus, pierdea din vedere țărmul insulei Scio, apoi piscul muntelui Elias, care o domina, luând cap compas nordul Arhipelagului.

Unui marinar nu-i trebuie decât o privire și o jumătate de zi de navigație ca să-și dea seama de valoarea corăbiei sale. Vântul sufla dinspre nord-vest, un vânt bun, care nu le ceru să coboare dintre pânze. Comandantul d'Albaret putu, așadar, să aprecieze, încă din ziua aceea, excelentele calități nautice ale corvetei.

— Ar învinge zburătorii oricărui vas din flotele aliate, îi spuse căpitanul Todros, și ar ține-o chiar și cu vânt în două terțarole!

Ceea ce, în mintea bravului marinar, semnifica două lucruri: mai întâi, că nici o altă corabie cu pânze n-ar fi capabilă să o întreacă pe Syphanta în viteză; apoi, că solida sa arboradă și stabilitatea sa pe apă i-ar îngădui să-și păstreze velatura ridicată chiar și pe o vreme care ar fi obligat orice altă corabie s-o coboare, riscând altminteri să se ducă la fund.

Syphanta, cu mura la tribord, ținându-se îndeaproape de direcția stabilită, luă cap compas nord, astfel încât lăsă, în est, insula Metelin sau Lesbos, una dintre cele mai mari din Arhipelag.

A doua zi, corveta trecea în larg pe lângă această insulă, unde, chiar de la începutul războiului, în 1821, grecii repurtaseră o mare victorie asupra flotei otomane.

— Am fost și eu acolo, îi povesti căpitanul Todros comandantului d'Albaret. Era în luna mai. Noi aveam șaptezeci de bricuri ca să luptăm cu cinci vase turcești, patru fregate și patru corvete, care se refugiaseră în portul de la Metelin. Un vas de 74 a pornit de acolo pentru a cere ajutoare de la Constantinopol. Dar noi l-am prins repede și a sărit în aer cu cei nouă sute cincizeci de mateloți ai săi! Da! Am fost acolo, și eu am fost cel care a dat foc la cămășile de pucioasă și gudron, cu care îi îmbrăcaserăm carena! Bune cămăși, țin de cald, comandante, și ți le recomand, când va fi ocazia... pentru domnii pirați!

Merita să-l auzi pe căpitanul Todros povestindu-și astfel isprăvile, cu umorul sănătos al unui matelot din teugă. Dar faptele pe care le povestea secundul Syphantei, chiar le făcuse și le făcuse bine.

Nu fără temei Henry d'Albaret, după ce preluase comandamentul corvetei, naviga spre nord. Cu puține zile înainte de plecarea sa din Scio, corăbii suspecte fuseseră semnalate în apropiere de Lemnos și Samothrace. Câteva cabotiere levantine fuseseră prădate și distruse în apropiere de litoralul turcesc din Europa. Probabil că acești pirați, de când Syphanta îi prigonea cu îndârjire, se gândeau să se refugieze în împrejurimile septentrionale ale Arhipelagului. Din partea lor, era o măsură de prudență.

În apele insulei Metelin nu se vedea nimic. Doar câteva corăbii de comerț, care comunicară cu Syphanta și cărora prezența sa le readuse liniștea.

Timp de alte cincisprezece zile, corveta, deși greu încercată de vremea rea a echinocțiului, și-a îndeplinit conștiincioasă misiunea. În timpul a două sau trei hule succesive, care o siliră să se repună la capă, Henry d'Albaret putu aprecia atât calitățile corăbiei, cât și pe ale echipajului. Dar și el putu fi apreciat și nu-și dezminți reputația, deja răspândită printre ofițerii marinei franceze, de iscusit într-ale manevrelor. De talentele sale de tactician în timpul luptei navale aveau să-și dea seama ceva mai târziu. Cât despre curajul său în bătălie, nimeni nu-l punea la îndoială.

În aceste circumstanțe dificile, tânărul comandant se arătă tot atât de priceput în teorie cât și în practică. Avea un caracter îndrăzneț, o mare tărie sufletească, un imperturbabil sânge rece, mereu gata să prevadă, dar și să stăpânească evenimentele. Pe scurt, era un marinar, iar acest cuvânt spunea totul.

În a doua jumătate a lunii martie, corveta a făcut cunoștință cu țărmul insulei Lemnos. Această insulă, cea mai importantă din acest capăt al Mării Egee, lungă de cincisprezece leghe, lată de șase, nu fusese atinsă, ca și vecina sa Imbro, de Războiul de Independență; dar, în mai multe rânduri, piratii veniseră aici, chiar până la intrarea în radă, ca să pună mâna pe vasele de comerț. Corveta, voind să își reîmprospăteze proviziile, făcu escală în port, în momentul acela foarte aglomerat. La vremea respectivă, într-adevăr, se construiau multe corăbii în Lemnos, dar, de teama piraților, ba nu se terminau cele în șantier, ba nu îndrăzneau să iasă cele terminate. De aici, marea aglomerație.

Informațiile pe care comandantul d'Albaret le obținu pe această insulă nu puteau decât să-l încurajeze să-și continue campania în nordul Arhipelagului. De mai multe ori, chiar, fu repetat numele de Sacratif în fața ofițerilor săi și a lui.

— Ah! izbucni căpitanul Todros, într-adevăr ard de nerăbdare să mă întâlnesc față în față cu acest pungaș, care mi se pare intrat cumva în legendă! Aceasta mi-ar dovedi, cel puțin, că există!

— Te îndoiești, așadar, că ar exista? întrebă însuflețit Henry d'Albaret.

— Pe cuvânt, comandante, răspunse Todros, dacă vrei să știi părerea mea, eu nu cred deloc în acest Sacratif și nu știu pe nimeni să se poată lăuda că l-ar fi văzut vreodată! Poate că este o poreclă de luptă, cum își iau toate căpeteniile de pirați pe aici! Vezi dumneata, eu socotesc că mai mult de unul s-a legănat deja, sub această poreclă, în vârful unei vergi a trinchetului! De altfel, nu contează! Principalul este că acești netrebnici trebuiau spânzurați și au fost!

— La urma urmei, ceea ce spui este foarte posibil, căpitane Todros, răspunse Henry d'Albaret, și aceasta ar explica darul de ubicuitate de care se pare că se bucură acest Sacratif.

— Ai dreptate, comandante, adăugă un ofițer francez. Dacă Sacratif a fost văzut, cum se pretinde, în diverse locuri deodată și chiar în aceeași zi, s-a întâmplat pentru că numele acesta este luat de mai mulți șefi ai acestor bandiți!

— Și dacă îl folosesc mai mulți, e ca să-i încurce mai tare pe oamenii cinstiți care îi urmăresc să-i stârpească! replică secundul Todros. Dar, repet, există un mjloc sigur ca să facem să dispară numele acesta, și anume să-i spânzurăm pe toți cei care îl poartă... ba chiar și pe cei care nu îl poartă! În

felul acesta, adevăratul Sacratif, dacă există, nu va scăpa de funia pe care o merită pe drept cuvânt!

Căpitanul Todros avea dreptate, dar problema rămânea mai departe aceea de a-i întâlni pe acești răufăcători care nu se lăsau încolțiți!

— Căpitane Todros, întrebă atunci Henry d'Albaret, în timpul primei campanii a Syphantei și chiar în timpul campaniilor dumitale dinainte, n-ai dat vreodată de o șaică, de vreo sută de tone, cu numele de Karysta?

— Niciodată, răspunse secundul.

— Dar dumneavoastră, domnii mei? insistă comandantul, adresându-se ofițerilor.

Nici unul dintre ei nu auzise vorbindu-se despre șaică, deși mai mulți dintre ei cutreierau aceste mări ale Arhipelagului încă de la începutul Războiului de Independență.

— Nici numele de Nicolas Starkos, căpitanul acestei Karysta, n-a ajuns vreodată la urechile voastre? întrebă Henry d'Albaret, stăruind.

Acest nume le era absolut necunoscut ofițerilor corvetei. Nici nu era de mirare, de altfel, întrucât era vorba despre patronul unei simple corăbii de comerț, cum se întâlnesc cu sutele prin factoriile Levantului.

Cu toate acestea, Todros spuse că parcă și-ar aminti, foarte vag, că, numele de Starkos îl auzise rostit în timpul unei escale în portul Arcadiei, din Messenia. Trebuia să fi fost căpitanul vreuneia dintre acele corăbii interlope, care transportau pe coastele barbare prizonierii vânduți de către autoritățile musulmane.

— Bun! Dar nu putea fi același Starkos despre care vorbim, adăugă el. Fiindcă, spuneai dumneata, Starkos este patronul unei șeici, iar o șaică nu este de ajuns de încăpătoare pentru un astfel de trafic.

— Adevărat, răspunse Henry d'Albaret și opri aici discuția.

Dar, dacă se gândea la Nicolas Starkos, aceasta se întâmpla pentru că mintea sa se întorcea necontenit la misterul de nedeslușit al dublei dispariții, a Hadjinei Elizundo și a Andronikăi. Acum, aceste două nume erau nedespărțite în amintirile sale.

Pe la 25 martie, Syphanta se găsea în dreptul vârfului insulei Samothrace, la șaizeci de leghe în nordul insulei Scio. Se înțelege, luând în considerație timpul scurs în raport cu drumul parcurs, că toate refugiile de prin împrejurimi fuseseră minuțios cercetate. Într-adevăr, ceea ce corveta nu putea face, acolo unde adâncimea fundului mării era prea mică, bărcile sale făceau pentru ea. Dar, până în acea zi, căutările rămăseseră fără rezultat.

Insula Samothrace fusese crâncen devastată în timpul războiului, iar turcii o mai țineau încă în stăpânire. Se putea presupune, așadar, că piraților își găsiseră un adăpost sigur în numeroasele golfulețe ale insulei, lipsită de un port veritabil. Muntele Saoce se ridică până la cinci sau șase mii de picioare și, de la această înălțime, le venea ușor străjilor să zărească și să semnaleze la timp orice corabie care li se părea suspectă. Piraților, preveniți dinainte, aveau, așadar, toată înlesnirea să fugă înainte de a fi blocați. Așa se și întâmplase, probabil, căci Syphanta nu se întâlni cu nimeni în aceste ape, aproape pustii.

Henry d'Albaret dădu atunci ordin să se pornească spre nord-vest, astfel încât să ajungă la insula Thasos, situată la vreo douăzeci de leghe distanță de Samothrace. Vântul se ridicase, iar corveta avea de manevrat împotriva unei foarte puternice brize, dar găsi, curând, adăpostul pământului și, prin urmare, o mare mai domoală, care-i făcu înaintarea mai ușoară.

Ciudată soartă pentru puzderia de insule din Arhipelag! În vreme ce Scio și Samothrace avuseseră atâta de suferit din partea turcilor, Thasos, nu mai mult decât Lesbos sau Imbro, nu se resimțise în urma șocului războiului. Or, toată populația din Thasos este grecească; moravurile de pe aici sunt primitive; bărbați și femei au păstrat în gătelile lor, veșminte sau pieptănături, toată grația artei antice. Autoritățile otomane, cărora această insulă li se închinase încă de la începutul secolului al XV-lea, ar fi putut, așadar, s-o jefuiască după voie, fără a întâmpina vreo cât de mică rezistență. Totuși, printr-un favor inexplicabil și cu toate că bogăția locuitorilor săi era de natură să atâțe pofta acestor sălbatici fără scrupule, insula fusese cruțată, până atunci.

Dar, dacă n-ar fi sosit Syphanta, se prea poate ca și Thasosul să fi cunoscut ororile jafului.

Într-adevăr, pe data de 2 aprilie, portul care se numește astăzi Pyrgos, situat în nordul insulei, era serios amenințat de o descindere a piraților. Cinci sau șase corăbii de-ale lor, mistike și djerme, împreună cu o brigantină, armată cu o duzină de tunuri, stăteau amenințătoare în fața orașului. Debarcarea acestor bandiți în mijlocul unei populații neobișnuite cu luptele s-ar fi sfârșit printr-un dezastru, fiindcă insula nu avea nici pe departe suficiente forțe să li se opună.

Dar corveta apăru în radă și, de îndată ce fu semnalată, printr-un pavilion ridicat în vârful catargului principal al brigantinei, toate aceste vase s-au

aranjat în linie de luptă — lucru ce indica o îndrăzneală nemaipomenită din partea lor.

— Așadar, vor ataca? strigă căpitanul Todros, care se postase pe puntea de comandă, în apropierea comandantului.

— Vor ataca... sau se vor apăra! replică Henry d'Albaret, destul de surprins de atitudinea piraților.

— La dracu! M-aș fi așteptat mai curând să-i văd pe acești pungași fugind cu toate pânzele înălțate!

— Să reziste, din contră, căpitane Todros! Chiar să atace! Dacă fug, unii vor reuși, fără îndoială, să ne scape! Dă ordin să se înceapă pregătirile de luptă!

Ordinele comandantului se executară pe loc. La baterie, tunurile au fost încărcate și amorsate, iar ghiulelele, plasate la îndemâna servanților. Pe punte, s-au așezat tunurile–mitralii în poziție de tragere și s-au distribuit armele, muschetele, pistoletele, săbiile și securile de abordaj. Gabierii au fost pregătiți pentru manevră, atât în vederea unei lupte imediate, cât și a pornirii în urmărirea fugarilor. Toate acestea s-au efectuat cu tot atâta ordine și promptitudine ca și când Syphanta ar fi fost un vas de război.

Între timp, corveta se apropia de flotilă, gata să atace sau să respingă orice atac. Planul comandantului era de a se îndrepta spre brigantină, să o salute cu o salvă care ar fi putut s-o scoată în afara luptei, apoi să o acosteze și să-și lanseze oamenii la abordaj.

Dar probabil că pirații, deși se pregăteau de luptă, nu se gândeau decât să fugă. Dacă n-o făcuseră mai devreme, se întâmplase pentru că fuseseră luați prin surprindere de sosirea corvetei, care acum le închidea rada. Le rămânea, așadar, să își coordoneze mișcările pentru a încerca să forțeze trecerea.

Brigantina deschise focul. Își îndreptase tunurile astfel încât să-i poată doborî catargele corvetei sau măcar unul dintre ele. Dacă ar fi reușit, ar fi avut niște condiții mai favorabile pentru a scăpa de urmărirea adversarei.

Salva trecu la șapte sau opt picioare pe deasupra punții Syphantei, reteză câteva fungi, rupse câteva scote și brațe de vergă, făcu să zboare în bucăți o parte din balansinele vergilor dintre arborele principal și arborele trinchet și răni trei sau patru mateloți, dar nu grav. Pe ansamblu, nu atinse nici punct esențial.

Henry d'Albaret nu răspunse imediat. Ordonă oamenilor să se înainteze drept spre brigantină, iar salva sa de la tribord nu porni decât după ce se destrămă fumul primelor explozii.

Spre marele noroc al brigantinei, căpitanul său a putut să cârmească, profitând de briză, și nu primi decât două sau trei ghiulele în coca, deasupra liniei de plutire. Chiar dacă îi muriseră câțiva oameni, totuși nu fusese scoasă din luptă.

Dar proiectilele corvetei, care rataseră, nu fuseseră zadarnice. Mistika, pe care brigantina o descoperise când cârmise, a primit o bună parte din șarjă în parapeții de la babord și, din păcate pentru ea, începu să ia apă.

— Dacă n-a fost brigantina, iată că însoțitoarea ei a încasat-o în bătrâna sa coajă! strigară câțiva mateloți, postați pe teugă, la prova Syphantei.

— Pe porția mea de vin că se scufundă în cinci minute!

— Ba în trei!

— S-a făcut! Și să-mi curgă vinul tău pe gâtlej la fel de ușor cum îi intră ei apa prin găurile din coca!

— Se scufundă!... Se scufundă!...

— Iat-o deja în apă până la brâu... și urmează să intre până deasupra creștetului!

— Și toți puii ăștia de draci sar din ea, cu capul înainte, salvându-se înot!

— Prea bine! dacă preferă frânghia de gât în loc de înecul în mijlocul mării, nu trebuie să-i supărăm!

Într-adevăr, mistika se scufunda, încetul cu încetul. De asemenea, înainte ca apa să-i fi urcat deasupra chilei, echipajul se aruncase în mare, în scopul de a ajunge la vreo altă corabie din flotilă.

Dar acestea din urmă aveau alte griji decât să se ocupe de a culege supraviețuitorii mistikăi! Căutau doar o cale de scăpare. Astfel, toți acești mizerabili se înecară, fără ca vreun căpătâi de frânghie să le fie aruncat pentru a-i ridica la bord.

De altfel, a doua salvă a Syphantei fu trimisă, de data aceasta, uneia dintre djermele care se vedeau dintr-o coastă și pe care o dezmembră complet. N-a fost nevoie de mai mult pentru a o nimici. Curând, djerma dispăru într-o cortină de flăcări, pe care o jumătate de duzină de proiectile înroșite în foc o aprinseseră pe puntea sa.

Văzând acest rezultat, celelalte două mici ambarcațiuni pricepură că nu vor izbuti să se apere de tunurile corvetei. Era la fel de limpede că, și de-ar fi fugit, n-ar fi avut nici o șansă să-i scape unui vas de mare viteză.

Astfel, căpitanul brigantinei trecu la unica măsură pe care o putea lua, dacă voia să-și salveze echipajul. Dădu semnalul de adunare. În câteva minute, piraţii se refugiaseră la bordul său, după ce abandonaseră o mistikă și o djermă, cărora le puseseră foc și care nu întârziară să sară în aer.

Echipajul brigantinei, astfel întărit cu o sută de oameni, se bucura acum de condiţii mai bune pentru a accepta lupta prin abordaj, în cazul în care n-ar fi reușit să fugă.

Chiar dacă echipajul său era acum egal în număr cu acela al corvetei, totuși cel mai bine era să-și caute salvarea în fugă. De aceea, nu ezită să-și pună în valoare avantajele vitezei pe care le poseda, încercând să se refugieze pe coasta otomană. Acolo, căpitanul său ar fi știut atât de bine să se ascundă între stâncile de la țărm, încât corveta nu l-ar fi putut nici descoperi, nici urma, dacă l-ar fi descoperit.

Briza se întărise considerabil. Brigantina nu ezită, totuși, să greeze toate pânzele, până la contra-rândunici, cu riscul de a-și frânge arborada, și începu să se îndepărteze de Syphanta.

— Bun! strigă căpitanul Todros. M-aș mira peste poate ca picioarele sale să fie tot atât de lungi ca ale corvetei noastre!

Și se întoarse către comandant, de la care aștepta ordinele.

Dar, în clipa aceea, atenţia lui Henry d'Albaret tocmai fusese atrasă în altă parte. El nu privea spre brigantină. Cu ocheanul îndreptat către portul din Thasos, observa o ambarcaţiune ușoară care forța pânzele pentru a se îndepărta.

Era o șaică. Purtată de o prielnică briză dinspre nord-vest, care-i permitea să-și desfășoare toate pânzele, pornise prin trecătoarea din sudul portului, pe unde pescajul său redus îi îngăduia accesul.

Henry d'Albaret, după ce o privise cu atenţie, își dădu nervos ocheanul la o parte:

— Karysta! strigă el.

— Cum?! Adică asta e șaica de care ne-ai vorbit? întrebă căpitanul Todros.

— Chiar aceasta, și ce n-aș da să pun mâna pe ea...

Henry d'Albaret nu-și termină fraza. Între brigantina cu un numeros echipaj de piraţi la bord și Karysta, cu toate că era comandată, fără îndoială, de Nikolas Starkos, datoria sa nu-i permitea să ezite. Desigur, abandonând urmărirea brigantinei, manevrând să iasă în extremitatea trecătoarei, i-ar fi putut tăia calea șeicii, ar fi putut s-o ajungă, să o cucerească. Dar ar fi însemnat

să sacrifice interesul general în fața interesului personal. Și nu trebuia. Să se repeadă după brigantină, fără să piardă nici o clipă, să încerce s-o captureze ca s-o distrugă, iată ce trebuia să facă și ceea ce făcu. Aruncă o ultimă privire spre Karysta, care se îndepărta cu o uluitoare viteză prin trecătoarea rămasă liberă și dădu ordin să se pornească în urmărirea bastimentului pirat, care începuse să prindă distanță în direcție contrară.

Cât ai clipi, Syphanta, cu toate pânzele sus, porni iute pe siajul brigantinei. În același timp, tunurile sale de vânătoare fură așezate în poziție de tragere și, cum cele două corăbii nu se aflau încă la mai mult de o jumătate de milă una de alta, corveta începu să vorbească.

Ce spunea, fără îndoială, nu era pe placul brigantinei. Iată de ce, cârmind două carturi, aceasta încercă să vadă dacă, în noua poziție, nu va reuși să se îndepărteze de adversara sa.

Nu se observă nici o schimbare.

Timonierul Syphantei puse puțin bara sub vânt, iar corveta cârmi, la rândul său.

Timp de o jumătate de oră, urmărirea fu continuată în aceleași condiții. Pirații pierdeau vizibil distanță și nu mai încăpea îndoială că vor fi ajunși înainte de căderea nopții. Dar lupta dintre cele două corăbii avea să se termine altfel.

Printr-o norocoasă lovitură, una dintre ghiulelele Syphantei izbuti să doboare catargul trinchetului de pe brigantină. Imediat corabia căzu sub vânt, iar corveta nu mai avu altceva de făcut decât să continue să înainteze, ca să se găsească în flancul brigantinei, un sfert de oră mai târziu.

Atunci, se auzi o înspăimântătoare detunătură. Syphanta tocmai își trimisese o întreagă încărcătură a tunurilor de la tribord, de la mai puțin de o jumătate de ancablură. Brigantina fu parcă săltată de această avalanșă de fier; însă numai opera moartă[25] fusese atinsă și nu se scufundă.

Cu toate acestea, căpitanul, al cărui echipaj fusese decimat de această ultimă șarjă, pricepu că nu mai putea rezista multă vreme și coborî pavilionul.

Într-o clipă, bărcile corvetei acostară brigantina și îi aduseră pe cei câțiva supraviețuitori. În urma lor, corabia, lăsată pradă flăcărilor, arse până în momentul în care incendiul atinse linia sa de plutire. Atunci, se scufundă în valuri.

---

[25] Partea de deasupra liniei de plutire a unui vas. (N.tr.)

Syphanta făcuse o treabă bună și utilă. Cine era șeful acestei flotile, numele său, originea sa, antecedentele sale, nu aveau să se afle vreodată, fiindcă acesta refuză cu încăpățânare să răspundă la întrebările care îi fură adresate. Cât despre tovarășii lui, ei au păstrat, de asemenea, tăcerea și, poate că, după cum se mai întâmplă uneori, chiar nu știau nimic despre trecutul celui care îi comanda. Dar, că erau pirați, nu se puteau înșela, și făcură prompt dreptate.

Totuși, apariția și dispariția șeicii îi dăduseră în mod deosebit de gândit lui Henry d'Albaret. Într-adevăr, împrejurările în care tocmai părăsise Thasosul nu puteau s-o facă decât absolut suspectă. Voise să profite de lupta pe care o dădea corveta împotriva flotilei, ca să scape mai sigur? Se temea să se trezească față în față cu Syphanta, pe care poate o recunoscuse? O corabie cinstită ar fi rămas liniștită în port, întrucât piraților nu căutau decât să se îndepărteze! Dimpotrivă, iată că această Karysta, cu riscul de a cădea în mâinile lor, se grăbise să-și ridice ancora și să pornească în larg! Nimic mai dubios decât acest mod de a acționa și puteai să te întrebi dacă nu cumva fusese în înțelegere cu piraților! Într-adevăr, comandantul d'Albaret n-ar fi fost surprins să afle că Nicolas Starkos era unul de-ai lor. Din păcate, nu se mai putea bizui decât pe hazard ca să-i regăsească urma. Noaptea tocmai se lăsa, iar Syphanta, recoborând spre sud, nu mai avea nici o șansă să întâlnească șaica. Așadar, oricâte regrete ar fi încercat Henry d'Albaret pentru că pierduse ocazia de a-l captura pe Nicolas Starkos, trebui să se resemneze, căci își făcuse datoria. Rezultatul luptei de la Thasos însemna cinci corăbii distruse, fără să-l fi costat aproape nimic pe echipajul corvetei. De acum încolo, poate, și pentru un oarecare timp, siguranța era reinstaurată în vecinătățile Arhipelagului septentrional.

Capitolul XI

SEMNALE FĂRĂ RĂSPUNS

La opt zile după lupta de la Thasos, Syphanta, scotocind toate golfulețele de pe țărmul otoman de la Cavala până la Orphana, traversa golful Contessa, apoi naviga de la capul Deprano până la capul Paliuri, în deschiderea golfurilor de la Monte Santo și de la Cassandra; în sfârșit, în ziua de 15 aprilie,

începu să piardă din vedere crestele muntelui Athos, al cărui cel mai important vârf se ridică la aproape două mii de metri înălțime deasupra nivelului mării.

Nici o corabie suspectă n-a fost zărită în decursul acestei navigări. De mai multe ori au apărut niște escadre turcești; dar Syphanta, navigând sub pavilion corfirot, nu a crezut de cuviință să comunice cu aceste vase, pe care comandantul său l-ar fi întâmpinat mai degrabă cu lovituri de tun decât ridicându-și pălăria. Se întâmplă pe dos cu vreo câteva cabotiere grecești, de la care obținură mai multe informații, care nu puteau fi decât utile pentru misiunea corvetei.

În aceste circumstanțe, la 26 aprilie, Henry d'Albaret luă la cunoștință un fapt de mare importanță. Puterile aliate tocmai hotărâseră că orice întărire care ar fi sosit pe mare pentru Ibrahim trebuia interceptată. În plus, Rusia declarase oficial război sultanului. Situația în Grecia continua, așadar, să se îmbunătățească și, oricâte întârzieri urma să mai sufere încă, țara se îndrepta în mod sigur spre cucerirea independenței sale.

La 30 aprilie, corveta pătrunsese până în străfundul golfului Salonic, punctul extrem pe care-și propusese să-l atingă în nord-vestul Arhipelagului, în cursul acestei croaziere. Avu din nou ocazia să urmărească vreo câteva chebekuri, bricuri sau polacre, care nu-i scăpară decât găsindu-și cu iuțeală adăpost la țărm. Dacă echipajele nu pieriseră până la ultimul om, cel puțin, cele mai multe dintre aceste ambarcațiuni fuseseră scoase din folosință.

Syphanta și-a reluat, apoi, drumul spre sud-est, astfel încât să poată observa cu grijă coastele meridionale ale golfului Salonic. Dar alarma fusese dată, fără îndoială, căci nici măcar un pirat, căruia i-ar fi aplicat, desigur, dreapta pedeapsă nu se arătă.

Și atunci se produse un fapt ciudat, inexplicabil chiar, la bordul corvetei.

La 10 mai, în jurul orei șapte seara, întorcându-se în careul care ocupa toată partea dinapoi a Syphantei, Henry d'Albaret găsi o scrisoare așezată pe masă. O luă, o apropie de lampa de ruliu care se legăna în plafon și îi citi adresa.

Adresa era concepută astfel:

„Căpitanului Henry d'Albaret, comandantul corvetei Syphanta, pe mare".

Henry d'Albaret crezu că recunoaște această scrisoare. Semăna, într-adevăr, cu aceea pe care o primise la Scio și prin care era informat că exista un loc liber la bordul corvetei.

Iată ce conținea noua scrisoare, în mod atât de bizar sosită, de data aceasta, și dincolo de orice posibilități ale poștei:

„Dacă domnul comandant d'Albaret va binevoi să-și organizeze planul de campanie de-a lungul Arhipelagului astfel încât să ajungă în împrejurimile insulei Scarpanto în prima săptămână a lunii septembrie, atunci va acționa pentru binele tuturor și al misiunii care îi este încredințată."

Nici dată, nici semnătură, ca și în cazul scrisorii primite la Scio. Iar când Henry d'Albaret le compară, se putu încredința că ambele fuseseră scrise de aceeași mână.

Cum să-și explice aceasta? Prima scrisoare sosise prin poștă. Dar aceasta din urmă nu putuse ajunge decât dacă o persoană de la bord ar fi pus-o pe masă. Așadar, această persoană trebuia s-o fi avut încă de la începutul campaniei sau să îi fi parvenit în timpul vreuneia dintre ultimele escale ale Syphantei. În plus, scrisoarea nu fusese acolo când comandantul părăsise careul, cu o oră în urmă, pentru a merge pe punte să dea dispozițiile pentru noapte. Rezulta că obligatoriu fusese așezată de mai puțin de o oră pe masa careului.

Henry d'Albaret sună.

Apăru un timonier.

— Cine a intrat aici cât am fost eu pe punte? îl întrebă Henry d'Albaret.

— Nimeni, comandante, răspunse matelotul.

— Nimeni?... Dar se poate să fi intrat cineva fără să-l fi văzut tu?

— Nu, comandante, pentru că eu nu mi-am părăsit postul nici o clipă.

— Bine!

Timonierul se retrase, după ce își duse mâna la beretă.

„Mi se pare imposibil, ce-i drept, își spuse Henry d'Albaret, ca un om de la bord să fi reușit să intre pe ușă fără să fi fost văzut! Dar, pe înserate, oare n-a putut să se strecoare până la galeria exterioară și să intre pe una din ferestrele careului?"

Henry d'Albaret merse să verifice starea ferestrelor. Numai că, aceste ferestre, la fel ca și cele din cabina lui, erau închise pe dinăuntru. Așadar, evident, era cu neputință ca o persoană, venită din afară, să fi trecut printr-una din aceste deschizături.

Faptul, la urma urmei, nu era de natură să-l îngrijoreze câtuși de puțin pe Henry d'Albaret; cel mult să-l surprindă și poate să-i aţâțe acel sentiment de curiozitate nesatisfăcută, pe care oricine îl încearcă în fața unui fenomen greu de explicat. Rămânea sigur că, într-un fel sau altul, scrisoarea anonimă ajunsese la adresă, iar că destinatarul nu era altul decât comandantul Syphantei.

Henry d'Albaret, după ce chibzui o vreme, se hotărî să nu pomenească vreun cuvânt despre această problemă, nici măcar secundului corvetei. La ce i-ar fi folosit să vorbească? Misteriosul său corespondent, oricine ar fi fost, în mod cert nu s-ar fi lăsat descoperit.

Acum, avea să țină cont comandantul de sfatul din această scrisoare?

„Bineînțeles! își zise el. Cel care mi-a scris prima oară, la Scio, nu m-a înșelat înștiințându-mă că există un loc liber în statul major al Syphantei. De ce m-ar înșela a doua oară, invitându-mă să mă apropii de insula Scarpanto în prima săptămână a lunii septembrie? Dacă mă cheamă acolo, nu poate fi decât în interesul misiunii care mi-a fost încredințată! Da! Îmi voi schimba planul de campanie și voi fi, la data stabilită, acolo unde mi se cere să fiu!"

Henry d'Albaret împături prețioasa scrisoare care îi dădea noile instrucțiuni; apoi, după ce își luă hărțile, se așternu să studieze un nou plan de croazieră, astfel încât să își ocupe cele patru luni care rămăseseră de trecut până la sfârșitul lui august.

Insula Scarpanto era situată în sud-est, în celălalt capăt al Arhipelagului, respectiv la vreo sută de leghe, în linie dreaptă. Așadar, corveta avea destul timp să inspecteze diversele puncte de pe coasta Moreei, pe unde piraţii își găseau atât de lesne un refugiu, ca și în întregul grup al Cicladelor, insule semănate de la gura golfului Egina până la insula Creta.

Pe ansamblu, această obligativitate de a se găsi în preajma insulei Scarpanto la vremea indicată nu avea să modifice decât foarte puțin itinerarul deja stabilit de către comandantul d'Albaret. Ceea ce se plănuise, avea să facă, fără să-și scurteze nimic din programul său. Astfel, Syphanta, pe data de 20 mai, după ce observase micuțele insule Pelerissa, Peperi, Sarakino și Skantxoura, în nordul insulei Negropontis, porni către apele Skyrosului.

Skyros este una dintre cele mai importante nouă insule care alcătuiesc acest grup, din care Antichitatea ar fi trebuit, poate, să facă patria celor nouă Muze. În portul său de la Sfântul Gheorghe, sigur, larg, bun pentru ancorare,

echipajul corvetei își putu reface cu ușurință proviziile de carne proaspătă, de oaie și de prepeliță, de grâu și de orz, și să se aprovizioneze cu o anumită cantitate din acest vin excelent, care reprezintă una dintre bogățiile ținutului. Această insulă, profund implicată în evenimentele semimitologice ale războiului troian, care a devenit faimoasă prin numele lui Licomede, Ahile și Ulise, urma să revină curând regatului Greciei, în eparhia Eubeei.

Cum țărmurile Skyrosului sunt extrem de franjurate, cu anse și golfulețe în care pirații își puteau găsi cu ușurință un adăpost, Henry d'Albaret trecu la cercetarea lor minuțioasă. Când corveta era nevoită să arunce ancora la câteva ancabluri distanță de țărm, bărcile sale nu lăsau nici un cotlon nevizitat.

Această riguroasă explorare n-a dus la nici un rezultat. Toate aceste refugii erau pustii. Singura informație pe care comandantul d'Albaret o culese de la autoritățile insulei fu următoarea: cu o lună înainte, în aceleași locuri, mai multe vase de comerț fuseseră atacate, prădate și distruse de un bastiment navigând sub pavilion de pirat, iar acest act pirateresc i se atribuia faimosului Sacratif. Dar, pe ce anume se întemeia afirmația nimeni n-ar fi putut spune, într-atât domnea incertitudinea în ceea ce privea însăși existența acestui personaj.

Corveta părăsi Skyrosul după cinci sau zile de escală. Pe la sfârșitul lunii mai, se apropie de coastele marii insule Eubeea, numită și Negropontis, căreia îi cercetă atent căile de acces pe mai mult de patruzeci de leghe lungime.

Se știe că această insulă a fost una dintre cele dintâi care au trecut la arme la începutul războiului de Independență, în 1821; dar turcii, după ce se închiseseră în citadela din Negropontis, își păstraseră poziția cu o rezistență înverșunată și, în același timp, se fortificau în Karystos. Apoi, sprijiniți de trupele lui Iusuf, s-au răspândit prin insulă și s-au dedat masacrelor obișnuite, până în momentul în care un șef grec, Diamantis, a reușit să le înăbușe, în septembrie 1823. Atacându-i pe soldații otomani prin surprindere, i-a ucis pe cei mai mulți și i-a obligat pe fugari să traverseze înapoi strâmtoarea, pentru a se retrage în Tesalia.

Dar, în cele din urmă, avantajul rămăsese de partea turcilor datorită superiorității lor numerice. După o zadarnică tentativă a colonelului Fabvier și a șefului de escadron Regnaud de Saint-Jean d'Angély, în 1826, otomanii au rămas definitiv stăpânii întregii insule.

Așa stăteau încă lucrurile în momentul în care Syphanta trecu pe dinaintea coastei de la Negropontis. De la bordul său, Henry d'Albaret putu revedea acest teatru al unei sângeroase lupte, la care și el luase parte personal. Nu se mai luptau în clipa aceea și, după recunoașterea noului regat, insula Eubeea, cu cei șaizeci de mii de locuitori ai săi, avea să formeze una din nomarhiile[26] Greciei.

Oricât de primejdioasă putea fi încercarea de a face ordine pe această mare, aproape pe sub tunurile turcești, corveta și-a continuat croaziera și a distrus încă vreo douăzeci de corăbii-pirat care se aventuraseră până în grupul Cicladelor.

Această expediție i-a luat cea mai mare parte a lunii iunie. Apoi, coborî spre sud-est. În ultimele zile ale lunii, se regăsi în dreptul insulei Andros, cea dintâi dintre Ciclade, situată în extremitatea Eubeei — insulă patriotă, ai cărei locuitori s-au revoltat, în același timp cu cei din Psara, împotriva dominației otomane.

De aici, comandantul d'Albaret, găsind potrivit să-și modifice direcția, cu scopul de a se apropia de coastele Peloponesului, înaintă drept spre sud-est. La 2 iulie, zări insula Zea, antica Keos sau Kos, dominată de semețul pisc al muntelui Elie.

Syphanta făcu escală, pentru vreo câteva zile, în portul insulei Zea, unul dintre cele mai bune din zonă. Aici, Henry d'Albaret și ofițerii săi se reîntâlniră cu mai mulți locuitori curajoși, care fuseseră tovarășii lor de arme în timpul primilor ani de război. Astfel, primirea de care se bucură corveta a fost dintre cele mai călduroase. Dar, cum nici unui pirat nu-i putea trece prin minte să se refugieze în golfulețele acestei insule, Syphanta nu întârzie să-și reia cursul croazierei sale, depășind, la 5 iulie, capul Colonna, din sud-estul Aticii.

La sfârșitul săptămânii, navigația fu încetinită, din lipsă de vânt, la gura golfului Egina, care pătrunde atât de adânc în pământul Greciei, până atinge Istmul Corint. Trebuia să fie cu ochii în patru. Syphanta, aproape imobilizată din pricina absenței vântului, nu putea ajunge nici pe un mal, nici pe celălalt. Or, pe aceste mări destul de rar frecventate, dacă vreo câteva sute de bărci cu vâsle ar fi acostat-o, ar fi avut mari dificultăți să se apere. Astfel, echipajul stătea gata pregătit să respingă orice atac — și nu greșea.

---

[26] Veche diviziune teritorial-administrativă, condusă de un nomarh (guvernator). (N.tr.)

Într-adevăr, s-au văzut apropiindu-se mai multe bărci, ale căror intenții nu puteau lăsa loc îndoielii; numai că nu îndrăzniseră să înfrunte prea de aproape tunurile și muschetele corvetei.

La 10 iulie, vântul reîncepu să bată dinspre nord, împrejurare favorabilă pentru Syphanta care, după ce trecu în viteză prin fața micului târg Damala, ocoli rapid capul Skyli, la extremitatea cornului golfului Nafplion.

La 11 iulie, se ivea în dreptul Hydrei și, peste alte trei zile, înaintea insulei Spetzia. Inutil să insistăm asupra rolului pe care l-au jucat locuitorii acestor două insule în războiul de Independență. La început, hydrioții, spetzioții și vecinii lor, ipsarioții, posedau peste trei sute de vase de comerț. După ce le prefăcuseră în vase de război, se lansaseră, nu fără succes, împotriva flotelor otomane. Aici a fost leagănul familiilor Condouriotis, Tombasis, Miaoulis, Orlandos și al multora de nobilă origine, care și-au plătit, întâi cu averile lor, apoi cu sângele lor, această datorie către patrie. De aici au pornit redutabilele aruncătoare de flăcări, care au devenit, curând, spaima turcilor. Astfel, în pofida revoltelor interne, aceste două insule n-au fost niciodată întinate de piciorul asupritorului.

În momentul în care Henry d'Albaret le vizita, acestea tocmai începuseră să se retragă dintr-o luptă, deja mult slăbită în intensitate, și de o parte și de cealaltă. Nu era prea departe ceasul când ele aveau să se alipească noului regat, alcătuind două eparhii ale departamentului Corintiei și Argolidei.

La 20 iulie, corveta făcea escală în portul Hermopolis, pe insula Syros, patria credinciosului Eumeu, atât de poetic evocat de Homer. În vremea aceea, ea mai servea încă drept refugiu tuturor celor pe care turcii îi goniseră de pe continent. Syrosul, a cărei episcopie catolică se află în continuare sub protecția Franței, își puse toate resursele la dispoziția lui Henry d'Albaret. În nici un port al patriei sale tânărul comandant n-ar fi găsit nici o mai bună, nici o mai prietenească primire.

Un singur regret se împleti cu această bucurie resimțită când se văzu bine primit — aceea că nu ajunsese cu trei zile mai devreme.

Într-adevăr, într-o discuție pe care o avu cu consulul Franței, acesta din urmă îl înștiință că o șaică, purtând numele de Karysta și navigând sub pavilion grecesc, părăsise portul, cu șaizeci de ore înainte. De aici, trase concluzia că șaica, fugind din insula Thasos, în timpul luptei corvetei cu pirații, se îndreptase către ținuturile meridionale ale Arhipelagului.

— Dar se știe cumva unde s-a dus? întrebă însuflețit Henry d'Albaret.

— După câte am auzit spunându-se, răspunse consulul, trebuia să apuce pe ruta spre insulele din sud-est, dacă nu avea chiar destinația de a ajunge într-unul din porturile Cretei.

— N-ați intrat deloc în vorbă cu căpitanul său? mai întrebă Henry d'Albaret.

— Deloc, comandante.

— Și nu știți dacă acest căpitan se numea Nicolas Starkos?

— N-am idee.

— Și nimic nu v-a dat de bănuit că această șaică făcea parte din flotila de pirați, care bântuie prin această parte a Arhipelagului?

— Nimic; dar, dacă a fost așa, răspunse consulul, nu este de mirare că și-a întins pânzele spre Creta, unde sunt câteva porturi întotdeauna deschise pentru acești bandiți!

Această veste îi stârni imediat comandantului Syphantei o veritabilă emoție, ca de altfel tot ce ar fi avut legătură, direct sau indirect, cu dispariția Hadjinei Elizundo. Într-adevăr, era un mare ghinion că ajunsese la atât de puțin timp după plecarea șeicii. Dar, fiindcă pornise către sud, în acest fel, corveta, care trebuia să urmeze aceeași direcție, va reuși oare s-o ajungă? Iată de ce Henry d'Albaret, care dorea cu atâta înflăcărare să se găsească față în față cu Nicolas Starkos, părăsi Syrosul în aceeași seară de 21 iulie, ridicând pânzele sub o briză slabă, dar care avea să se întețească, potrivit indicațiilor barometrului.

Timp de cincisprezece zile, se cuvine să mărturisim, comandantul Henry d'Albaret căută și șaica, și piratii. Hotărât lucru, în mintea sa, Karysta merita să fie tratată la fel ca ei și din aceleași motive. Iar în această eventualitate, avea să vadă ce trebuia făcut.

Totuși, în pofida căutărilor sale, corveta nu izbuti să dea de urma șeicii. La Naxos, căreia îi vizită toate porturile, Karysta nu făcuse escală. Nici în mijlocul insulițelor și al colților de stânci de sub mare care înconjurau această insulă, n-a fost mai norocos. De altfel, notă absența desăvârșită a piraților, ba chiar din locurile pe care le frecventau cu predilecție. Lucru de mirare, deoarece comerțul este foarte activ între aceste mănoase Ciclade, iar șansele de pradă bogată ar fi trebuit să îi atragă în mod deosebit.

La fel i se întâmplă și în Paros, insulă pe care un simplu canal, larg de șapte mile, o separă de Naxos. Nici porturile Parkia, Naussa, Sfânta Maria, Agoula și Dico nu primiseră vizita lui Nicolas Starkos. Nu mai încăpea

îndoială, așa cum spusese și consulul din Syros, șaica trebuie să se fi îndreptat către unul din punctele de pe țărmul Cretei.

La 9 august, Syphanta arunca ancora în portul din Milo. Această insulă, pe care erupțiile vulcanice au făcut-o săracă, din bogată cum era pe la mijlocul secolului al optsprezecelea, este otrăvită de vaporii vătămători care ies din pământ, iar populația sa tinde să scadă treptat.

Și aici, căutările rămaseră la fel de infructuoase. Karysta nu doar că nu se arătase, dar nu găsiră de urmărit nici măcar o corabie de pirați, din cele care mișunau de obicei prin mările Cicladelor. Îți venea să te întrebi, pe bună dreptate, dacă sosirea Syphantei, semnalată cu mult subînțeles, nu le dădea timp să se ascundă. Corveta le făcuse destul de mult rău celor din nordul Arhipelagului, pentru ca piraților din sud să dorească să evite întâlnirea cu ea. În sfârșit, dintr-un motiv sau altul, niciodată aceste ape nu fuseseră atât de liniștite. Se părea că vasele de comerț vor putea naviga, de acum înainte, în deplină siguranță. Câteva dintre aceste mari cabotiere, chebekuri, bricuri, polacre, tartane, feluci sau caravele, întâlnite pe drum, au fost oprite și întrebate; dar din răspunsurile patronilor sau căpitanilor acestora, comandantul d'Albaret nu putu trage nici o concluzie care să-l lămurească.

Între timp, se făcuse 14 august. Nu mai avea decât două săptămâni la dispoziție pentru a ajunge pe insula Scarpanto înainte de primele zile din septembrie. Ieșită din grupul Cicladelor, Syphanta trebuia să ia cap compas sud, pentru șaizeci până la optzeci de leghe, în linie dreaptă. Marea, pe această rută, era mărginită de lunga fâșie de pământ a Cretei și deja cele mai înalte creste ale insulei, acoperite de zăpezi veșnice, se iteau deasupra liniei de orizont.

Pe această direcție hotărî comandantul Henry d'Albaret să navigheze. După ce ar fi ajuns în dreptul Cretei, nu mai avea decât să se cârmească spre est, pentru a sosi la Scarpanto.

Cu toate acestea, Syphanta, părăsind Milo, înaintă și mai mult spre sud-est, până la insula Santorin, scotocindu-i și cele mai mici cute ale falezei sale negricioase cu țărmuri periculoase, pe lângă care putea răsări, în fiecare clipă, vreun nou recif, sub presiunea cuptoarelor vulcanice. Apoi, luând ca reper de coastă anticul munte Ida, modernul Psilanti, care domină Creta cu peste șapte mii de picioare înălțime, corveta înaintă în linie dreaptă, sub o briză plăcută suflând dinspre vest-nord-vest, care îi permise să-și etaleze toată velatura.

A treia zi, la 15 august, culmile acestei insule, cea mai mare din tot Arhipelagul, își conturau pe orizontul de cleștar pitorești le lor broderii, de la capul Spadu până la capul Stavros. O cotitură bruscă a coastei ascundea încă vederii bazinul golfului în fundul căruia se afla Candia, capitala.

— Intenția domniei tale, comandante, întrebă căpitanul Todros, este să aruncăm ancora într-unul din porturile insulei?

— Creta este în continuare în mâinile turcilor, răspunse Henry d'Albaret, și cred că nu avem nimic de făcut pe aici. Dacă este să ne încredem în veștile care mi-au fost comunicate în Syros, soldații lui Mustafa, după ce au cucerit Retimo, au devenit stăpânii întregului ținut, în ciuda vitejiei sphakioților.

— Bravi munteni, zise căpitanul Todros, acești sphakioți care, încă de la începutul războiului, și-au făcut, pe bună dreptate, o mare reputație de vitejie...

— Da, și de vitejie... și de avariție, Todros, răspunse Henry d'Albaret. În urmă cu nici două luni, în mâinile lor stătea soarta Cretei. Mustafa și ai lui, surprinși de localnici, puteau să fie uciși până la unul; dar, la ordinul său, soldații otomani au început să arunce bijuterii, podoabe, arme de preț, tot ce aveau mai de valoare asupra lor și, în vreme ce sphakioții se îmbulzeau să adune aceste obiecte, turcii au putut să-și ia tălpășița, prin defileul în care trebuiau să-și găsească moartea!

— Iată un lucru foarte trist, dar, la urma urmei, comandante, cretanii nu sunt întru totul greci!

Nu era de mirare să-l auzi pe secundul Syphantei, care era de origine elenică, vorbind în acest mod. Nu doar în ochii lui, indiferent cât de fierbinte le-ar fi fost patriotismul, cretanii nu treceau drept greci adevărați, dar nimeni nu credea că vor deveni nici după formarea definitivă a noului regat. La fel ca Samosul, Creta avea să rămână sub stăpânire otomană, cel puțin până în 1832, epocă la care sultanul urma să-i cedeze lui Mehmet-Ali toate drepturile sale asupra insulei.

Or, în starea actuală a lucrurilor, comandantul d'Albaret nu avea nici un interes să intre în contact cu diversele porturi ale Cretei. Candia devenise principalul arsenal al egiptenilor și, de acolo, pașa își lansase sălbaticii săi soldați asupra Greciei. Cât privește Caneea, la instigarea autorităților otomane, populația sa ar fi putut întâmpina în mod neplăcut pavilionul corfirot care flutura pe arborele Syphantei. În fine, nici la Gira-Petra, nici la Suda, nici la Cisamos, Henry d'Albaret n-ar fi obținut informații care să-i permită să-și încununeze croaziera printr-o captură mai importantă.

— Nu, zise el căpitanului Todros, mi se pare pierdere de vreme să supraveghem coasta septentrională, în schimb am putea să dăm ocol insulei prin nord-vest, să trecem pe lângă capul Spada și să navigăm, o zi sau două, în larg de Grabousa.

Aceasta era, evident, cea mai bună alegere. În apele rău-famate ale Grabousei, Syphanta ar fi găsit, probabil, ocazia, care îi era refuzată de mai bine de o lună, de a le trimite câteva șarje piraților din Arhipelag.

Mai mult, dacă șaica, cum se credea, navigase către Creta, nu era cu neputință să fi făcut escală la Grabousa. Un motiv în plus pentru comandantul d'Albaret să vrea să cerceteze vecinătățile acestui port.

La această epocă, într-adevăr, Grabousa era încă un cuib de pirați. Cu aproape opt luni mai înainte, fusese nevoie de o flotă anglo–franceză și de un detașament de soldați greci, sub comandamentul lui Mavrocordat, pentru a pune la respect această vizuină de păgâni. Și, ceea ce a fost cu totul deosebit, tocmai autoritățile cretane au refuzat să predea o duzină de pirați, cerută de comandantul escadrei engleze. Astfel, acesta din urmă a fost nevoit să deschidă focul asupra citadelei, să dea foc mai multor vase și să ordone o debarcare pentru a obține satisfacție.

Era, așadar, firesc să presupui că, de la plecarea escadrei aliate, pirații ar fi considerat preferabil să se refugieze la Grabousa, întrucât aici își găsiseră niște ajutoare atât de neașteptate. De aceea Henry d'Albaret se hotărî să ajungă la Scarpanto urmând coasta meridională a Cretei, astfel încât să treacă pe dinaintea Grabousei. Dădu, așadar, ordinele necesare, iar căpitanul Todros se grăbi să le execute.

Vremea era minunată. De altfel, în acest climat blând, decembrie este începutul iernii, iar ianuarie este sfârșitul ei. Fericită insulă, această Creta, patria regelui Minos și a inginerului Dedal! Oare nu aici Hipocrat își trimitea clientela bogată din Grecia, pe care o străbătea învățându-i pe toți arta de a tămădui?

Syphanta, orientată cu atenție, cârmi în direcția vântului cât să alunece pe lângă capul Spada, care se proiectează în capătul acestei limbi de pământ, alungite între golful din Caneea și cel din Kisamo. Mai multe corăbii ieșiră din port — feluci sau chebekuri de cabotaj. Syphanta a „discutat" cu vreo câteva, și nu avu motiv să le suspecteze răspunsurile. La întrebarea care li se adresă, despre pirații cărora Grabousa ar fi putut să le ofere adăpost, ele s-au arătat, de altfel, extrem de rezervate. Se simțea că le era teamă să se

compromită. Henry d'Albaret nu putu afla, cu adevărat, nici măcar dacă șaica Karysta se găsea în momentul acela în port.

Corveta își lărgi, atunci, câmpul de observație. Vizită împrejurimile cuprinse între Graboușa și capul Crio. Apoi, în data de 22, sub o plăcută briză care se întețea o dată cu venirea zilei și se moleșea la căderea nopții, trecu de cap și începu să navigheze, cât mai aproape de țărm cu putință, în apele litoralului libian, mai puțin frământat, mai puțin dantelat, mai puțin zburlit de promontorii și de vârfuri ca acela din apele Cretei, pe coasta opusă. La nord, spre orizont, se desfășura lanțul munților Asprovouna, pe care îl domina, la est, acest poetic munte Ida, ale cărui zăpezi dăinuiesc veșnic sub soarele Arhipelagului.

În mai multe rânduri, fără a face escală în nici unul dintre micuțele porturi de pe coastă, corveta se opri la o jumătate de milă de Rumelia, de Anopolis, de Sphakia; dar străjile de la bord nu putură semnala nici un vas de pirați în împrejurimile insulei.

La 27 august, Syphanta, după ce urmărise contururile marelui golf de la Messara, trecu de capul Matala, punctul cel mai meridional al Cretei, a cărui întindere, în acest loc, nu măsoară mai mult de zece sau unsprezece leghe. Nu se arăta nici un semn că această explorare va aduce fie și cel mai mic rezultat util croazierei. Puține corăbii, într-adevăr, căutau să străbată marea libiană la această latitudine. Preferau să meargă fie mai la nord, traversând Arhipelagul, fie mai la sud, apropiindu-se de coastele din Egipt. Nu se vedeau decât niște vase pescărești, ancorate aproape de stânci, și, din când în când, vreo câteva dintre acele bărci lungi, încărcate de melci de mare — un soi de moluște destul de căutat, pe care îl expediau, în încărcături enorme, spre toate insulele.

Or, dacă Syphanta nu întâlnise pe nimeni în această parte a litoralului, terminată prin capul Matala, acolo unde numeroasele insulițe puteau ascunde tot atâtea mici ambarcațiuni, nu era probabil să fi fost mai favorizată în cea de-a doua jumătate a coastei meridionale. Henry d'Albaret trebuia, așadar, să se decidă să apuce direct spre Scarpanto, chit că ar fi ajuns acolo ceva mai devreme decât îi indicase misterioasa scrisoare, când proiectele sale fură modificate, în seara de 29 august.

Era ora șase. Comandantul, secundul și câțiva ofițeri erau strânși pe dunetă, observând capul Matala. În clipa aceea, vocea unuia dintre gabieri, stând de veghe pe barele zburătorului mic, se făcu auzită:

— Corabie la babord înainte!

Ocheanele fură imediat îndreptate către punctul indicat, la câteva mile în partea din față a corvetei.

— Într-adevăr, spuse comandantul d'Albaret, iată un vas care navighează pe lângă uscat...

— Și pe care se pare că-l cunosc bine, din moment ce îl urmează atât de îndeaproape! adăugă căpitanul Todros.

— Și-a înălțat pavilionul?

— Nu, comandante, răspunse unul dintre ofițeri.

— Întrebați oamenii de veghe dacă se poate afla care este naționalitatea acestei corăbii!

Ordinele fură executate. Câteva clipe mai târziu, veni răspunsul că nici un pavilion nu flutura pe bastonul de la pupa acestui vas, nici în vârful catargului principal[27].

Cu toate acestea, era încă ziuă, adică destulă lumină cât să se poată, necunoscându-i naționalitatea, măcar estima forța sa.

Era un bric, al cărui catarg principal se înclina sensibil spre pupa. Extrem de lung, deosebit de zvelt ca formă, cu exagerat de multe catarge, cu o largă velatură, vasul putea, cel puțin după cum se distingea de la această distanță, să încarce șapte până la opt tone și trebuie să fi atins o viteză excepțională cu toate pânzele sale. Dar era oare armat de război? Avea sau nu o baterie la bord? Pavoazele sale erau oare străpunse de saborduri ale căror obloane fuseseră închise? Iată ceea ce nici cele mai precise ocheane de la bord nu putură deslușI.

Într-adevăr, o distanță de patru mile, cel puțin, despărțea în clipa aceea bricul de corvetă. În plus, cum soarele tocmai dispăruse în spatele crestelor munților Asprovouna, începuse să se însereze, iar întunericul, la baza uscatului, era deja adânc.

— Ciudat vas! spuse căpitanul Todros.

— S-ar zice că încearcă să treacă printre insula Platana și coastă! adăugă unul dintre ofițeri.

— Da! Precum o corabie care ar regreta că a fost văzută, răspunse secundul, și care ar vrea să se ascundă!

---

[27] La pupa se arborează, de obicei, pavilionul de origine al navei, iar pe catargul principal, pavilionul țării în apele căreia navighează. (N.tr.)

Henry d'Albaret nu răspunse; dar, evident, împărtășea părerea ofițerilor. Manevra bricului, în momentul acela, i se păru suspectă.

— Căpitane Todros, zise el în sfârșit, este important să nu îi pierdem urma acestei corăbii pe timpul nopții. Vom manevra astfel încât să rămânem în aceste ape până în zori. Dar, cum nu trebuie să ne vadă, veți stinge toate focurile de la bord.

Secundul dădu ordinele în consecință. Au continuat să țină sub observație bricul, atât cât l-au mai putut vedea, la baza uscatului înalt care îl adăpostea. Când se făcu noapte, acesta dispăru cu desăvârșire și nici o lanternă nu le îngădui să îi determine poziția.

A doua zi, încă de la primele raze ale răsăritului, Henry d'Albaret se afla la prova Syphantei, așteptând să se destrame pâcla de la suprafața mării.

Către ora șapte, ceața se risipi, și toate lunetele se îndreptară spre răsărit.

Bricul continua să meargă de-a lungul uscatului, ajuns prin dreptul înălțimii capului Alikaporitha, la vreo șase mile înaintea corvetei. Așadar, câștigase un avans sensibil în timpul nopții, fără să fi adăugat nimic la velatura sa din ajun, trinchetul, micul și marele gabier, straiul zburătorului mic, lăsându-și vela mare și randa înfășurate pe strângătoare.

— Aceasta nu este viteza unei corăbii care caută să fugă, observă secundul.

— Ce contează! răspunse comandantul. Să încercăm să o vedem mai de aproape! Căpitane Todros, ordonă să ne îndreptăm către acest bric!

Pânzele înalte fură imediat întinse la fluierul șefului de echipaj, iar viteza corvetei crescu vertiginos.

Dar, fără îndoială, bricul ținea să-și păstreze avantajul, fiindcă și el își întinse brigantina și straiul zburătorului mare — deși nimic altceva. Dacă nu voia să se lase prins de Syphanta, ceea ce era foarte probabil, nu voia nici s-o piardă în urmă. Cu toate acestea, se menținea pe lângă coastă, urmând-o cât mai îndeaproape cu putință.

Către ora zece dimineața, fie că era mai favorizată de vânt, fie că vasul necunoscut consimțise să o lase să mai reducă din distanță, corveta câștigase patru mile.

Bricul putu fi studiat, astfel, în condiții mai optime. Era armat cu vreo douăzeci de tunuri–mitralii și trebuie să fi avut și o interpunte, deși foarte jos, la linia de plutire.

— Înălțați pavilionul, zise Henry d'Albaret.

Pavilionul fu arborat la pic și fu însoțit de o salvă de tun. Aceasta însemna că Syphanta cerea să cunoască naționalitatea corăbiei din vedere. Dar nici la acest semnal corveta nu primi nici un răspuns. Bricul nu-și schimbă nici direcția, nici viteza, dar cârmi un cart ca să treacă pe dinaintea golfului din Keraton.

— Nu-i politicos, voinicul ăsta! spuseră mateloții.

— Dar poate este prudent! răspunse un bătrân gabier de la trinchet. Cu arborele său principal înclinat, are aerul că-și poartă pălăria pe-o ureche și că n-are chef să salute oamenii!

O a doua salvă de tun porni de la sabordul de vânătoare al corvetei — inutil. Bricul nu se opri, ci își continuă liniștit drumul, fără să îi mai pese de somațiile corvetei, de parcă nu le-ar fi auzit.

Atunci se încinse o veritabilă întrecere între cele două bastimente. Toate pânzele se întinseră deasupra bordului Syphantei, straiuri, focuri, rândunici și contra-rândunici, toate, până și civadiera. Dar, la rândul său, bricul forță velatura și își păstră, netulburat, distanța.

— Are, pasămite, un mecanism dat dracului în vântrelele sale! strigă bătrânul gabier.

Adevărul este că la bordul corvetei oamenii începuseră să se înfurie, nu doar echipajul, ci și ofițerii și, mai presus de toți, nerăbdătorul Todros. Dumnezeule mare! ar fi dat tot norocul lui numai pentru a amarina acest bric, oricare i-ar fi fost naționalitatea!

Syphanta era armată, la prova, cu un tun cu bătaie foarte lungă, care putea lansa o ghiulea plină, de treizeci de livre, la o distanță de aproape două mile.

Comandantul d'Albaret — calm, cel puțin în aparență —, dădu ordin să se tragă cu acest tun.

Lovitura porni, dar ghiuleaua, după ce ricoșă, căzu la vreo douăzeci de brațe de bric.

Acesta din urmă, în loc de răspuns, se mulțumi să greeze înaltele sale straiuri ale zburătorilor și, curând, spori distanța care-l separa de corvetă.

Va să zică, trebuia să renunțe să-l ajungă, atât forțând pânzele cât și trimițându-i proiectile? Era umilitor pentru o corabie atât de rapidă ca Syphanta!

După toate acestea și altele asemenea, noaptea începu să se lase din nou. Corveta se afla atunci cam în dreptul capului Peristera. Briza se înteți destul

de tare ca să fie necesar să strângă straiurile și să stabilească o velatură potrivită pentru noapte.

În mintea comandantului stăruia temerea că, în zori, nu vor mai vedea nici urmă de bric, nici măcar vârful catargelor sale, care vor fi mascate fie de linia orizontului, la est, fie de o cotitură a coastei.

Se înșela.

La răsăritul soarelui, bricul continua să fie prezent, navigând cu aceeași viteză, menținându-și distanța. Ai fi zis că își regla viteza după aceea a corvetei.

— O să ne țină iar în cârcă, se spunea pe teuga din față, va fi aceeași poveste ca ieri!

Nimic mai adevărat.

În acel moment, bricul, după ce intrase în canalul Kouphonisi, între insula cu același nume și pământ, înconjură vârful Kakialithi, ca să urce din nou pe partea orientală a Cretei.

Așadar, avea să se retragă în vreun port sau să dispară într-unul dintre îngustele canale de pe țărm?

Nu se întâmplă nici una dintre aceste variante.

La ora șapte dimineața, bricul apucă hotărât spre nord-est și se avântă în largul mării.

— Se îndreptă către Scarpanto? se întreba Henry d'Albaret, nu fără uimire.

Și, sub un vânt care se întețea din ce în ce, cu riscul de a-și pierde o parte din velatură, continuă această interminabilă urmărire, pe care interesul misiunii sale, nu mai puțin ca onoarea bastimentului său, îi poruncea să nu o abandoneze.

Acolo, în partea aceea a Arhipelagului, larg deschis în toate punctele compasului, în mijlocul acestei vaste mări, care nu mai era îngrădită de înălțimile Cretei, Syphanta păru să câștige, la început, un oarecare avantaj față de bric. În jur de ora unu după-amiaza, distanța dintre o corabie și cealaltă se redusese la mai puțin de trei mile. Câteva ghiulele fură expediate din nou; dar nu putură să-și atingă ținta și nu provocară nici o schimbare în viteza de înaintare a bricului.

Deja apăruseră crestele insulei Scarpanto la orizont, în spatele micuței Caso, care atârnă în vârful insulei precum Sicilia în vârful Italiei.

Comandantul d'Albaret, ofițerii și echipajul său nădăjduiră atunci că în sfârșit vor face cunoștință cu această misterioasă corabie, destul de nepoliticoasă cât să nu-i răspundă nici la semnale, nici la proiectile.

Dar, pe la ora cinci seara, briza se domoli, iar bricul își recuperă întregul avans.

— Ah! ticălosul!... Dracul ține cu el!... O să ne scape! strigă căpitanul Todros.

Și, atunci, tot ce putea face un marinar experimentat în scopul de a-și crește viteza corăbiei, pânze udate pentru a întări țesătura, hamace suspendate, a căror legănare poate imprima un balans favorabil înaintării, totul fu pus în practică — nu fără oarecare succes. Pe la ora șapte, într-adevăr, puțin după apusul soarelui, numai două mile, cel mult, mai separau corăbiile.

Dar noaptea se lasă repede la această latitudine, iar apusul durează puțin. Ar fi trebuit să crească și mai mult viteza corvetei ca să ajungă bricul înainte de a se face beznă.

În momentul acela, bricul trecea printre insulițele Caso-Poulo și Casos. Apoi, la capătul acesteia din urmă, în fundul strâmtorii înguste care o separă de Scarpanto, îl pierdură din vedere.

La o jumătate de oră după el, Syphanta ajungea în același loc, ținându-se mereu pe lângă pământ ca să-și păstreze vântul. Era încă destulă lumină ca să se poată distinge un vas de mărimea lui pe o rază de mai multe mile.

Bricul dispăruse.

Capitolul XII

O LICITAŢIE LA SCARPANTO

Dacă insula Creta, după cum povestește fabula, a fost, odinioară, leagănul zeilor, antica insulă Carpathos, actuala Scarpanto, a fost patria titanilor, cei mai curajoși dintre adversarii lor. În atacarea exclusiv a muritorilor, piraţii moderni nu sunt mai puțin demni descendenți ai acestor răufăcători mitologici, care nu s-au temut să ia cu asalt Olimpul. Or, la această epocă, se părea că banditii de toate spețele își stabiliseră cartierul

general pe această insulă, unde se născuseră cei patru fii ai lui Iafet[28], strănepoții lui Uranus și ai Geei.

Și, într-adevăr, Scarpanto se pretează de minune la manevrele pe care le cere meseria de pirat în Arhipelag. Este situată, aproape izolat, la extremitatea sud-estică a acestor mări, la mai bine de patruzeci de mile de insula Rodos. Vârfurile sale înalte o semnalează de departe. Pe vreo douăzeci de leghe, perimetrul său se decupează, se răscroiește, se scobește în multiple intrânduri, brațe de mare care adăpostesc o infinitate de colți de stâncă subacvatici. Dacă insula le-a dat numele apelor care o scaldă, a fost pentru că era deja temută de antici, tot atât cât este de temută și de moderni. Fără o practică îndelungată, și există o veche practică în marea Carpathiană, era și mai este încă foarte primejdios să te aventurezi pe aici.

Totuși nu este lipsită de niște locuri bune de ancorat această insulă, care reprezintă ultima perlă din șiragul Sporadelor. De la capul Sydro și capul Pernisa până la capurile Bonares și Andemo, pe coasta sa septentrională, se pot găsi numeroase adăposturi. Patru porturi, Agata, Porto di Tristano, Porto Grato și Porto Maio Nato, erau foarte frecventate odinioară de către cabotierele din Levant, înainte ca Rodosul să le răpească importanța comercială. Acum, abia dacă mai sunt vreo câteva corăbii care au interes să facă escală aici.

Scarpanto este o insulă grecească sau, cel puțin, este locuită de o populație grecească, dar aparține Imperiului otoman. După constituirea definitivă a regatului Greciei, trebuia chiar să rămână turcească, sub guvernarea unui simplu cadiu, care locuia, pe atunci, într-un soi de casă fortificată, situată deasupra modernului burg Arkassa.

La vremea povestirii noastre, se putea întâlni pe insulă un mare număr de turci, cărora, se cuvine să spunem, populația, neparticipând la războiul de Independență, le făcea o primire favorabilă. Devenită centrul operațiunilor comerciale dintre cele mai criminale, Scarpanto primea cu aceeași considerație vasele otomane și corăbiile de pirați, care veneau să-i debarce încărcăturile lor de prizonieri. Aici, misiții din Asia Mică, precum și cei de pe coastele Africii de Nord, se îmbulzeau în jurul unei importante piețe, unde se vindea la bucată această marfă umană. Aici se deschideau licitații, aici se stabileau prețurile, care variau în funcție de cererea sau oferta de sclavi. Și, trebuie să mărturisim, cadiul nu era nici pe departe dezinteresat

[28] Unul dintre titani, în mitologia greacă, tatăl lui Prometeu. (N.tr.)

de aceste afaceri, pe care le prezida personal, fiindcă, altminteri, misiții ar fi putut să nu-și îndeplinească datoria de a-i lăsa și lui un oarecare procent din vânzare.

Cât despre transportul acestor nefericiți spre bazarurile Smirnei sau ale Africii, acesta se realiza cu ajutorul corăbiilor, care, cel mai adesea, veneau să ia încărcătura din portul Arkassa, situat pe coasta occidentală a insulei. Dacă acestea nu erau suficiente, un mesaj urgent era trimis pe coasta opusă, iar pirații nu se dădeau în lături de la acest odios comerț.

În acel moment, în estul insulei Scarpanto, în fundul golfulețelor aproape cu neputință de descoperit, se numărau nu mai puțin de douăzeci de vase, mari și mici, încărcate cu peste o mie două sute sau o mie trei sute de oameni. Această flotilă nu aștepta decât sosirea șefului său, pentru a se lansa în cine știe ce nouă și criminală expediție.

În portul Arkassa, la o ancablură distanță de dig, într-o excelentă radă cu o adâncime de zece brațe, Syphanta veni să își arunce ancora, în seara de 2 septembrie. Henry d'Albaret, punând piciorul pe insulă, nu se mai îndoia că aventurile croazierei sale îl conduseseră intenționat la principalul antrepozit al cometului cu sclavi.

— Socotiți că o să facem un timp escală la Arkassa, comandante? întrebă căpitanul Todros, când manevrele de ancorare se încheiară.

— Nu știu, răspunse Henry d'Albaret. O mulțime de circumstanțe mă pot obliga să părăsesc de urgență acest port, dar o altă mulțime pot, la fel de bine, să mă rețină aici!

— Oamenii au voie la țărm?

— Da, dar numai pe chei. Trebuie ca jumătate din echipaj să fie întotdeauna consemnat pe Syphanta.

— S-a înțeles, comandante, răspunse căpitanul Todros. Suntem aici mai mult în țară turcească decât în țară grecească și este prudent să fim cu ochii în patru!

Ne amintim că Henry d'Albaret nu spusese nimic, nici secundului, nici ofițerilor, despre motivele pentru care venise la Scarpanto, nici cum îi fusese stabilită întâlnirea pe această insulă, în primele zile ale lunii septembrie, printr-o scrisoare anonimă, sosită la bord în condiții inexplicabile. De altfel, se aștepta să primească aici vreo nouă comunicare, care să-l lămurească despre ce aștepta misteriosul său corespondent de la corvetă în apele Carpathiene.

Dar îl frământa și dispariția subită a bricului — lucru care nu era mai puțin straniu — dincolo de canalul din Casos, atunci când Syphanta se crezuse pe punctul de a-l prinde.

Astfel, înainte să arunce ancora la Arkassa, Henry d'Albaret nu fusese convins că trebuia să abandoneze partida. După ce se apropiase de pământ, atât cât îi permitea pescajul corvetei, hotărâse să cerceteze toate văgăunile de pe coastă. Numai că, în mijlocul sumedeniei de recife care o hotărniceau, un bastiment ca bricul putea cu ușurință să se ascundă. În spatele acestei bariere de brizanți, de care Syphanta nu se putea apropia prea mult fără a risca să eșueze, un căpitan care ar fi cunoscut aceste ape ar fi avut toate șansele să-și facă pierdută urma pentru cei care îl căutau. Așadar, dacă bricul se refugiase în vreun golfuleț tainic, ar fi fost foarte dificil să mai dea de el, precum și de alte corăbii de pirați, cărora insula le oferea găzduire în locuri de escală necunoscute.

Căutările corvetei durară două zile și fură zadarnice. Bricul părea să fi fost înghițit dintr-o dată de ape, dincolo de Casos, fiindcă n-a fost de văzut. Oricâtă amărăciune simțise, comandantul d'Albaret a trebuit să renunțe la orice speranță de a-l descoperi. Așadar, se hotărâse să vină să arunce ancora în portul Arkassa. Aici, nu avea decât să aștepte.

A doua zi, între orele trei și cinci ale după-amiezii, micuțul orășel Arkassa avea să fie năpădit de o mare parte a populației insulei, fără a mai vorbi despre străini, europeni sau asiatici, care, cu această ocazie, nu puteau să lipsească. Era, într-adevăr, o zi de mare târg. Sărmanele ființe, de toate vârstele și de toate condițiile, recent luate prizoniere de către turci, aveau să fie puse în vânzare.

În vremea aceea, exista în Arkassa un bazar special destinat acestui soi de operațiuni, un „batistan", așa cum se întâlnesc prin unele orașe din țările nord-africane. În acest batistan se aflau, atunci, vreo sută de prizonieri, bărbați, femei și copii, rezultați din ultimele expediții în scop de jaf, făcute în Peloponez. Îngrămădiți unii peste alții în mijlocul unei curți fără umbră, sub soarele arzător, veșmintele lor în zdrențe, atitudinea lor mâhnită și chipurile lor de deznădăjduiți spuneau singure tot ce avuseseră de suferit. Hrăniți prost, cât să nu moară, abia dându-li-se de băut o apă tulbure, acești nefericiți se grupaseră pe familii, până în clipa în care capriciul cumpărătorilor avea să despartă nevestele de bărbații lor, copiii de mamele și de tații lor. Ar fi inspirat cea mai sfâșietoare milă oricăror altora decât acestor cruzi

„bachis", paznicii lor, pe care nici o durere nu-i putea mișca. Și ce însemnau aceste torturi de acum, pe lângă ce îi așteptа în cele șaisprezece ocne din Alger, din Tunis sau din Tripoli, unde moartea îi secera cu atâta iuțeală, încât trebuiau să fie neîncetat reumplute?

Cu toate acestea, captivii nu-și pierduseră și ultima speranță de a redeveni liberi. Cumpărătorii lor, dacă făceau o afacere bună cumpărându-i, nu câștigau mai puțin redându-le libertatea — la un preț foarte ridicat — mai ales celor a căror valoare se calcula după situația socială deținută în țările lor de baștină. Mulți fuseseră astfel smulși din ghearele sclaviei, fie prin iertare publică, atunci când statul îi revindea înainte de a fi deportați, fie când proprietarii negociau direct cu familiile, fie, în sfârșit, când călugării Milei[29], bogați din chetele pe care le adunau din întreaga Europă, veneau să îi elibereze până în principalele centre de sclavi din Berberia. La fel, adesea, particulari mânați de același sentiment de caritate își consacrau o parte din averea lor acestei opere de binefacere. În ultimul timp, sume considerabile, a căror proveniență era necunoscută, se folosiseră pentru astfel de răscumpărări, în special în profitul sclavilor de origine greacă, pe care sorții războiului îi dăduseră de șase ani de zile pe mâna misiților din Africa și din Asia Mică.

Târgul din Arkassa funcționa pe bază de licitație publică. Oricine, străin sau indigen, putea lua parte la târg; dar, în ziua aceea, cum negociatorii nu veniseră să opereze decât pentru ocnele din Berberia, nu exista decât un singur lot de captivi. După cum acest lot i-ar fi revenit unuia sau altuia dintre misiți, avea să fie dirijat spre Alger, Tripoli sau Tunis.

Cu toate acestea, existau două categorii de prizonieri. Unii fuseseră aduși din Pelopones — erau cei mai numeroși. Ceilalți fuseseră de curând luați la bordul unei corăbii grecești, care îi transportase de la Tunis la Scarpanto, de unde trebuia repatriați în țara lor de origine.

Pentru acești bieți oameni, trecuți prin atâtea necazuri, ar fi însemnat ultima licitație care să le hotărască soarta, iar prețul lor putea fi supralicitat până când avea să bată ora cinci. Salva de tun din citadela Arkassa, asigurând închiderea portului, oprea, în același timp, ultimele mize de preț ale târgului.

---

[29] Ordinul Milei, fondat în 1218 la Barcelona, de Sfântul Pedro Nolasque și Sfântul Raymond de Peñafort, s-a consacrat răscumpărării creștinilor luați în robie de musulmani (în zilele noastre, se dedică apostolatului misionar în parohii sau închisori). (N.tr.)

Așadar, la 3 septembrie, misiții roiau în jurul batistanului. Existau printre ei numeroși agenți veniți din Smirna și din alte locuri învecinate din Asia Mică, agenți care, după cum am spus, acționau în numele Statelor Berbere.

Această fierbere era foarte ușor de explicat. Într-adevăr, ultimele evenimente făcea să se presimtă un apropiat sfârșit al Războiului de Independență. Ibrahim se retrăsese în Pelopones, în vreme ce mareșalul Maison debarcase de curând în Moreea, cu un corp expediționar de două mii de francezi. Exportul prizonierilor avea, deci, să fie considerabil redus pe viitor. De aceea, valoarea lor venală trebuia să crească încă pe atât, spre marea satisfacție a cadiului.

În timpul dimineții, misiții vizitaseră batistanul, și știau la ce să se aștepte privind cantitatea sau calitatea captivilor, al căror lot avea să atingă, fără îndoială, prețuri foarte piperate.

— Pe Mahomed! repeta un agent din Smirna, care perora în mijlocul unui grup de confrați de ai săi, epoca afacerilor bune a apus! Vă mai aduceți aminte de timpurile în care corăbiile ne aduceau aici prizonieri cu miile și nu cu sutele?

— Da!... cum s-a întâmplat, de pildă, după masacrele din Scio! răspunse un alt misit. Dintr-o lovitură, peste patruzeci de mii de sclavi! Pontoanele erau neîncăpătoare!

— Fără îndoială, zise și un al treilea agent, care părea să aibă mare aplecare către negoț. Dar prea mulți captivi înseamnă prea multe oferte, iar prea multe oferte înseamnă prea mari reduceri de prețuri! Mai mult valorează să transporți puțin câte puțin, în condiții mai avantajoase, deoarece câștigurile din revânzare sunt mereu aceleași, chiar dacă au crescut considerabil cheltuielile!

— Da!... Mai ales în Berberia!... Douăsprezece procente din profitul total se duc la pașă, cadiu sau guvernator!

— Fără a mai pune la socoteală un procent pentru întreținerea digului și a bateriilor de coastă!

— Și încă un procent care iese din buzunarul nostru și intră într-al marabuților[30]!

— Într-adevăr, te ruinează, fie că ești armator, fie misit!

---

[30] În țările musulmane, persoane considerate sfinte, ale căror viață și moarte constituie obiect de venerație populară. (N.tr.)

Astfel de cuvinte se schimbau între agenți, care nici măcar nu aveau conștiința infamiei comerțului lor. Mereu aceleași plângeri despre aceleași probleme de drepturi! Și ar fi continuat, fără îndoială, să-și dezvolte reproșurile, dacă orologiul nu le-ar fi pus căluș, anunțând deschiderea târgului.

Este de la sine înțeles că însuși cadiul prezida această vânzare. Îl obligau atât datoria sa de reprezentant al cârmuirii turcești, cât și interesul personal. Stătea acolo, pe un soi de estradă, la umbra unui cort în vârful căruia flutura steagul roșu cu semilună, pe jumătate tolănit pe niște perne mari, cu o nepăsare tipic otomană.

În apropierea sa, crainicul public era gata să-și facă meseria. Dar să nu credeți că acest crainic avea să-și spargă pieptul strigând! Nu! În genul acesta de afaceri, misiții își luau un răgaz înainte de a supralicita. Dacă avea să se iște vreo concurență mai strânsă pentru adjudecarea definitivă, cu siguranță aceasta urma să se petreacă, după toate aparențele, abia în ultimul sfert de oră al ședinței.

Cea dintâi miză fu stabilită la o mie de livre turcești, de către unul din misiții din Smirna.

— O mie de livre turcești! repetă crainicul.

Apoi, închise ochii, de parcă ar fi avut toată vremea să picotească, așteptând o supralicitare.

În timpul primei ore, mizele de preț urcară numai de la o mie la două mii de livre turcești, adică la vreo patruzeci și șapte de mii de franci, în moneda franceză. Misiții se măsurau din priviri, se pândeau, vorbeau între ei despre cu totul altceva. Planul lor era dinainte stabilit. Nu își vor risca oferta maximă decât în ultimele minute dinaintea salvei de tun care anunța închiderea.

Dar, sosirea unui nou concurent avea să modifice această stare de spirit și să dea un avânt neașteptat supralicitărilor.

Către ora patru, într-adevăr, doi oameni apărură în piața din Arkassa. De unde veneau? Din partea orientală a insulei, fără îndoială, judecând după direcția urmată de trăsurica pe care o lăsaseră chiar la porțile batistanului.

Apariția lor stârni un freamăt de surpriză și de neliniște. Evident, agenții nu se așteptau să vadă prezentându-se acum un personaj de care trebuia să țină seama.

— Pe Allah! strigă unul dintre ei. Ăsta e Nicolas Starkos în persoană!

— Și blestematul lui de Skopelo! răspunse un altul. Și noi care credeam că i-a înghițit iadul!

Într-adevăr, aceștia erau cei doi nou-sosiți, prea bine cunoscuți în târgul din Arkassa. Nu o dată ei făcuseră afaceri uriașe, cumpărând prizonieri pentru perceptorii din Africa. Banii nu le lipseau, deși nu se știa de unde îi scoteau, dar aceasta era treaba lor. Iar cadiul, în ceea ce îl privea, nu putu decât să se bucure văzând că sosesc acești doi redutabili concurenți.

O singură ocheadă îi fu de ajuns lui Skopelo, bun cunoscător în acest domeniu, ca să estimeze valoarea lotului de captivi. De aceea, se mulțumi să-i șoptească vreo câteva cuvinte la ureche lui Nicolas Starkos, care îi răspunse afirmativ, printr-o simplă aplecare a capului.

Dar, oricât de bun observator era secundul Karystei, el nu zărise tresărirea de groază pe care venirea lui Nicolas Starkos o provocase uneia dintre prizoniere.

Aceasta era o femeie în vârstă, de statură înaltă. Așezată pe jos, mai la o parte, într-un colț al batistanului, ea se ridică, de parcă o irezistibilă forță ar fi atras-o. Ba chiar făcu vreo doi sau trei pași înainte și un strigăt fu cât pe-aci să-i scape de pe buze... Dar găsi puterea să se stăpânească. Apoi, trăgându-se înapoi încet, înfășurată din cap până în picioare în faldurile unei mantii mizerabile, se reașeză la locul ei, în spatele unui grup de captivi, astfel încât să se ascundă complet privirilor. Evident, nu i se părea de ajuns să-și ascundă numai fața — voia să se piardă cu întreaga-i făptură din ochii lui Nicolas Starkos.

Între timp, misiții, fără să-i adreseze nici un cuvânt, nu-l scăpau din ochi pe căpitanul Karystei. Acesta dădea impresia că nu-i bagă în seamă. Oare venise să-și dispute acest lot de prizonieri? Se temeau de lucrul acesta, date fiind raporturile lui Nicolas Starkos cu pașii și cu beii din Statele Berbere.

Nu le trebui mult ca să se încredințeze de acest lucru. În clipa aceea, crainicul se ridicase pentru a repeta, cu voce tare, suma ultimei strigări:

— Două mii de livre!

— Două mii cinci sute, zise Skopelo, care, în astfel de cazuri, devenea portavocea căpitanului său.

— Două mii cinci sute de livre! anunță crainicul.

Iar discuțiile se reluară în diversele grupuri, care se studiau nu fără suspiciune.

Se scurse un sfert de oră. Nici o altă supralicitație nu se mai strigase după aceea a lui Skopelo. Nicolas Starkos, nepăsător și distant, se plimba în jurul batistanului. Nimeni nu se putea îndoi că, până la urmă, adjudecarea va fi rostită în favoarea lui, ba chiar fără o strânsă concurență.

Cu toate acestea, misitul din Smirna, după ce, în prealabil, se consultase cu vreo doi sau trei colegi de breaslă, anunță o nouă mizã, de două mii șapte sute de livre.

— Două mii șapte sute de livre, repetă crainicul.

— Trei mii!

De data aceasta, vorbise Nicolas Starkos.

Ce se întâmplase, așadar? De ce intervenea el personal în luptă? De ce vocea lui, atât de rece, de obicei, trăda o violentă emoție, care îl surprinse până și pe Skopelo? Vom vedea.

De vreo câteva clipe, Nicolas Starkos, după ce ajunsese la bariera batistanului, se plimba prin mijlocul grupurilor de captivi. Femeia în vârstă, văzându-l apropiindu-se, strânsese și mai tare mantia în jurul ei. Așadar, el nu o putuse vedea.

Însă, brusc, atenția îi fusese atrasă de doi prizonieri care formau un grup aparte. Se oprise locului, de parcă picioarele îi fuseseră țintuite de pământ.

Acolo, lângă un bărbat înalt, o fată, epuizată de oboseală, zăcea pe pământ.

Văzându-l pe Nicolas Starkos, bărbatul se înălță brusc. Imediat, fata deschise ochii. Dar, de îndată ce îl zări pe căpitanul Karystei, se trase înapoi.

— Hadjine! strigă Nicolas Starkos.

Era Hadjine Elizundo, pe care Xaris o prinse în brațe de parcă ar fi vrut s-o apere.

— Ea! repetă Nicolas Starkos.

Hadjine se desprinsese din strânsoarea lui Xaris și îl privea în față pe fostul client al tatălui său.

Acesta fu momentul în care Nicolas Starkos, fără măcar să caute să afle cum se putuse întâmpla ca moștenitoarea bancherului Elizundo să fie astfel expusă în piața de sclavi de la Arkassa, strigă, cu voce schimbată, noua mizã, de trei mii de livre.

— Trei mii de livre! repetase crainicul.

Trecuse cu puțin peste ora patru și jumătate. Încă douăzeci și cinci de minute până avea să se audă salva de tun, iar adjudecarea urma să fie pronunțată în favoarea ultimului licitant.

Dar, deja misiții, după ce se sfătuiseră între ei, se pregăteau să părăsească piața, ferm hotărâți să nu împingă mai departe prețurile. Părea, așadar, sigur că, în lipsă de concurenți, căpitanul Karystei avea să rămână stăpân pe teren, când iată că agentul din Smirna voi să încerce, pentru ultima oară, să susțină lupta.

— Trei mii cinci sute de livre! strigă el.

— Patru mii! răspunse pe nerăsuflate Nicolas Starkos.

Skopelo, care nu o zărise pe Hadjine, nu pricepea nimic din această înflăcărare nechibzuită a căpitanului. După socoteala sa, valoarea lotului fusese deja depășită, ba chiar cu mult, prin acest preț de patru mii de livre. De aceea, se întreba ce îl putea îmboldi pe Nicolas Starkos să se lanseze astfel într-o afacere proastă.

Între timp, o tăcere lungă urmase după ultimele cuvinte ale crainicului. Chiar și misitul din Smirna, după un semn din partea colegilor săi, abandonase partida. Că aceasta va fi definitiv câștigată de către Nicolas Starkos, căruia nu-i mai lipseau decât vreo câteva minute pentru a avea câștig de cauză, era un lucru care nu mai putea fi pus la îndoială.

Xaris înțelesese. De aceea, o strângea mai tare pe tânăra prizonieră în brațele sale. Nu-i va fi smulsă decât dacă îl vor ucide pe el mai întâi!

În clipa aceea, în mijlocul unei tăceri profunde, o voce vibrantă se făcu auzită și două cuvinte îi fură aruncate crainicului:

— Cinci mii!

Nicolas Starkos se întoarse.

Un grup de marinari tocmai ajunsese la intrarea batistanului. În fața lor stătea un ofițer.

— Henry d'Albaret! strigă Nicolas Starkos. Henry d'Albaret... aici... la Scarpanto!

Numai pura întâmplare îl adusese pe comandantul Syphantei în piața de sclavi. El nu avusese habar că, în ziua aceea — respectiv la douăzeci și patru de ore de la sosirea sa în Scarpanto —, avea loc o vânzare de sclavi în capitala insulei. Pe de altă parte, întrucât nu zărise nicăieri șaica în escală, era nu mai puțin uimit să-l găsească pe Nicolas Starkos la Arkassa decât era acesta din urmă de a-l vedea aici.

La rândul lui, Nicolas Starkos nu avea habar că Henry d'Albaret comanda corveta, deși știa că aceasta își aruncase ancora în Arkassa.

Se înțelege, așadar, ce fel de sentimente puseseră stăpânire pe acești doi dușmani, când se treziră față în față.

Și, dacă Henry d'Albaret lansase această miză neașteptată, o făcuse pentru că, printre prizonierii din batistan, tocmai îi zărise pe Hadjine și pe Xaris — Hadjine, care urma să cadă din nou în mâinile lui Nicolas Starkos! Dar, Hadjine îl auzise, îl văzuse și s-ar fi grăbit către el, dacă paznicii n-ar fi împiedicat-o.

Dintr-un gest, Henry d'Albaret o liniști și o opri pe fată. Oricât de mare îi era indignarea, când se văzu în prezența rivalului pe care îl ura de moarte, el rămase stăpân pe sine însuși. Da! Chiar cu prețul întregii sale averi, dacă ar fi fost nevoie, i-ar fi smuls lui Nicolas Starkos prizonierii îngrămădiți în târgul de la Arkassa și, o dată cu ei, pe aceea pe care o căutase atâta, aceea pe care nu spera s-o mai vadă vreodată!

În orice caz, lupta promitea să devină fierbinte. Într-adevăr, dacă Nicolas Starkos nu putea pricepe cum de Hadjine Elizundo se afla printre acești prizonieri, pentru el, ea nu reprezenta mai puțin decât bogata moștenitoare a bancherului din Corfu. Milioanele sale nu puteau dispărea o dată cu ea. Trebuia să fie oriunde s-ar fi aflat și ea, pentru a-i servi la răscumpărarea de la cel căruia i-ar fi devenit sclavă. Așadar, nu era nici un risc să supraliciteze. De aceea, Nicolas Starkos se hotărî să liciteze cu atât mai multă pasiune cu cât era vorba de a lupta împotriva rivalului său și a celui pe care ea îl prefera!

— Șase mii de livre! strigă el.

— Șapte mii! răspunse comandantul Syphantei, fără măcar să se întoarcă spre Nicolas Starkos.

Cadiul nu putea decât să se bucure de întorsătura pe care o luaseră lucrurile. În prezența acestor doi concurenți, nu căuta deloc să-și ascundă satisfacția care răzbătea de sub seriozitatea sa musulmană.

Dar, dacă acest lacom magistrat calcula deja care îi vor fi beneficiile personale, în schimb, Skopelo începea să își piară firea. Îl recunoscuse pe Henry d'Albaret, apoi și pe Hadjine Elizundo. Dacă, orbit de ură, Nicolas Starkos se încăpățâna, afacerea, care era profitabilă, într-o oarecare măsură, ar fi devenit foarte proastă, mai ales dacă fata își pierduse averea după cum își pierduse și libertatea — ceea ce era foarte posibil, de altfel!

De aceea, trăgându-l pe Nicolas Starkos deoparte, încercă umil să-i supună atenției câteva observații de bun-simț. Însă fu tratat într-un asemenea mod încât nu mai îndrăzni o a doua intervenție. Acum, fu însuși căpitanul

Karystei cel care îi striga crainicului sumele licitate și cu o voce insultătoare pentru rivalul său.

Cum este lesne de înțeles, misiții, simțind că bătălia se va încinge zdravăn, rămăseseră pe loc, pentru a-i urmări evoluția. Mulțimea curioșilor, asistând la această luptă cu lovituri de mii de livre, manifesta curiozitatea pe care o avea față de zvonurile nemaipomenite. Dacă îl cunoștea majoritatea pe căpitanul șeicii, nici unul dintre ei nu-l cunoștea pe comandantul Syphantei. Nu se știa nici în ce scop venise această corvetă, navigând sub pavilion corfirot, în apele insulei Scarpanto. Dar, de la începutul războiului, atâtea corăbii, de toate naționalitățile, se ocupaseră cu transportul de sclavi, încât totul dădea de înțeles că Syphanta servea și ea acestui gen de negoț. Așadar, că prizonierii ar fi fost cumpărați de Henry d'Albaret sau de Nicolas Starkos, pentru ei însemna tot sclavie.

În orice caz, în mai puțin de cinci minute, această problemă avea să fie definitiv încheiată.

La ultima licitație proclamată de crainic, Nicolas Starkos răspunsese cu aceste cuvinte:

— Opt mii de livre!

— Nouă mii! zise Henry d'Albaret.

Din nou tăcere. Comandantul Syphantei, mereu stăpân pe el, urmărea privirea lui Nicolas Starkos, care alerga într-un du-te–vino turbat, fără ca Skopelo să îndrăznească să-i vorbească. Nici o observație, de altfel, n-ar mai fi putut stăvili acum furia licitației.

— Zece mii de livre! strigă Nicolas Starkos.

— Unsprezece mii! răspunse Henry d'Albaret.

— Douăsprezece mii! replică Nicolas Starkos, fără să mai aștepte, de data aceasta.

Comandantul d'Albaret nu răspunse imediat. Nu că ar fi șovăit s-o facă. Dar tocmai îl văzuse pe Skopelo repezindu-se către Nicolas Starkos pentru a-l opri din cursa lui nebunească — ceea ce, pentru moment, îi devie atenția căpitanului Karystei.

În același timp, bătrâna prizonieră, care se ascunsese cu atâta îndârjire până atunci, se ridicase drept în picioare, ca și cum i-ar fi trecut prin minte să-și arate fața către Nicolas Starkos...

În clipa aceea, în vârful citadelei din Arkassa, o flacără iute străluci într-o volută de norișori albi; dar, mai înainte ca detunătura să ajungă până la batistan, o nouă licitație se lansă cu o voce răsunătoare:

— Treisprezece mii de livre!

Apoi, se auzi bubuitura, urmată de urale interminabile.

Nicolas Starkos îl împinsese pe Skopleo cu atâta violență, încât îl dăduse de-a dura pe pământ... Acum, era prea târziu! Nicolas Starkos nu mai avea dreptul să supraliciteze! Hadjine Elizundo tocmai îi scăpase, și pentru totdeauna, fără îndoială!

— Vino! îi spuse el cu o voce înăbușită lui Skopelo.

Și putu fi auzit murmurând aceste cuvinte:

— Va fi mai sigur și va costa mai puțin!

Amândoi se urcară apoi în trăsurica lor și dispărură la cotitura străzii care se îndrepta spre interiorul insulei.

Deja Hadjine Elizundo, ajutată de Xaris, trecuse de bariera batistanului. Deja era în brațele lui Henry d'Albaret, care-i spunea, strângând-o la pieptul său:

— Hadjine!... Hadjine!... Toată averea mea aș fi sacrificat-o ca să te răscumpăr...

— Cum mi-am sacrificat-o și eu pe a mea ca să răscumpăr onoarea numelui meu! îi răspunse tânăra. Da, Henry!... Hadjine Elizundo este săracă, acum, dar este demnă de tine!

Capitolul XIII

LA BORD, PE SYPHANTA!

A doua zi, la 3 septembrie, Syphanta, după ce ridicase pânzele principale, în jurul orei zece dimineața, strângea vântul cu pânzele mici, pentru a ieși din trecătorile portului insulei Scarpanto.

Captivii, răscumpărați de Henry d'Albaret, se cazaseră, unii sub punte, alții în camera tunurilor. Cu toate că traversarea Arhipelagului nu trebuia să dureze decât vreo câteva zile, ofițerii și mateloții voiseră ca sărmanii oameni să fie instalați cât se putea mai bine.

Încă din ajun, comandantul d'Albaret se pregătise pentru a reporni pe mare. Pentru onorarea celor treisprezece mii de livre, îi oferise cadiului garanții de care acesta se arătase satisfăcut. Îmbarcarea prizonierilor se operase, așadar, fără nici o piedică și, în mai puțin de trei zile, acești nefericiți,

condamnați, mai înainte, la torturile din ocnele berbere, aveau să fie debarcați într-un port din Grecia septentrională, undeva unde să nu se mai teamă de nimic pentru libertatea lor.

Dar această eliberare i-o datorau, pe de-a întregul, celui care tocmai îi smulsese din mâinile lui Nicolas Starkos! De aceea, recunoștința lor se manifestă printr-un gest înduioșător, de îndată ce urcară pe puntea corvetei.

Printre ei se afla un „pappas", un bătrân preot din Leondari. Însoțit de tovarășii săi de nefericire, acesta veni pe dunetă, unde Hadjine Elizundo și Henry d'Albaret stăteau împreună cu vreo câțiva ofițeri. Apoi, îngenunchează toți, cu bătrânul în frunte, iar acesta își întinse mâinile către comandant:

— Henry d'Albaret, zise, fii binecuvântat de toți cei cărora le-ai redat libertatea!

— Prieteni, nu mi-am făcut decât datoria! răspunse comandantul Syphantei, profund emoționat.

— Da!... binecuvântat de toți... de toți... și de mine, Henry! adăugă Hadjine, înclinându-se, la rândul ei.

Henry d'Albaret o ridică grăbit și, atunci, strigătele de „Trăiască Henry d'Albaret! Trăiască Hadjine Elizundo!" izbucniră de la dunetă până la gabia de la prova, din fundul camerei bateriei până la vergile de jos, pe care se cățăraseră vreo cincizeci de mateloți, scoțând viguroase urale.

O singură prizonieră — aceea care se ascundea, în ajun, în batistan — nu luă parte la această manifestație. De când se îmbarcase, unica sa preocupare fusese să treacă neobservată, în mijlocul celorlalți captivi. Și reușise, căci nimeni nu-i mai remarcase prezența la bord, de îndată ce se ghemuise în cotlonul cel mai întunecat al culoarului de sub punte. Evident, ea spera să și debarce fără a fi văzută. Dar de ce își lua ea atâtea precauții? Să-i fi fost, oare, cunoscută vreunuia dintre ofițerii sau mateloții de pe corvetă? În orice caz, trebuia să aibă motive întemeiate ca să vrea să-și păstreze acest incognito timp de trei sau patru zile, cât avea să dureze traversarea Arhipelagului.

Totuși, dacă Henry d'Albaret merita recunoștința pasagerilor corvetei, atunci ce merita, oare, Hadjine Elizundo pentru ceea ce făcuse după plecarea sa din Corfu?

— Henry, spusese ea în ajun, Hadjine Elizundo este săracă, acum, dar este demnă de tine!

Săracă, într-adevăr, era! Demnă de tânărul ofițer?... Urmează să vedem.

Dacă Henry d'Albaret o iubea pe Hadjine, chiar și atunci când atât de grave evenimente îi despărțiseră unul de celălalt, cât trebuie să fi crescut încă această iubire, când află care fusese soarta fetei în timpul acestui lung an de despărțire!

Hadjine Elizundo, de îndată ce aflase de unde provenea averea pe care i-o lăsase tatăl ei, adică, în cea mai mare parte, din traficul de prizonieri, luase hotărârea s-o consacre în întregime răscumpărării acestora. Din acele douăzeci de milioane, dobândite în mod josnic, ea nu voise să păstreze nimic pentru ea. Acest plan nu i-l împărtășise decât lui Xaris. Xaris îl aprobase și toate valorile casei de bancă fuseseră rapid schimbate în bani peșin.

Henry d'Albaret primise scrisoarea prin care fata îi cerea iertare și îi spunea adio. Apoi, însoțită de curajosul și devotatul Xaris, Hadjine părăsise în taină Corfu, pentru a merge în Pelopones.

În timpul acela, soldații lui Ibrahim duceau încă un război feroce împotriva populațiilor din centrul Moreei, atât de greu încercate deja și de atât de multă vreme. Nefericiții care nu erau uciși, erau trimiși în principalele porturi din Messenia, la Patras sau la Navarin. De acolo, corăbiile, unele afretate de guvernul turc, altele de către pirații din Arhipelag, îi transportau, cu miile, fie la Scarpanto, fie la Smirna, unde piețele de sclavi erau deschise în permanență.

În primele două luni după dispariția lor din Corfu, Hadjine Elizundo și Xaris, netocmindu-se niciodată la preț, izbutiseră să cumpere mai mulți prizonieri dintre cei care nu părăsiseră încă țărmul messenian. Apoi, și-au dat toată silința să-i pună la adăpost, pe unii în insulele ioniene, pe alții în zonele libere din Grecia de Nord.

Acestea o dată făcute, amândoi se duseseră în Asia Mică, la Smirna, unde comerțul cu sclavi se desfășura la scară mare. Acolo, în numeroase convoaie, ajungeau acești prizonieri greci, pentru care Hadjine Elizundo voia în mod special să obțină eliberarea. Ofertele sale fuseseră de așa natură — cu mult superioare celor ale misiților din Berberia și de pe litoralul asiatic — încât autoritățile otomane găsiseră foarte avantajos să trateze cu ea. Că generozitatea îi fusese exploatată de către acei agenți, este de la sine înțeles; dar, tot acolo, mai multe mii de captivi i-au datorat salvarea de la ocnele beilor africani.

Cu toate acestea, mai erau încă multe de făcut și, în acel moment, îi venise ideea Hadjinei să meargă pe două căi diferite către ținta pe care voia s-o atingă.

Într-adevăr, nu era de ajuns să răscumpere captivii puși în vânzare în piețele publice sau să se ducă să îi elibereze, cu prețul aurului, pe sclavi din mijlocul ocnelor. Trebuia, de asemenea, să îi stârpească pe acești pirați care prădau corăbiile pretutindeni în Arhipelag.

Or, Hadjine Elizundo se afla la Smirna când a aflat ce s-a întâmplat cu Syphanta, după primele sale luni de croazieră. Ea avea, de asemenea, știință și de faptul că pe socoteala armatorilor corfiroți se armase corveta și de destinația acesteia. Știa că începutul campaniei fusese fericit; dar, atunci, îi sosise vestea că Syphanta tocmai își pierduse comandantul, mai mulți ofițeri și o parte din echipaj, într-o luptă contra unei flotile de pirați, condusă, se zicea, de Sacratif în persoană.

Hadjine Elizundo a intrat de îndată în legătură cu agentul care reprezenta, la Corfu, interesele armatorilor Syphantei. I-a oferit aceluia un asemenea preț, încât l-a hotărât pe loc s-o vândă. Corveta a fost, așadar, cumpărată sub numele unui bancher din Ragusa, dar ea aprținea de fapt moștenitoarei lui Elizundo, care nu făcea decât să le imite pe Bubulina, pe Modena, pe Zacharias și pe alte patriote de ispravă, ale căror corăbii, armate pe spezele lor, la începutul războiului de Independență, făcuseră atâta prăpăd în rândul escadrelor marinei otomane.

Dar, acționând astfel, Hadjine s-a gândit totodată să-i ofere comandamentul Syphantei căpitanului Henry d'Albaret. Un om de încredere, un nepot de-al lui Xaris, marinar de origine greacă precum unchiul său, îl urmărise în secret pe tânărul ofițer, atât la Corfu, când făcuse atâtea zadarnice încercări de a o regăsi pe fată, cât și la Scio, când se dusese să i se alăture colonelului Fabvier.

Din porunca ei, acest om s-a îmbarcat ca matelot pe corvetă, în momentul în care aceasta își refăcea echipajul, după lupta de la Lemnos. El fusese cel care făcuse să-i parvină lui Henry d'Albaret cele două scrisori, scrise de mâna lui Xaris — cea dintâi, la Scio, în care i se anunța că exista un loc liber care-l aștepta în statul major al Syphantei; iar a doua, cea pe care o depusese pe masa din careu, atunci când fusese de cart, și prin care i se dădea întâlnire corvetei în primele zile ale lunii septembrie, în apele insulei Scarpanto.

La Scarpanto, într-adevăr, conta Hadjine că se va afla la vremea stabilită, după ce își va fi încheiat campania de devotament și de caritate. Ea voia ca Syphanta să-i servească la repatrierea ultimului convoi de prizonieri, răscumpărați cu ce îi mai rămăsese din avere.

Dar, în timpul celor șase luni care trecuseră până la data fixată, câte osteneli îndurase, ce de primejdii o pândiseră!

Curajoasa fată, însoțită de Xaris, nu șovăia să pătrundă, pentru a-și îndeplini misiunea, până în inima Berberiei, prin acele porturi ticsite de pirați, pe acel litoral african, peste care bandiții au fost stăpâni până la cucerirea Algerului[31]. Prin aceasta, își risca libertatea, își risca viața și înfrunta toate primejdiile la care o expuneau frumusețea și tinerețea sa.

Nimic n-o putea opri. Așadar, plecă.

A fost văzută, apoi, apărând, în postura de călugăriță a Milei, la Tripolis, la Alger, la Tunis și până în cele mai neînsemnate piețe de sclavi de pe coasta berberă. Pretutindeni unde prizonierii greci fuseseră vânduți, ea îi răscumpăra cu mari câștiguri pentru stăpânii lor. Pretutindeni unde perceptorii puneau la jug aceste turme de ființe umane, se prezenta ea, cu banii în mână. Atunci a putut vedea, în toată oroarea sa, acest spectacol al nenorocirilor sclaviei, într-o țară în care patimile nu sunt ținute în frâu prin nici un mijloc.

Algerul era, încă, la discreția unei miliții, alcătuite din musulmani și din renegați, scursoarea celor trei continente care împresoară cu litoraluri Mediterana, ducându-și zilele doar din vânzarea prizonierilor capturați de pirați și din răscumpărarea lor de către creștini. În secolul al șaptesprezecelea, teritoriul african număra deja aproape patruzeci de mii de sclavi de ambele sexe, adunați din Franța, Italia, Anglia, Germania, Flandra, Olanda, Grecia, Ungaria, Rusia, Polonia, Spania, de prin toate mările Europei.

În Alger, în adâncul ocnelor pașei, ale lui Ali-Mami, ale lui Kouloughis și ale lui Sidi-Hassan, sau în Tunis, în cele ale lui Iusuf-bei, ale lui Galere-Patrone și ale lui Cicala, sau în Tripoli, Hadjine Elizundo îi căuta în mod special pe aceia pe care războiul elenic îi făcuseră sclavi. Ca și cum ar fi fost protejată de cine știe ce tainic talisman, ea s-a strecurat prin mijlocul tuturor pericolelor, alinând toate aceste dureri. Din miile de primejdii pe care natura lucrurilor le urzea în jurul său, ea a scăpat ca prin miracol! Timp de șase luni, la bordul corăbiilor ușoare, care făceau cabotaj la țărm, ea a vizitat cele mai retrase sălașuri de pe litoral — de la regența din Tripoli, până la ultimele frontiere ale Marocului — până la Tetuan, care a fost, odinioară, o republică de pirați, organizată în bună regulă — până la Tanger, al cărui golf servea

---

[31] Aflat sub dominație otomană din secolul al XVI-lea, în 1830 a fost cucerit de către francezi — până în 1943, când s-a constituit Comitetul francez de eliberare națională. (N.tr.)

drept loc de iernat pentru bandiți — până la Sale, pe coasta occidentală a Africii, unde nefericiții captivi trăiau în pivnițe săpate la douăsprece sau cincisprezece picioare sub pământ.

În sfârșit, când misiunea ei se terminase, nemaiavând nimic din milioanele lăsate de tatăl său, Hadjine Elizundo se gândise să se întoarcă în Europa, cu Xaris. S-a îmbarcat la bordul unei corăbii grecești, pe care mai urcaseră și ultimii prizonieri răscumpărați de ea și care se îndrepta către Scarpanto. Acolo, ea spera să-l reîntâlnească pe Henry d'Albaret. De acolo se hotărâse să se întoarcă în Grecia cu Syphanta. Dar, la trei zile după ce părăsise Tunisul, corabia care îi purta a fost capturată de un vas turcesc și ea fusese condusă la Arkassa pentru a fi vândută ca sclavă, împreună cu cei pe care tocmai îi eliberase!...

Pe ansamblu, din această întreprindere a Hadjinei Elizundo, rezultatul consta în mai multe mii de prizonieri răscumpărați — și chiar cu banii care fuseseră câștigați din vânzarea lor. Tânăra, acum ruinată, reușise să îndrepte, în măsura în care îi stătuse în puteri, tot răul făcut de către tatăl său.

Iată ce află Henry d'Albaret. Da! Hadjine, săracă, acum era demnă de el, iar, ca s-o smulgă din mâinile lui Nicolas Starkos, el devenise la fel de sărac ca și ea!

Între timp, încă de a doua zi, Syphanta regăsise pământul Cretei, la răsăritul soarelui. Vasul manevrase, apoi, astfel încât să se îndrepte spre nord-vestul Arhipelagului. Intenția comandantului d'Albaret era să se îndrepte spre coasta orientală a Greciei, în dreptul insulei Eubeea. Acolo, fie la Negropontis, fie la Egina, prizonierii ar fi putut să debarce în loc sigur, la adăpost de turci, în prezent retrași în interiorul Peloponesului. În plus, la această dată, nu mai exista nici un soldat de-al lui Ibrahim în peninsula elenică.

Toți acești sărmani oameni, cum nu se poate mai bine tratați la bordul Syphantei, se refăcuseră deja după îngrozitoarele suferințe pe care le înduraseră. În timpul zilei, îi vedeai strânși pe punte, unde respirau această sănătoasă briză a Arhipelagului — copiii, mamele, soții, pe care îi amenințase o veșnică despărțire, de acum uniți pentru a nu se mai despărți vreodată. Știau, de asemenea, tot ce făcuse Hadjine Elizundo și, când ea trecea pe lângă ei, sprijinită la brațul lui Henry d'Albaret, din toate părțile țâșneau dovezi ale recunoștinței lor, manifestate prin gesturile cele mai emoționante.

Către primele ore ale dimineții, la 4 septembrie, Syphanta pierdu din vedere vârfurile Cretei; dar, briza începând să scadă în tărie, corveta nu înaintă decât foarte puțin peste zi, cu toate că își întinsese toate pânzele. La urma urmei, douăzeci și patru sau douăzeci și opt ore în plus, nu mai însemna o întârziere care să stârnească îngrijorarea. Marea era frumoasă, cerul superb. Nimic nu indica o apropiată schimbare de vreme. Nu aveau decât „să se lase purtați", cum spun marinarii, iar cursa avea să se termine când va binevoi Domnul.

Această navigare liniștită nu putea fi decât foarte favorabilă discuțiilor la bord. Puține manevre se impuneau, de altfel. O simplă supraveghere a ofițerilor de cart și a gabierilor de la prova, pentru a semnala pământurile în zare sau corăbiile în larg.

Hadjine și Henry d'Albaret merseră, așadar, să se așeze la pupa, pe un banc de dunetă, care le era rezervat. Acolo, cel mai adesea, ei vorbeau nu despre trecut, ci despre viitor, pe care se simțeau de-acum stăpâni. Își făceau planuri pentru o viitoare realizare, fără a uita să i le împărtășească și lui Xaris, care era cu adevărat un membru al familiei. Căsătoria trebuia celebrată îndată ce ar fi pus piciorul pe pământul Greciei. Acesta era un fapt definitiv stabilit. Treburile Hadjinei Elizundo nu aveau să mai întâmpine nici dificultăți, nici întârzieri. Acel an folosit în misiunea sa caritabilă simplificase toată povestea! Apoi, căsătoria o dată făcută, Henry d'Albaret îi va ceda căpitanului Todros comandamentul corvetei, iar el își va conduce proaspăta soție în Franța, de unde spera s-o readucă, mai târziu, pe pământul său natal.

Or, tocmai în seara aceea, discutau ei despre toate acestea. Molatica adiere a vântului abia de reușea să umfle pânzele ridicate ale Syphantei. Un minunat apus de soare incendiase orizontul, ale cărui fâșii de aur verde încă mai luminau zarea, învăluită într-o ceață fină înspre vest. În partea opusă, scânteiau cele dintâi stele ale Levantului. Marea se înfiora sub unduirea paietelor sale fosforescente. Noaptea făgăduia să fie magnifică.

Henry d'Albaret și Hadjine se lăsaseră vrăjiți de farmecul acestei seri încântătoare. Priveau siajul, abia conturat de câteva dantele albe, pe care corveta le lăsa în urmă. Tăcerea nu era tulburată decât de zbaterea brigantinei, ale cărei falduri foșneau blând. Nici el, nici ea nu mai vedeau nimic altceva decât pe ei doi și ce era înăuntrul lor. Iar, dacă într-un sfârșit au fost readuși la realitate, aceasta s-a datorat faptului că Henry d'Albaret s-a auzit strigat, cu o oarecare stăruință.

Xaris stătea în fața lui.

— Comandante?... zise Xaris pentru a treia oară.

— Ce dorești, prietene? răspunse Henry d'Albaret, căruia i se păru că Xaris șovăia să vorbească.

— Ce dorești, bunul meu Xaris? întrebă și Hadjine.

— Aș avea ceva să-ți spun, comandante.

— Ce anume?

— Iată despre ce este vorba. Pasagerilor corvetei... acestor oameni de ispravă, pe care tu îi duci înapoi în țara lor... le-a trecut ceva prin minte și m-au însărcinat pe mine să-ți dau de știre.

— Ei bine, te ascult, Xaris.

— Iată, comandante. Ei știu că vrei să te căsătorești cu Hadjine...

— Fără îndoială, răspunse Henry d'Albaret surâzând. Nu mai este un mister pentru nimeni!

— Ei bine, acești oameni cumsecade s-ar simți foarte fericiți să fie martorii căsătoriei voastre!

— Și vor fi, Xaris, vor fi, și niciodată o mireasă nu va mai avea un asemenea alai, dacă îi vom putea strânge în jurul său pe toți aceia pe care i-a smuls din robie!

— Henry!... zise fata, voind să-l întrerupă.

— Comandantul are dreptate, răspunse Xaris. În orice caz, pasagerii corvetei vor fi acolo, și...

— La sosirea noastră pe pământul Greciei, reluă Henry d'Albaret, îi voi invita pe toți la ceremonia căsătoriei noastre!

— Bine, comandante, răspunse Xaris. Dar, după ce au avut această idee, acești oameni curajoși au mai avut una!

— La fel de bună?

— Și mai bună. Ei vă cer ca nunta să se facă la bordul Syphantei! Nu este oare și aceasta o bucățică din țara lor, această vitează corvetă care îi aduce înapoi în Grecia?

— Fie, Xaris, răspunse Henry d'Albaret. Ești de acord, draga mea Hadjine?

Hadjine, în loc de răspuns, îi întinse mâna.

— Bun răspuns, zise Xaris.

— Poți să-i anunți pe pasagerii Syphantei, adăugă Henry d'Albaret, că se va face după cum doresc.

— S-a înțeles, comandante. Dar... adăugă Xaris, ezitând o clipă, asta nu-i tot!

— Vorbește, atunci, Xaris! îl îndemnă fata.

— Iată! Acești oameni de ispravă, după ce au avut o idee bună, apoi una și mai bună, au avut-o și pe a treia, pe care ei o socotesc excelentă!

— Pe cuvânt, și o a treia? râse Henry d'Albaret. Și care este această a treia idee?

— Păi, nu doar ca nunta să fie celebrată la bordul corvetei, dar și să se facă în plină mare... mâine! Există printre ei un preot bătrân...

Deodată, Xaris fu întrerupt de vocea gabierului care stătea de pază, pe barele trinchetului:

— Corabie în vânt!

Imediat, Henry d'Albaret se ridică și se duse lângă căpitanul Todros, care privea deja în direcția indicată.

O flotilă, compusă din douăsprezece vase de diverse tonaje, se arătă, atunci, la mai puțin de șase mile spre vest. Dar, dacă Syphanta, imobilizată din pricina lipsei de vânt, stătea absolut nemișcată, această flotilă, împinsă de ultima suflare a unei brize care nu ajungea până la corvetă, avea să sfârșească, fără îndoială, prin a ajunge până la ea.

Henry d'Albaret luase un ochean și studia atent înaintarea acestor corăbii.

— Căpitane Todros, zise el întorcându-se către secund, această flotilă este încă prea departe ca să fie posibil să îi recunoaștem intențiile sau să vedem care este forța ei.

— Într-adevăr, comandante, răspunse secundul, și, cu noaptea aceasta fără lună, care va deveni neagră ca smoala, nu vom putea să ne pronunțăm! Trebuie, așadar, să așteptăm până mâine.

— Da, trebuie, zise Henry d'Albaret, dar cum locurile acestea nu sunt foarte sigure, dați ordin oamenilor de veghe să fie cu ochii în patru. Să luăm toate precauțiile necesare pentru cazul în care aceste corăbii s-ar apropia de Syphanta.

Căpitanul Todros ordonă măsurile care se impuneau, măsuri care fură executate de îndată. O activă supraveghere a fost stabilită la bordul corvetei și trebuia continuată până la ziuă.

Este de la sine înțeles că, sub imperiul recentelor evenimente care ar fi putut oricând apărea, s-a amânat pentru mai târziu hotărârea privind celebrarea căsătoriei, motivul demersului făcut de Xaris. Hadjine, la rugămintea lui Henry d'Albaret, trebui să se întoarcă în cabină.

În timpul acestei nopți, s-a dormit puțin la bord. Prezența flotilei semnalate în larg era de natură să stârnească îngrijorarea. Pe cât a fost posibil, i s-au ținut sub observație mișcările. Dar o ceață destul de deasă s-a ridicat pe la ora nouă și, foarte curând, o pierdură din vedere.

A doua zi, câțiva aburi mascau încă orizontul spre est, la răsăritul soarelui. Cum vântul lipsea cu desăvârșire, acești aburi nu se risipiră înainte de ora zece dimineața. Între timp, nimic suspect nu se zărise prin această pâclă. Dar, când se limpezi văzduhul, întreaga flotilă se arătă la mai puțin de patru mile distanță. Așadar, din ajun, câștigase două mile în direcția Syphantei și, dacă nu se apropiase mai mult, fusese din pricina ceții, care îi împiedicase manevrele. Erau acolo, douăsprezece corăbii care navigau una lângă alta, împinse de lungile lor vâsle de galere. Corveta, asupra căreia aceste unelte n-ar fi avut nici un efect, din pricina tonajului său, rămânea mai departe țintuită în același loc. Așadar, era silită să aștepte, fără a putea face o singură mișcare.

Și, totuși, nu se mai puteau îndoi de intențiile acestei flotile.

— Iată o adunătură de corăbii din cale-afară de suspecte! zise căpitanul Todros.

— Cu atât mai suspecte, răspunse Henry d'Albaret, cu cât recunosc printre ele bricul pe care l-am fugărit zadarnic în apele Cretei!

Comandantul Syphantei nu se înșela. Bricul, care dispăruse în mod inexplicabil dincolo de vârful insulei Scarpanto, era în frunte. El manevra în așa fel, încât să nu se îndepărteze de celelalte corăbii, plasate în subordinea sa.

Între timp, câteva suflări de vânt se ridicaseră dinspre est, favorizând și mai mult înaintarea flotilei; dar aceste mângâieri de briză, care înviorau ușor marea, alergând la suprafața ei, se stingeau la una sau două ancabluri distanță de corvetă.

Deodată, Henry d'Albaret lăsă deoparte ocheanul pe care nu-l mai dezlipise de la ochi:

— Pregătiți-vă de luptă! strigă el.

Tocmai văzuse o dâră lungă de norișori alburii țâșnind de la prova bricului, în timp ce un pavilion urca la picul său, în momentul în care detunătura unei guri de foc ajunse până la corvetă.

Pavilionul acesta era negru, și un S roșu ca focul se desena la mijlocul pânzei.

Acesta era pavilionul piratului Sacratif...

Capitolul XIV

SACRATIF

Această flotilă, compusă din douăsprezece vase, ieșise în ajun din vizuinile insulei Scarpanto. Fie atacând corveta frontal, fie înconjurând-o, voia, oare, să o provoace la luptă în condiții absolut inegale, defavorizante pentru ea? Alternativa aceasta devenise foarte sigură. Dar această provocare, în lipsa vântului, era musai s-o accepte. De altfel, chiar dacă ar fi existat o posibilitate de a evita lupta, Henry d'Albaret ar fi refuzat. Pavilionul Syphantei nu putea, fără dezonoare, să dea bir cu fugiții din fața pavilionului piraților din Arhipelag.

Printre aceste douăsprezece vase, se puteau număra patru bricuri, purtând între șaisprezece și douăzeci și opt de tunuri. Celelalte opt corăbii, de tonaj mai mic, dar prevăzute cu o artilerie ușoară, erau niște șeici mari, cu două catarge; niște bricuri cu catarge drepte; în fine, niște feluci și șeici armate de război. După cât puteau aprecia ofițerii corvetei, aveau de-a face cu mai mult de o sută de piese de artilerie, cărora ei le puteau răspunde cu douăzeci și opt de tunuri și șase tunuri–mitralii. Erau șapte sau opt sute de oameni contra cărora trebuia să lupte cei două sute cincizeci de mateloți ai echipajului lor. Luptă inegală, mai mult ca sigur. Totuși, superioritatea artileriei Syphantei îi putea oferi oarecare șanse de succes, dar cu condiția să nu le fi lăsat pe celelalte să se apropie prea mult. Trebuia, așadar, să țină această flotilă la distanță, scoțând din luptă, una câte una, corăbiile sale, prin șarje trimise cu precizie. Într-un cuvânt, trebuia făcut totul pentru a evita un abordaj, adică o luptă corp la corp. În acest din urmă caz, superioritatea numerică ar fi sfârșit prin a învinge, fiindcă acest factor are și mai multă importanță pe mare decât pe pământ, întrucât, retragerea fiind imposibilă, totul se rezumă la a sări în aer sau a te preda.

La o oră după ce se risipise ceața, flotila înaintase sensibil către corvetă, rămasă neclintită de parcă s-ar fi aflat în escală, în mijlocul vreunei rade.

Între timp, Henry d'Albaret nu se oprise din observarea vitezei și a manevrelor piraților. La bordul său, pregătirea de luptă se făcuse rapid. Toți, ofițeri și mateloți, se aflau la posturile lor de luptă. Aceia dintre pasageri care erau valizi ceruseră voie să participe alături de echipaj și li se dăduseră arme. O tăcere absolută domnea atât la baterie cât și pe punte. Abia de era

tulburată de cele câteva cuvinte pe care comandantul le schimba cu secundul Todros.

— Să nu ne lăsăm abordați, îi spunea. Să așteptăm ca primele vase să intre bine în bătaia tunurilor și să tragem asupra lor cu tunurile noastre de la tribord.

— Tragem să le scufundăm sau să le rupem catargele? întrebă secundul.

— Să le scufundăm.

Era cea mai bună alegere de făcut pentru a-i ține în frâu pe acești pirați, atât de sălbatici în abordaj, și mai ales pe acest Sacratif, care își înălțase sfidător pavilionul negru. Căci, dacă procedase astfel, o făcuse pentru că era încredințat, fără urmă de îndoială, că nici un singur suflet de pe corvetă nu avea să supraviețuiască și să se laude că l-a văzut la față cu ochii lui.

Către ora unu după-amiaza, flotila se afla la numai o milă distanță în vânt. Continua să se apropie cu ajutorul vâslelor. Syphanta, cu cap compas spre nord-vest, nu se menținea fără greutate pe această direcție. Piraților veneau către ea în linie de luptă — două bricuri la mijlocul liniei și alte două la extremități. Manevrau astfel, încât să prindă corveta ca într-un clește, din față și din spate, s-o înconjoare, într-o circumferință pe care s-o micșoreze, încetul cu încetul. Scopul lor era, evident, s-o zdrobească mai întâi cu artileria, trăgând focuri convergente, apoi s-o cucerească prin abordaj.

Henry d'Albaret, deși le înțelesese bine manevra, atât de primejdioasă pentru el, n-o putea împiedica, întrucât era condamnat la imobilitate. Dar, poate că va reuși să le spargă linia, prin lovituri de tun, înainte de a fi înconjurat din toate părțile. Deja chiar și ofițerii se întrebau de ce comandantul lor, cu vocea sa fermă și calmă pe care i-o cunoșteau, nu le dădea ordinul să deschidă focul.

Nu! Henry d'Albaret aștepta să poată lovi sigur și voia să-i lase pe pirați să se apropie la distanța potrivită.

Încă zece minute se scurseră. Toți așteptau, trăgătorii cu ochii la chiulasa tunurilor lor, ofițerii la baterie, gata să transmită ordinele comandantului, mateloții pe punte, aruncând câte o privire pe deasupra parapeților. Primele șarje nu aveau să vină oare dinspre inamic, acum, că distanța le îngăduia să le lanseze cu succes?

Henry d'Albaret tăcea mai departe. Privea linia de atac, care începea să se curbeze la capete. Bricurile din centru — și unul dintre ele era cel care înălțase pavilionul negru al lui Sacratif — se aflau acum la mai puțin de o milă.

Dar, dacă la bordul Syphantei, comandantul nu se grăbea să deschidă focul, se părea că nici șeful flotilei adverse nu era mai nerăbdător ca el. Probabil chiar avea pretenția să acosteze corveta, ca să-și poată lansa câteva sute din piratii săi în abordaj.

În sfârșit, Henry d'Albaret consideră că nu trebuia să mai aștepte. O ultimă adiere, care ajunse până la corvetă, îi îngădui să se întoarcă un cart. După ce își corectă poziția, astfel încât să aibă cele două bricuri pe o latură, la mai puțin de două mile:

— Atenție la mine, puntea și bateria! strigă el.

Un murmur ușor se auzi la bord, urmat de o tăcere absolută.

— Scufundați! zise Henry d'Albaret.

Ordinul fu prins de ofițeri din zbor, iar ochitorii bateriei țintiră cu grijă coca celor două bricuri, în vreme ce artileriștii de pe punte le țintiră catargele.

— Foc! strigă comandantul d'Albaret.

Șarja de la tribord porni. De pe puntea și de la bateria corvetei, unsprezece tunuri și trei obuziere își scuipară proiectilele și, printre altele, mai multe ghiulele împerecheate astfel încât să obțină o detentă la distanță medie.

Îndată ce norișorii prafului de pușcă, împinși înapoi, dezveliră orizontul, efectul produs de această salvă asupra celor două vase putu fi de îndată constatat. Nu era complet, dar nici lipsit de importanță.

Unul dintre cele două bricuri care ocupau centrul flotilei fusese atins deasupra liniei de plutire. În plus, mai multe sarturi și pataraține fiind retezate, arborele trinchet, fixat la câteva picioare deasupra punții, căzuse în față, smulgând totodată săgeata arborelui principal. În aceste condiții, bricul avea să piardă ceva timp până să-și repare stricăciunile; dar, chiar și așa, putea înainta în continuare spre corvetă — așadar, pericolul de a fi împresurată nu fu diminuat prin acest început de luptă.

Într-adevăr, celelalte două bricuri, plasate la extremitatea aripei drepte și aripei stângi a atacatorilor, ajunseseră acum pe aceeași linie cu Syphanta. De acolo, începură să se apropie simultan; dar nu fără s-o fi salutat cu o șarjă în anfiladă, pe care corvetei îi fu cu neputință s-o evite.

În urma acestei lovituri, aceasta avu de suferit. Catargul artimon al corvetei fu retezat la nivelul cavilierei. Toate pânzele din spate căzură de-a valma, din fericire fără să agațe nimic din greementul catargului principal.

În același timp, tongoanele și o barcă fuseseră sfărâmate. Ce era și mai rău, un ofițer murise, ucis în canonadă, fără a-i mai pune la socoteală pe alți trei, grav răniți, care fură transportați în cabinele de sub punte.

Henry d'Albaret dădu ordine ca eliberarea dunetei să se facă neîntârziat. Greement, pânze, resturi de vergi, brațe și grinzi, au fost adunate în câteva minute. Locul redeveni liber și practicabil. Fiindcă nu mai era nici o clipă de pierdut. Schimbul de replici între artilerii avea să înceapă din nou, cu și mai multă violență. Corveta, prinsă între două focuri, era silită să reziste pe ambele laturi.

În momentul acela, o nouă șarjă fu trimisă de pe Syphanta, și atât de bine ochită, de data aceasta, încât două vase ale flotilei — un bric cu catarge drepte și o șaică — atinse în plin, sub linia de plutire, se scufundară în câteva clipe. Echipajele nu mai avură timp decât să se arunce în bărcile de salvare, ca să ajungă pe cele două bricuri din centru, unde urcară imediat.

— Ura! Ura!

Acesta fu strigătul mateloților corvetei, după această dublă lovitură, care le făcea cinste șefilor de artilerie.

— Două la fund! zise căpitanul Todros.

— Da, răspunse Henry d'Albaret, dar tâlharii îmbarcați pe ele s-au suit la bordul bricurilor și încă mă mai tem de un abordaj care i-ar avantaja numeric!

Timp de încă un sfert de oră, canonada continuă și de o parte și de cealaltă. Corăbiile piraților, la fel ca și corveta, erau înghițite de norii exploziei prafului de pușcă și trebuiau să aștepte să se risipească pentru a vedea distrugerile pe care și le făcuseră reciproc. Din nefericire, aceste stricăciuni deveniseră foarte serioase la bordul Syphantei. Mai mulți mateloți fuseseră uciși. Alții, în număr mare, erau grav răniți. Un ofițer francez, lovit din plin în piept, căzuse tocmai în momentul în care comandantul îi transmitea ordinul.

Morții și răniții au fost imediat coborâți sub punte. Deja chirurgului și ajutoarelor sale nu le mai ajungeau pansamentele și nu mai făceau față operațiilor pe care le necesita starea celor ce fuseseră loviți direct de proiectile sau indirect, prin explozia așchiilor de lemn sub punte și la camera bateriei. Dacă muschetele nu vorbiseră încă între aceste corăbii, care rămăseseră în continuare la o jumătate de bătaie de tun, astfel că nu aveau nici gloanțe, nici biscaiene[32] de extras, rănile nu erau mai puțin grave și, în același timp, oribile.

---

[32] Glonțul muschetelor cu același nume, de calibru mare și cu bătaie lungă. (N.tr.)

Cu această ocazie, femeile, care fuseseră adăpostite în cală, nu lipsiră de la datorie. Hadjine Elizundo le dădu exemplu. Toate se grăbiră să le acorde îngrijiri răniților, încurajându-i și alinându-le durerea.

Atunci, bătrâna prizonieră din Scarpanto își părăsi ungherul în care se ascunsese. Vederea sângelui nu o speria și, fără îndoială, întâmplările din viața sa o conduseseră deja pe mai multe câmpuri de bătălie. La lumina lămpilor de sub punte, ea se aplecă la căpătâiul banchetelor pe care zăceau răniții, ajută la operațiile cele mai dureroase și, când o nouă șarjă făcu să tremure corveta până în carlingă, nici o clipire a ochilor săi nu dădu de bănuit că aceste îngrozitoare detunături ar fi speriat-o.

Între timp, se apropia ceasul când echipajul Syphantei urma să fie obligat să lupte cu arme albe împotriva piraților. Linia acestora se reînchisese, cercul se strângea tot mai mult. Corveta devenise punctul de miră al tuturor acestor focuri convergente.

Dar se apăra bine, pentru onoarea pavilionului care flutura mai departe în cornul său. Artileria sa făcea adevărate ravagii la bordul flotilei. Încă alte două vase, o șaică și o felucă, fuseseră distruse. Una se scufundă. Cealaltă, ciuruită de ghiulele încinse, nu întârzie să dispară în mijlocul flăcărilor.

Cu toate acestea, abordajul era inevitabil. Syphanta nu l-ar mai fi putut ocoli decât dacă ar fi forțat împresurarea. Dar, din lipsă de vânt, nu putea s-o facă, în vreme ce pirații, mișcându-se cu ajutorul vâslelor de galere, se apropiau, strângând cercul.

Bricul cu pavilionul negru nu se mai afla decât la o bătaie de pistolet, când slobozi încă o șarjă, din toate tunurile. O ghiulea ajunse de lovi ferecăturile etamboului de la pupa corvetei și-i smulse cârma.

Henry d'Albaret se pregăti, prin urmare, să primească asaltul piraților și puse să se înalțe plasele de protecție împotriva abordajului. Acum izbucniră muschetele, și dintr-o parte și din cealaltă. Bombarde și espingole, muschete și pistolete, plouau o grindină de gloanțe pe puntea Syphantei. Mulți oameni căzură și de această dată, majoritatea loviți mortal. De douăzeci de ori Henry d'Albaret scăpă de-a fi rănit; dar, nemișcat și calm pe dunetă, el transmitea ordinele cu același sânge rece, de parcă ar fi comandat o salvă de onoare la o paradă de escadră.

În momentul acela, printre vălătucurile de fum, echipajele adverse se puteau vedea la față. Se auzeau oribilele sudalme ale bandiților. La bordul bricului cu pavilion negru, Henry d'Albaret căuta zadarnic să îl zărească pe

Sacratif, cel al cărui nume era de ajuns pentru a semăna groaza în întreg Arhipelagul.

Atunci, pe la tribord și pe la babord, acest bric și unul dintre cele care închiseseră linia de atac, susținute ceva mai din spate de către celelalte vase, se lipiră de-a lungul corvetei, ale cărei crivace gemură sub această presiune. Ghearele de abordaj, aruncate la țanc, se agățară de greement și legară cele trei corăbii. Tunurile fură obligate să tacă; dar, cum sabordurile Syphantei erau tot atâtea breșe deschise piraților, servanții rămaseră la posturile lor pentru a se apăra, cu lovituri de secure, de pistolete și de sulițe. Acesta fusese ordinul comandantului — ordin care se transmisese la baterie în clipa în care cele două bricuri îl acostaseră.

Deodată, un strigăt izbucni din toate părțile și, cu o asemenea violență încât acoperi, o clipă, trosnetul muschetelor.

— La abordaj! La abordaj!

Această luptă, corp la corp, deveni atunci îngrozitoare. Nici descărcările espingolelor, ale bombardelor și ale flintelor, nici loviturile de securi și de sulițe nu îi putură împiedica pe acești turbați, beți de furie și însetați de sânge, să pună piciorul pe corvetă. Din gabiile lor revărsau, ca o cascadă arzândă, grenade care făceau aproape imposibil de apărat puntea Syphantei, cu toate că și ea le răspundea cu grenade zvârlite de mâna gabierilor săi. Henry d'Albaret se văzu asaltat din toate părțile. Bastingajele corvetei, deși erau mai înalte decât ale bricurilor, fură năpădite de asediatori. Pirații săreau de la o vergă la alta și, găurind plasele de protecție, se năpusteau pe punte. Ce mai conta că unii erau uciși înainte s-o atingă! Numărul lor era atât de mare, încât pierderea acestora nu se simțea.

Echipajul corvetei, redus acum la mai puțin de două sute de oameni valizi, trebuia să se bată cu peste șase sute de dușmani.

Într-adevăr, cele două bricuri serveau neîncetat drept punte de trecere pentru noi atacatori, aduși de restul ambarcațiunilor flotilei. Era o masă căreia era aproape cu neputință să-i reziști. Sângele începu să curgă în șiroaie pe puntea Syphantei. Răniții, în spasmele agoniei, se mai ridicau o dată pentru a mai da o ultimă lovitură de pistolet sau de pumnal. Totul era învălmășit în mijlocul fumului. Dar pavilionul corfirot nu avea să coboare câtă vreme mai exista un singur om în viață pentru a-l apăra!

În punctul cel mai fierbinte al acestei crunte încleștări, Xaris se bătea ca un leu. Nu părăsise duneta. De douăzeci de ori securea, ținută din scurt de

brațul său viguros, abătându-se în capul vreunui pirat, îl salvă de la moarte pe Henry d'Albaret.

Acesta din urmă, totuși, în mijlocul tumultului, deși nu putea face nimic contra numărului atacatorilor, rămânea mai departe stăpân pe sine. La ce se gândea? Să se predea? Nu. Un ofițer francez nu se predă piraților. Bine, dar atunci, ce va face? Îl va imita, oare, pe eroul Bisson, care, cu zece ani mai înainte, în condiții asemănătoare, își aruncase corabia în aer ca să nu cadă în mâna turcilor? Va nimici el, o dată cu corveta, cele două bricuri acroșate în flancurile sale? Dar aceasta ar fi însemnat să absoarbă în aceeași distrugere și răniții de pe Syphanta, și prizonierii smulși lui Nicolas Starkos, femeile și copiii!... S-o sacrifice pe Hadjine!... Iar cei care ar fi scăpat de explozie, dacă Sacratif i-ar fi lăsat în viață, cum aveau să mai scape, de data aceasta, ororilor sclaviei?

— Ia seama, comandante! strigă Xaris, aruncându-se în fața lui.

O secundă mai târziu și Henry d'Albaret ar fi fost lovit de moarte. Dar Xaris îl prinse în brațele sale pe piratul care se pregătea să lovească și îl azvârli în mare. De trei ori, și alții voiră să ajungă până la Henry d'Albaret; de trei ori, însă, Xaris îi doborî la picioarele sale.

Între timp, puntea corvetei fusese în întregime inundată de masa atacatorilor. Abia de se mai auziră câteva împușcături. Lupta se dădea mai ales cu arme albe, iar strigătele acopereau detunăturile prafului de pușcă.

Pirații, deja stăpâni pe teuga din față, sfârșiseră prin a cuceri întreg spațiul de până la rădăcina catargului principal. Puțin câte puțin, împingeau echipajul înapoi, către dunetă. Erau zece contra unul — pe puțin. Cum să mai fi fost posibilă rezistența? Comandantul d'Albaret, dacă ar fi vrut atunci să arunce în aer corveta, nici n-ar mai fi putut să-și pună planul în aplicare. Atacatorii ocupau intrarea în tambuchi și bocaportul care dădeau înăuntrul corvetei. Se răspândiseră prin camera bateriei și sub punte, unde lupta continua cu aceeași îndârjire. Să mai ajungă până la depozitul de praf de pușcă, nici nu încăpea vorbă.

De altfel, pretutindeni, pirații biruiau prin superioritatea numerică. O ultimă baricadă, făcută din trupurile camarazilor morți sau răniți, îi mai despărțea de pupa Syphantei. Primele rânduri, împinse de cele din spate, se cățărară pe această baricadă, după ce o îngroșară încă și mai mult, adăugând grămezii alte cadavre proaspete. Apoi, călcând peste leșuri, cu picioarele în sânge, se îmbulziră la asaltul dunetei.

Acolo erau adunați vreo cincizeci de oameni și vreo cinci sau șase ofițeri, cu căpitanul Todros. Ei îl înconjuraseră pe comandantul lor, hotărâți să reziste până la moarte.

Pe acest spațiu îngust, lupta fu disperată. Pavilionul, doborât de pe cornul brigantinei o dată cu arborele artimon, fusese reînălțat în bastonul de la pupa. Era ultimul post, pe care onoarea poruncea să fie apărat până la cel din urmă om.

Dar, oricât de hotărâtă ar fi fost, ce putea face această mică trupă împotriva celor cinci sau șase sute de pirați, care ocupau, în acel moment, teuga de la prova, puntea, gabiile — de unde curgea grindina de grenade? Echipajele flotilei le veneau necontenit în ajutor primilor asediatori. Erau atâția banditi, încât atacul lor nu slăbise deloc, în vreme ce fiecare minut în plus împuțina numărul apărătorilor dunetei.

Această dunetă, totuși, rezistă ca o fortăreață. Fu nevoie să o ia cu asalt în mai multe rânduri. Nu se poate închipui cât sânge se vărsă pentru a o cuceri. În sfârșit, cedă! Apărătorii Syphantei fură siliți să se retragă sub avalanșa inamicilor până la coronament. Acolo, se regrupară în jurul pavilionului, căruia îi făcură un zid de apărare din trupurile lor. Henry d'Albaret, în mijlocul lor, cu pumnalul într-o mână și pistoletul în cealaltă, dădu ultimele lovituri.

Nu! Comandantul corvetei nu s-a predat! A fost copleșit de numărul adversarilor! Atunci, își dori să moară... Zadarnic! Părea că, pentru cei care îl atacau, ar fi existat un ordin secret de a-l prinde viu — ordin a cărui execuție costă viața a douăzeci dintre cei mai îndârjiți, căzuți sub securea lui Xaris.

Henry d'Albaret fu prins, în sfârșit, împreună cu doi ofițeri, care rezistaseră cot la cot cu de el. Xaris și ceilalți mateloți se văzură legați fedeleș. Pavilionul Syphantei încetă să mai fluture la pupa!

În același timp, strigăte, vociferări, urale, izbucniră din toate părțile. Erau învingătorii care urlau pentru a-și aclama cu mai multă tărie șeful:

— Sacratif!... Sacratif!...

Acest șef apăru, atunci, deasupra bastingajelor corvetei. Masa piraților se dădu în lături pentru a-i face loc. El înaintă încet spre pupa, călcând în picioare, fără să-și dea seama, cadavrele tovarășilor săi. Apoi, după ce urcă scara însângerată a dunetei, înaintă spre Henry d'Albaret.

Comandantul Syphantei îl vedea, în sfârșit, pe cel pe care gloata piraților tocmai îl salutase cu numele de Sacratif.

Era Nicolas Starkos.

Capitolul XV

DEZNODĂMÂNT

Lupta dintre flotilă și corvetă durase mai bine de două ore și jumătate. În tabăra asediatorilor se numărau pe puțin o sută de oameni uciși sau răniți și aproape tot atât în echipajul Syphantei, din cei două sute cincizeci. Aceste cifre sunt grăitoare pentru încrâncenarea cu care s-au luptat în ambele tabere și unii și ceilalți. Dar numărul unora sfârșise prin a învinge curajul celorlalți. Victoria nu fusese obținută pe drept. Henry d'Albaret, ofițerii, mateloții și pasagerii săi erau acum în mâinile nemilosului Sacratif.

Sacratif sau Starkos era unul și același, în fapt. Până atunci, nimeni nu știuse că sub acest nume se ascundea un grec, o odraslă a Magnei, un trădător, câștigat de partea cauzei asupritorilor. Da! Era Nicolas Starkos cel care comanda această flotilă, cel care prin nemaiauzitele sale cruzimi vârâse groaza în aceste mări! El era cel care adăuga acestei mârșave îndeletniciri de pirat un comerț încă și mai mârșav! El era cel care îi vindea berberilor, necredincioșilor, pe compatrioții săi, prizonierii scăpați din masacrul turcilor! El era Sacratif! Și această poreclă de război sau, mai degrabă, poreclă de pirat, aparținea fiului Andronikăi Starkos!

Sacratif — așa îl vom numi de acum încolo —, Sacratif își stabilise de mulți ani centrul operațiunilor sale în insula Scarpanto. Acolo, în fundul golfulețelor necunoscute de pe coasta orientală, se găseau principalele adăposturi ale flotilei sale. Acolo sălășluiau tovarășii săi, fără de lege, fără de credință, care îi dădeau ascultare orbește, cărora el le putea cere orice în materie de violență și de îndrăzneală, și care alcătuiau echipajele a douăzeci de vase, al căror comandament îi aparținea, incontestabil, lui.

După plecarea sa din Corfu, la bordul Karystei, Sacratif se îndreptase direct spre Scarpanto. Scopul era să reînceapă expedițiile de jaf în Arhipelag, cu speranța de a reîntâlni corveta, pe care o văzuse ridicând ancora pentru a ieși în larg și căreia îi cunoștea destinația. Cu toate acestea, ocupându-se de Syphanta, nu renunța la gândul de a o regăsi pe Hadjine Elizundo și milioanele sale, cum nu renunța nici la gândul de a se răzbuna pe Henry d'Albaret.

Flotila piraților pornise, așadar, în căutarea corvetei; dar, deși Sacratif auzise vorbindu-se de aceasta și de pedepsele pe care le aplicase piraților

din nordul Arhipelagului, nu reușise să-i dea de urmă. Nu el fusese cel care, așa cum se zvonise, comandase bandiții în lupta de la Lemnos, unde căpitanul Stradena își găsise sfârșitul; el, însă, fusese cel care fugise cu șaica din portul Thasos, evitând corveta care susținea bătălia în fața portului. Numai că, pe atunci, încă nu știa că Syphanta trecuse sub comandamentul lui Henry d'Albaret, și n-a aflat-o decât în momentul în care l-a văzut în piața de sclavi din Scarpanto.

Sacratif, fugind din Thasos, venise să facă escală în Syros și nu părăsise această insulă decât cu patruzeci și opt de ore înainte de sosirea corvetei. D'Albaret nu se înșelase crezând că șaica navigase spre Creta. Acolo, în portul Grabousa, era așteptat bricul care trebuia să îl aducă pe Sacratif la Scarpanto, unde voia să pregătească o nouă campanie. Corveta zărise bricul la puțin timp după ce părăsise Gabrousa și îl urmărise, fără a putea să-l ajungă, într-atât viteza lui era de mare.

Sacratif, în ceea ce-l privește, o recunoscuse de îndată pe Syphanta. Să se repeadă asupra ei, să încerce s-o cucerească prin abordaj, să-și satisfacă ura distrugând-o — acesta fusese întâiul său gând. Dar, chibzuind, își spusese că era mai bine să continue să meargă de-a lungul țărmului Cretei, atrăgând corveta până în vecinătățile insulei Scarpanto, apoi să dispară într-unul din refugiile numai de el știute.

Ceea ce se și întâmplase, după care șeful piraților se ocupase de a-și pune flotila pe roate ca să atace Syphanta — dar, atunci, împrejurările grăbiseră deznodământul acestei drame.

Se știe ce a urmat, se știe de ce Sacratif venise în piața de la Arkassa, se știe cum, după ce o regăsise pe Hadjine Elizundo printre prizonierii batistanului, se trezise față în față cu Henry d'Albaret, comandantul corvetei.

Sacratif, crezând că Hadjine Elizundo era în continuare bogata moștenitoare a bancherului corfirot, voise cu orice preț să-i devină stăpân... Intervenția lui Henry d'Albaret îi făcuse tentativa să eșueze.

Apoi, mai hotărât ca niciodată să pună mâna pe Hadjine Elizundo, să se răzbune pe rivalul său și să distrugă corveta, Sacratif îl luase pe Skopelo cu el și se întorsese pe coasta de vest a insulei. Că Henry d'Albaret va plănui să părăsească imediat Scarpanto ca să-i repatrieze pe prizonieri era mai presus de îndoială. Flotila fusese, așadar, reunită aproape în totalitate și, încă de a doua zi, repornise pe mare. Circumstanțele favorizându-i înaintarea, Syphanta căzuse în puterea sa.

Atunci când Sacratif punea piciorul pe puntea corvetei, era ora trei noaptea. Briza începuse să se facă simțită, ceea ce le permise celorlalte corăbii să-și reia pozițiile, astfel încât s-o țină pe Syphanta în continuare în bătaia tunurilor. Cât despre cele două bricuri, acroșate în flancurile sale, a trebuit să aștepte porunca șefului lor de reîmbarcare.

Dar, în momentul de față, nu îi stătea mintea la aceasta, așa că o sută de pirați rămaseră împreună cu el la bordul corvetei.

Sacratif nu îi adresase încă nici un cuvânt comandantului d'Albaret. Se mulțumise să schimbe vreo două vorbe cu Skopelo, iar acesta îi dusese pe prizonieri, ofițeri și mateloți, spre tambuchi. Tot acolo îi aduseră și pe aceia dintre tovarășii lor care fuseseră prinși la baterie și sub punte; apoi, toți fură siliți să coboare în fundul calei, al cărei chepeng se închise deasupra lor. Ce soartă li se rezerva? Fără îndoială, o moarte cumplită, care îi va nimici o dată cu distrugerea Syphantei!

Acum nu mai rămăseseră, pe dunetă, decât Henry d'Albaret și căpitanul Todros, dezarmați, legați unul în spatele celuilalt, în ochii tuturor, sub supraveghere.

Sacratif, înconjurat de o duzină din cei mai sălbatici pirați ai săi, făcu un pas către ei.

— Nu am știut, zise el, că Syphanta era comandată de Henry d'Albaret! Dacă aș fi știut, n-aș fi șovăit să-i ofer lupta în mările Cretei și n-ar mai fi putut să vină să le facă, apoi, concurență Părinților Milei, în piața din Scarpanto.

— Dacă Nicolas Starkos ne-ar fi așteptat în mările Cretei, răspunse comandantul d'Albaret, ar atârna deja spânzurat de o vergă a trinchetului de pe Syphanta!

— Adevărat? reluă Sacratif. O judecată expeditivă și sumară...

— Da!... judecata care se cuvine unei căpetenii de pirați!

— Ia seama, Henry d'Albaret, strigă Sacratif, ia seama! Verga ta mai este încă pe trinchetul corvetei și n-am decât să fac un singur semn...

— Fă-l!

— Nu se spânzură un ofițer! strigă căpitanul Todros. Se împușcă! Această moarte dezonorantă...

— Este singura pe care poate s-o ofere unul lipsit de onoare! îi răspunse Henry d'Albaret.

La această ultimă replică, Sacratif făcu un gest a cărui semnificație pirații o cunoșteau prea bine.

Era o sentință la moarte.

Cinci sau șase oameni se repeziră la Henry d'Albaret, în vreme ce restul îl țineau pe căpitanul Todros, care se străduia să-și rupă legăturile.

Comandantul Syphantei fu târât la prova, în mijlocul celor mai crâncene sudalme. Deja se trecuse un ștreang prin inelul de prindere al vergii și mai erau vreo câteva secunde până când mârșava execuție să-i fie aplicată unui ofițer francez, când pe punte apăru Hadjine Elizundo.

Fata fusese adusă la ordinul lui Sacartif. Ea aflase că șeful acestor pirați era Nicolas Starkos. Dar nici siguranța de sine, nici mândria nu îi slăbiseră vreo clipă.

Și, întâi de toate, ochii săi îl căutară pe Henry d'Albaret. Nu știa dacă el supraviețuise în mijlocul echipajului său decimat. Îl zări!... Era în viață... în viață, dar pe punctul de a suferi supliciul suprem!

Hadjine Elizundo alergă către el, strigând:

— Henry!... Henry!...

Pirații se pregăteau să-i despartă, când Sacratif, care venea spre prova corvetei, se opri la câțiva pași de Hadjine și de Henry d'Albaret. Îi privi pe amândoi cu o crudă ironie.

— Iat-o pe Hadjine Elizundo în mâinile lui Nicolas Starkos! zise el, încrucișându-și brațele. O am, așadar, în puterea mea pe moștenitoarea bogatului bancher din Corfu!

— Pe moștenitoarea bancherului din Corfu, dar nu și moștenirea! răspunse rece Hadjine.

Această precizare, Sacratif nu se putea să n-o priceapă. De aceea, reluă, zicând:

— Vreau să cred că logodnica lui Nicolas Starkos nu îi va refuza mâna, regăsindu-l sub numele de Sacratif!

— Eu! strigă Hadjine.

— Tu! răspunse Sacratif cu și mai multă ironie. Că ești recunoscătoare față de generosul comandant al Syphantei, pentru faptul că te-a răscumpărat, este un lucru bun. Dar ceea ce a făcut el, am încercat și eu să fac! Ar fi fost tot pentru tine, nu pentru acești prizonieri, de care nu-mi pasă câtuși de puțin, da! numai pentru tine, și ți-aș fi sacrificat întreaga mea avere! O clipă să mai fi durat, frumoasă Hadjine, și deveneam stăpânul tău... sau mai degrabă sclavul tău!

Vorbind astfel, Sacratif mai făcu un pas înainte. Fata se lipi mai strâns de Henry d'Albaret.

— Mirezabilule! strigă ea.

— Ei, da! într-adevăr mizerabil, Hadjine, răspunse Sacratif. Tocmai de aceea contez pe milioanele tale, ca scap de mizerie!

La aceste cuvinte, fata înaintă spre Sacratif:

— Nicolas Starkos, zise ea cu voce limpede, Hadjine Elizundo nu mai are nimic din averea pe care o râvnești! Această avere, ea a cheltuit-o ca să îndrepte răul pe care tatăl ei l-a făcut ca s-o agonisească! Nicolas Starkos, Hadjine Elizundo este mai săracă, acum, decât cel din urmă dintre acești nefericiți pe care Syphanta îi readucea la ei în țară!

Această dezvăluire neașteptată produse o schimbare la Sacratif. Atitudinea i se transformă subit. În ochii săi licări un fulger de mânie. Da! încă mai contase pe acele milioane pe care Hadjine Elizundo ar fi fost obligată să le sacrifice pentru a-i salva, la schimb, viața lui Henry d'Albaret! Și din aceste milioane — ea tocmai îi spusese, cu un accent de sinceritate care nu putea lăsa nici o umbră de îndoială — nu îi mai rămăsese nimic!

Sacratif o privi pe Hadjine, apoi îl privi pe Henry d'Albaret. Skopelo nu-l scăpa din ochi, cunoscându-l îndeajuns, pentru a ști care avea să fie deznodământul acestei drame. De altfel, ordinele referitoare la distrugerea corvetei fuseseră deja date și acum nu aștepta decât un semn pentru a le executa.

Sacratif se întoarse către el:

— Dă-i drumul, Skopelo!

Skopelo, urmat de câțiva dintre ciracii săi, coborî scara ce conducea la baterie și se îndreptă spre depozitul de praf de pușcă, situat la pupa Syphantei.

În același timp, Sacratif ordonă piraților să treacă înapoi la bordul bricurilor, încă legate de flancurile corvetei.

Henry d'Albaret înțelesese. Nu doar prin moartea lui avea să-și satisfacă Sacratif pofta de răzbunare. Sute de nefericiți erau condamnați să piară o dată cu el, pentru a ostoi mai pe deplin ura acestui monstru!

Deja cele două bricuri își dezlegaseră ghearele de abordaj și începuseră să se îndepărteze, ridicând în vânt câteva pânze care să ajute vâslele lor de galere. Dintre toți pirații, nu mai rămăseseră decât vreo douăzeci la bordul corvetei. Bărcile așteptau în lungul Syphantei momentul când Sacratif va ordona tuturor să coboare în ele, cu el în frunte.

În clipa aceea, Skopelo și oamenii săi reapărură pe punte.

— Îmbarcarea! zise Skopelo.

— Îmbarcarea! strigă Sacratif cu o voce teribilă. În câteva minute, nu va mai rămâne nimic din această blestemată de corabie! Ah! Nu voiai o moarte dezonorantă, Henry d'Albaret! Fie! Explozia nu-i va ocoli nici pe prizonierii, nici pe echipajul, nici pe ofițerii Syphantei! Mulțumește-mi că-ți ofer o astfel de moarte, într-o atât de onorabilă companie!

— Da, mulțumește-i, Henry, zise Hadjine, mulțumește-i! Cel puțin, vom muri împreună!

— Tu, să mori, Hadjine?! ricană Sacratif. Nu! Tu vei trăi și vei fi sclava mea... sclava mea!... Pricepi?

— Ticălosule! strigă Henry d'Albaret.

Fata se lipise și mai strâns de el. Ea să fie la bunul plac al acestui om!

— Luați-o! ordonă Sacratif.

— Și îmbarcarea! adăugă Skopelo. Nu mai e timp!

Doi pirați se aruncaseră asupra Hadjinei. O târâră spre scara corvetei.

— Și acum, strigă Sacratif, să pieriți cu toții o dată cu Syphanta, toți...

— Da!... Toți... și mama ta o dată cu ei!

Era glasul bătrânei prizoniere, care apăruse pe punte, de această dată cu fața descoperită.

— Mama mea... la bord!... strigă Sacratif.

— Mama ta, Nicolas Starkos! răspunse Andronika, și de mâna ta o să mor!

— Luați-o!... Luați-o! urlă Sacratif.

Câțiva dintre însoțitorii săi se repeziră spre Andronika.

Dar, în acel moment, puntea fu invadată de supraviețuitorii Syphantei. Reușiseră să spargă tăbliile chepengului calei unde fuseseră încuiați și acum dădeau năvală prin teuga de la prova.

— La mine!... La mine! strigă Sacratif.

Piraților care mai erau încă pe punte, îmboldiți de Skopelo, încercară să-i sară în ajutor. Însă marinarii, înarmați cu securi și pumnale, îi doborâră, până la cel din urmă.

Sacratif se simți pierdut. Dar, cel puțin, toți cei pe care îi ura aveau să piară o dată cu el!

— Sări o dată, corvetă blestemată, strigă el, sări o dată în aer!

— Să sară în aer!... Syphanta noastră!... Niciodată!

Era Xaris, care apăru ținând un fitil aprins, smuls de la unul din butoaiele de pulbere din depozit. Apoi, aruncându-se către Sacratif, dintr-o lovitură de secure îl lăsă fără suflu, întins pe punte.

Andronika scăpă un strigăt. Tot ce mai rămâne din sentimentul matern în inima unei mame, chiar și după atâtea crime, reacționase în ea. Această lovitură, care tocmai se abătuse asupra fiului său, ea ar fi vrut s-o devieze...

Au văzut-o atunci apropiindu-se de trupul fără viață al lui Nicolas Starkos, îngenunchind, ca pentru a-i da ultima iertare într-un ultim rămas-bun... Apoi, se prăbuși, la rândul ei.

Henry d'Albaret se repezi spre ea...

— E moartă! zise. Dumnezeu să-l ierte pe fiu din milă pentru mama sa!

Între timp, unii dintre pirați, care urcaseră în bărci, reușiseră să acosteze un bric. Vestea morții lui Sacratif se răspândi imediat. Trebuia răzbunat, așa că tunurile flotilei reîncepură să bubuie asupra Syphantei.

Zadarnic, de data aceasta! Henry d'Albaret reluase comandamentul corvetei. Ce mai rămăsese din echipaj — vreo sută de oameni — se așeză din nou la piesele de artilerie din baterie și la obuzierele de pe punte și replică victorios șarjelor piraților.

Foarte curând, unul dintre bricuri — chiar acela pe care Sacratif arborase pavilionul negru — fu atins pe linia de plutire și se scufundă, în mijlocul oribilelor blesteme ale bandiților de la bordul său.

— Hai! Băieți, hai! strigă Henry d'Albaret. Ne vom salva Syphanta noastră!

Și lupta continuă, și dintr-o parte, și din cealaltă; dar neînfrântul Sacratif nu mai era printre ei pentru a-și îndruma piratii, iar aceștia nu mai îndrăzniră să forțeze șansele unui nou abordaj. Curând, nu mai rămaseră decât cinci vase din toată această flotilă. Tunurile Syphantei le puteau scufunda de la distanță. De aceea, cum briza devenise destul de puternică, se folosiră de prilej pentru a fugi.

— Trăiască Grecia! strigă Henry d'Albaret, în timp ce culorile Syphantei erau înălțate în vârful catargului principal.

— Trăiască Franța! răspunse întregul echipaj, asociind numele acestor două țări, care fuseseră atât de strâns unite în timpul Războiului de Independență.

Se făcuse ora cinci după-amiaza. În ciuda atâtor osteneli, nici un om nu voi să se odihnească înainte ca Syphanta să fie readusă în stare să navigheze.

Xaris, aruncându-se către Sacratif, dintr-o lovitură de secure îl lăsă fără suflu, întins pe punte.

S-au învergat pânzele de schimb, s-au întărit coloanele catargelor, s-a fixat un catarg improvizat pentru a înlocui artimonul, s-au întins fungi noi, s-au capelat noi gabii, s-a reparat cârma și, în aceeași seară, Syphanta își relua drumul spre nord-vest.

Trupul neînsuflețit al Andronikăi Starkos, depus sub dunetă, a fost vegheat cu respectul pe care îl impunea amintirea patriotismului său. Henry d'Albaret voia să redea pământului natal rămășițele pământești ale acestei curajoase femei. Cât despre leșul lui Nicolas Starkos, i-au legat o ghiulea de picioare și a dispărut sub apele acestui Arhipelag, pe care piratul Sacratif le tulburase prin atâtea crime!

Douăzeci și patru de ore mai târziu, la 7 septembrie, în jurul orei șase seara, Syphanta ajunse la insula Egina și intră în port, după un an întreg de croazieră, în care restabilise siguranța mărilor Greciei. Acolo, pasagerii au făcut să răsune văzduhul de mii de urale. Apoi, Henry d'Albaret își luă rămas-bun de la ofițerii de la bord, de la echipajul său, și îi remise căpitanului Todros comandamentul acestei corvete, pe care Hadjine o dărui noului guvern.

La câteva zile după aceea, în mijlocul unei mari mulțimi și în prezența statului major, a echipajului și a prizonierilor repatriați de către Syphanta, se celebră căsătoria dintre Hadjine Elizundo și Henry d'Albaret. A doua zi, amândoi plecară spre Franța, însoțiți de Xaris, care nu avea să-i mai părăsească; dar sperau să revină în Grecia, îndată ce împrejurările le-ar fi îngăduit.

De altfel, aceste mări, atât de lungă vreme tulburi, începuseră deja să revină la calm. Ultimii pirați dispăruseră, iar Syphanta, sub ordinele căpitanului Todros, nu mai întâlni nici urmă din pavilionul negru, înghițit o dată cu Sacratif. Arhipelagul nu mai era în flăcări — era, după stingerea ultimelor focuri, Arhipelagul redeschis comerțului din Extremul Orient.

Regatul elen, într-adevăr, mulțumită eroismului fiilor săi, avea să-și reia foarte curând locul printre statele libere ale Europei. La 22 martie 1829, sultanul a semnat o convenție cu puterile aliate. La 22 septembrie, bătălia de la Petra a asigurat victoria grecilor. În 1832, tratatul de la Londra îi acorda coroana prințului Otto de Bavaria. Regatul Greciei era definitiv întemeiat.

Cam prin această perioadă, Henry și Hadjine d'Albaret au revenit să se stabilească în această țară, cu o modestă situație bănească, este adevărat; dar de ce le-ar fi trebuit mai mult ca să fie fericiți, câtă vreme fericirea se afla în ei înșiși!

CUPRINS

Capitolul I. Corabie la orizont 5
Capitolul II. Față în față 17
Capitolul III. Greci contra turci 25
Capitolul IV. Trista casă a unui om bogat 32
Capitolul V. Coasta messenianǎ 46
Capitolul VI. Piară piraţii din Arhipelag! 57
Capitolul VII. Inopinantul 69
Capitolul VIII. Douăzeci de milioane în joc 79
Capitolul IX. Arhipelagul în flăcări 88
Capitolul X. Campania din Arhipelag 98
Capitolul XI. Semnale fără răspuns 110
Capitolul XII. O licitaţie la Scarpanto 126
Capitolul XIII. La bord, pe Syphanta! 138
Capitolul XIV. Sacratif 148
Capitolul XV. Deznodământ 156

Proiect RI 2010

JULES VERNE

Colecţia Editurii CORINT

Jules Verne

1828 - 1905

❖ *Proiectul RI - Jules Verne 2010* ❖